בעזהשי"ת

קונטרס

חידושי תורה

מקץ - חנוכה

יו"ל על ידי

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל

מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה ח'

הר"ר יואל גרינוואלד הי"ו

בס"ד

חידו"ת לפרשת מקץ

וידבר אל יוסף בחלומי הנני עומד על שפת היאור. זאגט דער מדרש, הה"ד עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע.

לכאורה דארף מען פארשטיין אויב האט פרעה געזעהן אין חלום אז ער שטייט על היאור, פארוואס זאגט ער פאר יוסף על שפת היאור.

נאר עס קען זיין אז פרעה האט געוואלט זעהן צי יוסף ווייסט טאקע דעם חלום אדער ער פראבירט בלויז צו צוטרעפן דעם פתרון, וועגן דעם האט ער בכוונה משנה געווען דעם חלום ווילנדיג זעהן צי יוסף וועט אים פאררעכטן און זאגן אז דער חלום איז באמת געווען אנדערש.

דאס איז טאקע געווען פארוואס פרעה איז אזוי נתפעל געווארן און ער האט אויסגערופן "הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו", ווייל ער האט געזעהן אז יוסף האט אים פארראכטן און אים געזאגט אז דער חלום איז געווען אנדערש.

דאס זאגט דער מדרש "עדות ביהוסף שמו", דער עדות אז יוסף איז טאקע א "איש אשר רוח אלקים בו", איז געווען ווייל ער האט געזאגט פאר פרעה "שפת לא ידעתי", דאס וואס דו זאגסט שפת היאור דאס ווייס איך נישט, "אשמע", דאס הער איך נאר יעצט פון דיר, ווייל איך ווייס אז דו ביזסט געשטאנען על היאור.

(הרה"ק הרבי ר' מאיר מפרעמישלאן זי"ע)

בס"ד

וידבר שר המשקים את פרעה לאמר את חטאי אני מזכיר היום. ודקדק באור החיים הק' למה לו להשר המשקים להזכיר את חטאיו בעת ההיא, גם למה אמר 'חטאי' בלשון רבים, והלא לא חטא רק חטא אחד.

ואפשר לתרץ על פי מה שהביא הגה"ק הייטב לב זללה"ה בספרו רב טוב מאביו מרן הגה"ק ר' אלעזר ניסן זללה"ה לפרש הכתובים "בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך והשיבך על כנך ונתת כוס פרעה בידו כמשפט הראשון אשר היית משקהו, כי אם זכרתני אתך". כי הנה אמרו חז"ל במדרש (ב"ר פפ"ח ס"ב) שחטא שר המשקים היה שנמצא זבוב בתוך כוסו, ושר האופים חטא בזה שנמצא צרור בגלוסקא שלו, ואם כן אין כדאי לתתם במשמר עבור זה, אבל הקציף הקב"ה את פרעה על עבדיו, כדי לתת גדולה ליוסף. והנה יוסף הבין שפרעה קצף עליהם בשביל שיבוא לו הצלה על ידם, אבל שר המשקים שהוא איש בער לא יבין את זאת, לזה אמר יוסף לשר המשקים שיש לו ראיה שכל הקצף לא היה בשביל הזבוב, שהרי יראה שגם אחר זה כשיתן הכוס ביד פרעה, וימצא בו זבוב לא יתן אותו במשמר, ולא יכעוס עליו כלל, מזה יבין שכל הכעס היה בשביל שיעשה לו טובה ויזכרנו, וזהו שאמר יוסף להשר המשקים, ונתת כוס פרעה כמשפט הראשון, היינו עם זבוב, שעל זה היה משפט הראשון, ולא יכעס עליך, מזה תבין כי כל הענין הזה היה בכדי שתזכיר אותי לפני פרעה, עכ"ד.

וזהו שאמר שר המשקים אל פרעה, את 'חטאי' אני מזכיר היום, היינו שני חטאים, מה שנמצא זבוב בתוך הכוס שתי פעמים, ועם כל זאת קצף פרעה רק בפעם הראשון, ומזה ראיה כי כל הקצף היה רק בשביל נער העברי היושב במשמר, להזכירו לפני המלך להוציאו מן הבור.

(ברך משה)

בס"ד

חידו"ת לחנוכה

עס איז באקאנט די קשיא פון בית יוסף (הל' חנוכה סימן עת"ר) **וז"ל: איכא למידק למה קבעו שמונה ימים לחנוכה, הלא השמן שבפך היה בו כדי להדליק לילה אחת, ואם כן ביום ראשון לא הי' נס, ולא היה הנס רק בשבעה לילות.**

מ'קען פארענטפערן די קשיא מיט דעם וואס די גמרא זאגט אז עס קען אריינקומען א ברכה נאר אין כלי וואס איז נישט געציילט און געמאסטן, אבער אויב די כלי איז יא געציילט קומט אין דעם נישט אריין קיין ברכה, דארף מען פארשטיין ווי אזוי האט געקענט אריינקומען די ברכה אין די קריגל אויל, די אויל איז דאך געווען געציילט און געמאסטן, עס זאל זיין אויל וואס קען ברענען איין נאכט?

ענטפערט דער ישמח משה (פר' תולדות און פר' וישב) אז דאס וואס די גמרא זאגט אז עס קומט נישט אריין א ברכה אין א כלי וואס איז געמאסטן, איז נאר אויב די ברכה קומט פון די שם שדי, אבער אויב די ברכה קומט פון די שם י-ה-ו-ה דעמאלטס קען אריינקומען א ברכה אפילו אין א כלי וואס איז געמאסטן.

עס שטייט אין תיקוני זוהר אז די פיר תפילות פון שבת קודש, מעריב, שחרית, מוסף, און מנחה, איז אקעגן די פיר אותיות פון י-ה-ו-ה, און דורך דעם וואס מ'דאווענט ערליך די תפילות פון שבת קען מען מאכן אז עס זאל לייכטן די פיר אותיות.

דער אסטראווצער גאון ז"ל האט אויסגערעכנט אז דאס יאר, ווען עס איז געווען די נס חנוכה, איז די ערשטע טאג כ"ה כסלו געווען אין שבת קודש.

לפי זה קען מען זאגן אז באמת איז טאקע די ערשטע טאג נישט געווען קיין נס, ווייל עס איז דאך געווען גענוג אויל פאר איין טאג, נאר דאס וואס עס איז אריינגעקומען א ברכה אין די קריגל אפילו דאס איז געווען געציילט און געמאסטן, איז נאר געווען דורך דעם וואס די חשמונאים האבן ערליך מתפלל געווען די פיר תפילות פון שבת אין די ערשטע

בס"ד

טאג, דאס האט גורם געווען אז עס זאל לייכטן די שם י-ה-ו-ה, ממילא האט יא געקענט אריינקומען א ברכה אין די קריגל, קומט אויס אז די ערשטע טאג האט גורם געווען אז עס זאל קענען אריינקומען א ברכה, דערפאר צינדן מיר ליכט אויך אין די ערשטע טאג.

מיט דעם ווערט אויך פארענטפערט וואס דער לבוש פרעגט פארוואס פורים האט מען מתקן געווען מ'זאל מאכן א יום טוב פון משתה ושמחה, און חנוכה האט מען מתקן געווען נאר להודות ולהלל, ווייל די גאנצע נס חנוכה אז די קריגל זאל זיך אנפילן איז נאר געווען דורך דעם וואס די חשמונאים האבן ערליך געדאווענט, לזכר דעם האט מען מתקן געווען נאר להודות ולהלל.

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א - ליל ב' דחנוכה תשס"ז

ידוע קושיית הבית יוסף (הל' חנוכה סימן עת"ר) **למה קבעו שמונה ימים לחנוכה, הלא השמן שבפך היה בו כדי להדליק לילה אחת, ואם כן ביום ראשון לא הי' נס, ולא היה הנס רק בשבעה לילות.**

ויש לתרץ על פי מה שכתב הרמב"ם כשיגדל הכהן ויעשה איש (בן י"ג שנה) הרי הוא כשר לעבודה אבל אחיו הכהנים לא היו מניחין אותו לעבוד במקדש עד שיהיה בן כ' שנה עיי"ש, והרמב"ם כתב דאין הכהן עובד תחילה עד שיביא עשירית האיפה משלו ועובד בידו שנאמר זה קרבן וכו' אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו וכו' עיי"ש, ואם כן אפשר לומר דהרי כל הכהנים היו טמאי מתים מן המלחמה והיו אסורין בעבודה, ומעתה אפשר לומר דהכהנים בני י"ג שנה הדליקו המנורה דהרי הם היו טהורים כי הרי רק מבן כ' ומעלה יצאו למלחמה [ועיין בשפתי חכמים פרשת כי תשא סי' י' דמבואר דבין במלחמת רשות ובין במלחמת חובה יצאו דייקא בן כ' ומעלה] והרי היו ראויין לעבודה מבן י"ג שנה, אלא דאחיהם הכהנים לא הניחו להם כי הם רצו לעבוד העבודה כדברי הרמב"ם, אבל הרי עתה הם היו כולן טמאי מתים ואם כן על כרחך שהיו צריכין ליתן להם להדליק המנורה, ואם כן אפשר לומר כיון דעתה הדליקו המנורה הכהנים בני י"ג שנה הרי התחייבו להביא

בס"ד

מנחת חינוך כדמובא לעיל, ומנחת חינוך הי' עשויה בשמן, ואם כן אפשר לומר דלעולם הי' שמן כשיעור הדלקת יום אחד, אלא שלקחו מקצת שמן למנחת חינוך, כדי שהכהנים בני י"ג שנה יוכלו להדליק המנורה. ואם כן יתורץ שפיר קושיית הבית יוסף דבעצם אפי' ליום הראשון לא הי' שיעור הדלקה כיון שלקחו ממנו למנחת החינוך כדבר האמור.

(הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א)

די משנה זאגט אין מסכת בבא קמא (דף סב:) **הניח חנוני נרו מבחוץ חייב, רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור.**

די גמרא זאגט אז יוחנן כהן גדול איז געווען אכציג יאר א כהן גדול, ולבסוף נעשה צדוקי. דער חילוק צווישן די חכמים און די צדוקים איז געווען ביי די עבודה פון יום כיפור, די צדוקים האבן געהאלטן אז מען דארף די קטורת פון יום כיפור נאך אנצינדן אינדרויסן פאר דעם קודש קדשים, און די חכמים האבן געהאלטן אז מען דארף אנצינדן די קטורת פון יום כיפור אין קודש קדשים.

און עס איז פאראנען שיטות וואס זאגן, אז מתתיהו בן יוחנן כהן גדול, איז טאקע געווען דער זון פון דעם יוחנן כהן גדול וואס ער איז שפעטער געווארן א צדוקי, און דורך דעם וואס זיין זוהן מתתיהו האט געהאט מסירות נפש ביי דעם נס פון חנוכה, האט ער מתקן געווען דעם חטא פון זיין טאטע, און דעריבער איז טאקע די עיקר מצוה צינדן די מנורה מבחוץ, צו ווייזן אז דאס קומט מתקן זיין דעם חטא פון יוחנן כהן גדול וואס ער האט אנגעצינדן די קטורת אינדרויסן פון קודש הקדשים.

דאס איז דער פשט אין די גמרא, הניח "חנוני" את נרו", וואס דערווארט "חנוני" איז דער זעלבע אותיות פון "יוחנן" דער יוחנן האט געלייגט זיין פייער פון די קטורת, "מבחוץ" אויסער דעם קודש הקדשים, דעריבער "חנוני חייב" איז יוחנן חייב, ווייל ער האט געטוהן אנטקעגן די חז"ל, רבי יהודה אומר, "בנר חנוכה" פטור, רבי יהודה זאגט אז דורך די נר חנוכה פון זיין זון, איז ער שוין פטור געווארן פון די עונש.

(בוצינא דנהורא)

בס"ד

נישט געוואלט נהנה זיין פון זיין תורה

דער הייליגער קאזשניצער מגיד, האט אמאל דערציילט: ווען איך בין געווען א קינד פון זיבן יאר אלט, האב איך געלערנט ביים גאון ר' יחזקאל, דער אסטראווצער רב, ביינאכט פלעג איך בלייבן אין ביהמ"ד לערנען אליין.

ווען עס זענען געקומען די חנוכה טעג, האט מיך מיין טאטע נישט געוואלט לאזן גיין אין בית המדרש, ווייל ער האט מורא געהאט אז איך וועל מיך אריין שלעפן אין שפילן קארטן, ווי עס פלעגן זיך פירן עטליכע יונגלעך אין די חנוכה טעג. האב איך געוואלט לערנען אין שטוב, אבער כ'האב נישט געקענט, ווייל אין שטוב האט געהערשט א גרויס ארימקייט, און מיין טאטע רבי שבתי, דער איינבינדער, האט נישט געהאט קיין געלט צו קויפן ליכט און ער האט אויך נישט געהאט קיין ספרים (אויסער דעם וואס ער האט איינגעבינדן), בלית ברירה, האט מיך מיין טאטע געמוזט לאזן, און איך האב אים צוגעזאגט, אז איך וועל אנצינדן א לעכטל פון דריי "גדולים" (א מין מטבע פון יענע צייטן), און ווען דאס לעכטל וועט זיך אויסברענען וועל איך גלייך אהיים קומען. הערנדיג דאס, האט זיך מיין טאטע בארוהיגט, און געווען זיכער אז איך וועל נישט האבן קיין צייט צו שפילן קארטן.

אבער פון הימל האט מען מיט מיר געטוהן א נס – מעין נס חנוכה – דאס לעכטל האט געברענט א גאנצע נאכט, און איך בין געבליבן דארט לערנען ביז צופרי. מיין טאטע, זעענדיג אז איך בין נישט צוריק אזוי ווי איך האב צוגעזאגט, איז געווען זיכער אז איך האב נישט געהאלטן ווארט, און איך האב מיך אריינגעשלעפט אין שפילן.

צופרי ווען איך בין אהיים געקומען, און זיך אראפגעלייגט אויף מיין בעט, איז מיין טאטע געקומען, און מיך שטארק אנגעשריגן.

ווען איך וואלט ווען געזאגט פאר מיין טאטן – האט דער מגיד פארענדיגט – אז איך האב געלערנט, וואלט ער מיר זיכער געגלייבט, ווייל ער האט געוואוסט אז איך זאג נישט קיין ליגנט, אבער איך האב געהאלטן דאס פאר א עוולה מיך צו ראטעווען מיטן כח התורה, און הנאה האבן דערפון, דעריבער האב איך ענדערש געליטן יסורים, און געשוויגן.

בס"ד

ספר הקדוש בני יששכר על חנוכה

עס איז ידוע אז דער הייליגער בני יששכר זי"ע האט אין זיין הייליגן ספר געשריבן מורא'דיגע ענינים אויפן יו"ט חנוכה, און יעדער חסידישער איד ווייסט אז אין די הכנות צו די ימי החנוכה לערנט מען דעם ספה"ק בני יששכר.

ער פלעגט אלס חוקר זיין צי ער איז נישט קיין כהן, שפירנדיג אז ער האט א נאנטן שייכות מיט יו"ט חנוכה, און מיטן נס מציאת פך השמן.

איז געווען אמאל ווען איינער פון די תושבים פון די שטאט איז געפארן קיין לובלין, און וויבאלד אלע אידן וואס זענען געפארן מיט אים זענען אריין צום רבי'ן פון לובלין, איז ער אויך אריין, זעהנדיג אז יעדער לאזט זיך שרייבן א קוויטל ביים גבאי'ן, האט ער געטראכט אז דער רב אין זיין שטאט האט דאך א שיינע שריפט, די קומענדיגע מאל וואס ער וועט קומען קיין לובלין וועט ער מיטברענגען א קוויטל וואס זיין רב האט געשריבן, וכך הוה.

ווען דער הייליגער חוזה פון לובלין האט געזעהן דאס קוויטל האט ער זיך אנגערופן "ווען דו קומסט נאכאמאל זאלסטו מיטברענגען א קוויטל פון דיין רב וואס ער שרייבט פאר זיך אליין".

דער איד האט געבעטן פונעם בני יששכר אז ער זאל אים געבן א קוויטל וואו ער איז זיך אליין מזכיר ביים רבי'ן פון לובלין, ווען דער חוזה האט דאס געזעהן האט ער געזאגט אז ער וויל אז דער בני יששכר אליין זאל קומען צו אים.

ווען דער בני יששכר איז אנגעקומען האט אים דער חוזה אויפגענומען מיט גרויס כבוד, און ער האט אים געזאגט "איר זענט נישט קיין כהן, נאר אייער נשמה שטאמט פון די נשמות פון די סנהדרין וואס זענען געקומען פון שבט יששכר, וואס די זענען געווען די סנהדרין פון די חשמונאים, און מהאי טעמא שפירט איר אזא הארה ווען איר זענט עוסק אין עניני חנוכה".

דאן האט דער בני יששכר א נאמען געגעבן פאר זיין הייליגן ספר "בני יששכר".

בעזהשי"ת

קונטרס

חידושי תורה

חנוכה

יו"ל על ידי

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל
מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל – בני ברק

כיתה ז' (א)

הר"ר יוסף מאיר שווארץ הי"ו

בס"ד

חידו"ת לחנוכה

עס איז באקאנט די קשיא פון בית יוסף (סימן עת"ר) **פארוואס האט מען קובע געווען אכט טעג חנוכה, די ערשטע טאג איז דאך נישט געווען קיין נס, ווייל אין דעם קריגל וואס מ'האט געטראפן איז דאך געווען גענוג צו אנצינדן אויף דעם ערשטן טאג.**

<u>ענטפערט דער **בית יוסף** דריי תירוצים:</u>

א) אזוי ווי די כהנים האבן געזעהן אז עס איז דא זייער ווייניג אויל, און זיי האבן געוואוסט אז ביז נאך אכט טעג וועלן זיי נישט האבן קיין כשר'ע אויל, האבן זיי צעטיילט די אויל אויף אכט חלקים, און יעדע נאכט האבן זיי נאר אריין געגאסן איין חלק אין די מנורה, און עס איז געשעהן א נס אז די ביסל אויל האט געברענט א גאנצע נאכט.

<u>נאך א תירוץ ענטפערט דער בית יוסף:</u>

ב): די ערשטע נאכט האט מען יא אריין געגאסן די גאנצע אויל, אבער ווען זיי האבן געענדיגט אריין גיסן די אויל האבן זיי געזעהן אז די קריגל איז נאך אלץ פול פונקט ווי פריער, אזוי איז געווען יעדע נאכט, קומט אויס אז אויך די ערשטע נאכט איז געשעהן א נס אז די קריגל איז שוין צוריק פול געווארן.

<u>די דריטע תירוץ ענטפערט דער **בית יוסף**:</u>

ג): די ערשטע נאכט האט מען יא אריין געגאסן די גאנצע אויל, און עס האט געברענט א גאנצע נאכט, און אינדערפרי ווען די כהנים זענען געקומען האבן זיי געזעהן אז די מנורה איז נאך אינגאנצן אנגעפילט מיט אויל. קומט אויס אז די ערשטע נאכט האט שוין די מנורה געברענט בדרך נס, ווייל די אויל האט זיך נישט אויסגענוצט.

<u>דער טורי זהב (סי' עת"ר סק"א) ענטפערט:</u>

אז עס שטייט אין זוה"ק (ח"ב סימן קנז:) אויפן פסוק (מלכים-ב ד, ב) מה יש ליכי בבית, וואס אלישע האט געפרעגט פאר שונמית, ווייל דער אייבישטער מאכט נישט קיין נס אריין צו לייגן א ברכה נאר אין א זאך וואס עס איז שוין דא אויף דעם עולם, אפילו אויב עס איז ווייניג, דעמאלטס לייגט דער אויבערשטער אריין

בס״ד

די ברכה אין דעם אז עס זאל ווערן פארמערט, אבער ביי א ליידיגע זאך איז נישט שייך א ברכה צו מאכן א בריה חדשה א יש מאין. און וועגן דעם אויב וואלט מען אריין געלייגט די גאנצע שמן פון די קריגל אין די מנורה, וואלט דער נס נישט געהאט אויף וואס צו חל זיין, דעריבער האט מען די ערשטע נאכט געלייגט ווייניגער ווי דער שיעור און מ׳האט איבער געלאזט אביסל אין קריגל, און מיט דעם אלעם האט עס געברענט א גאנצע נאכט, אויב אזוי איז די ערשטע נאכט אויך געווען א נס, ווייל מ׳האט איבער געלאזט שמן אין דעם קנקן אז די נס זאל האבן אויף וואס צו חל זיין.

מיט דעם טייטשט דער חתם סופר וואס מ׳זאגט דער נוסח ״ומנותר קנקנים״ נעשה נס לשושנים, אז דער נס איז געווען דורך דעם וואס מ׳האט איבער געלאזט דעם ערשטן טאג אביסל שמן אין דעם קנקן וואס האט געדארפט זיין גענוג פאר דעם ערשטן טאג, און אזוי האט געקענט אריין גיין אין דעם די ברכה, וועגן דעם ״בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים״ האט מען קובע געווען אכט טעג חנוכה, ווייל די ערשטע נאכט איז אויך געווען א נס וויבאלד מ׳האט נישט אריין געלייגט דעם גאנצן קריגל.

[אגב, אין ספר אוהל מועד זאגט ער אז דעם טורי זהב׳ס תירוץ איז מרומז אין פסוק די וואכעדיגע סדרה (פרשת מקץ) וואס יעקב אבינו האט געזאגט פאר די שבטים ״שברו לנו מעט אכל״, ווייל די מפרשים פרעגן פארוואס האט יעקב זיי נישט געהייסן קויפן אסאך עסן, נאר ״מעט אכל״, ענטפערן די מפרשים לויטן זוה״ק אז דער אייבערשטער מאכט נישט קיין ניסים נאר יש מיש, אבער נישט יש מאין. מיט דעם פארשטייט מען פארוואס יעקב אבינו האט נישט געדארפט נאר ״מעט אכל״, ווייל נאכדעם וועט דער אייבערשטער אריין שיקן א ברכה.

די זעלבע איז אויך ביי חנוכה האט געמוזט איבער בלייבן אויל פון דעם ערשטען טאג, כדי עס זאל געשעהן די נסים אין די אנדערע טעג. און וועגן דעם מאכט מען אכט טעג חנוכה און מען צינדט 44 נרות, וואו עס איז מרומז אין פסוק, ווייל די ווארט ״לנו״ באטרעפט 86, שברו לנו, מ׳זאל צו ברעכן די ווארט לנו אויף העלפט, וועט אויסקומען 43. ״מעט אכל״, מ׳וועט אויך צולייגן די ווייניגסטע אות פון די ווארט אכל, וואס דאס איז אות א׳, וועט אויסקומען 44, און דאס איז טאקע דער קשר פון די מעט אכל וואס יעקב אבינו האט געבעטן אז עס זאל חל זיין די ברכה, צו די 44 ליכט וואס מ׳צינדט אן וויבאלד די ערשטע טאג איז אויך געווען א נס אז מ׳האט איבער געלאזט אין קריגל אביסל שמן אז די ברכה זאל קענען חל זיין דערויף].

<u>אין חתם סופר ברענגט ער זייער א שיינעם תירוץ אויף די קשיא פון בית יוסף:</u>

אז וויבאלד דער בית המקדש איז דאך דעמאלס געווען פול מיט עבודה זרה'ס און טומאות, האט מען דאך נישט געקענט צינדן די מנורה אינעם היכל, ביז מען וועט אויסרוימען די עבודה זרה'ס און די טומאות פונעם היכל, דערווייל האט מען געצינדן די מנורה אינדרויסן אויפ'ן הויף, די טבע איז אז אויב מען צינדט א מנורה אינדרויסן וואו עס בלאזט דער ווינט, נוצט זיך אויס מער אויל ווי ווען עס ברענט אינעווייניג אין א פארמאכטן צימער וואו עס בלאזט נישט דער ווינט.

קומט אויס אז עס איז טאקע געווען גענוג אויל פאר איין נאכט, אבער נאר אויב מען וואלט געצינדן אין היכל, אין א שטוב וואו עס בלאזט נישט קיין ווינט, אבער פאר א מנורה וואס מען צינדט אינדרויסן אויפ'ן הויף איז נישט געווען גענוג אויל אפילו פאר איין נאכט און דאך האט דאס געברענט א גאנצע נאכט, איז דאס געווען א נס אויך דעם ערשטן טאג

מיט דעם פארשטייט מען דעם נוסח **"והדליקו נרות בחצרות קדשיך"**, אז מ'האט געצינדן דוקא אינדערויסן און נישט אינעווייניג, וועגן דעם **"וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו"** האט מען קובע געווען אכט טעג חנוכה, און נישט זיבן טעג.

<u>נאך ענטפערט דער חתם סופר:</u>

ווייל חודש כסליו איז אמאל מלא 30 טעג און אמאל חסר 29 טעג, די יאר פון די נס חנוכה איז כסליו געווען חסר, קומט אויס אז די נס האט זיך גע'ענדיגט ב' טבת, במילא אויב מ'וועט מאכן נאר 7 טעג חנוכה און כסלו וועט זיין מלא וועט זיך ענדיגען חנוכה א' טבת און ס'וועט נישט זיין קיין יו"ט ב' טבת אזוי ווי עס איז געווען יענע יאר פון די נס, און חז"ל האבן געוואלט מאכן א זכר אויך צו די סוף זמן הנס, וועגען דעם מאכט מען אכט טעג כדי אייביג זאל זיך ענדיגן חנוכה ב' טבת.

און מיט דעם קען מען פארשטיין דעם נוסח "בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים", וואס עפעס איז דאס לשון "בני בינה", נאר די גמרא זאגט (שבת עה.) אויפן פסוק (דברים ד, ו) כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים, איזה חכמה ובינה נגד העמים זה חשבון תקופות ומזלות, אז דאס חכמה ובינה צו וויסן די תקופות השנה דאס פארשטייען נאר די חכמים פון די אידן, און וויבאלד די חכמים האבן געוואוסט אז כסלו קען אמאל

בס"ד

אויסקומען אויך מעובר, דעריבער האבן זיי קובע געווען אכט טעג חנוכה, און דאס איז דער פשט וואס מ'זאגט "בני בינה" דאס זענען די חכמים וואס ווייסן די תקופות ומזלות, וועגן דעם "ימי שמונה קבעו שיר ורננים" ווייל זיי האבן געזעהן אז עס וועט אמאל אויסקומען חודש כסלו מעובר.

דער חתם סופר פירט אויס אויף דעם **"וזה נראה לי יותר מכל מה שנאמר בזה".**

<u>דער חידושי הרי"ם זאגט זייער א שיינעם תירוץ אויפן בית יוסף'ס קשיא.</u>

ווייל לכאורה פרעגן די מפרשים אויף דעם וואס דער בית יוסף ענטפערט אז מ'האט צוטיילט די אויל אויף אכט חלקים. לכאורה מיר ווייסן דאך אז אין סומכין על הנס, און ווי אזוי האט מען זיך געמעגט פארלאזן אויף א נס.

נאר די גמרא זאגט אין מס' מנחות אז די חכמים האבן געהייסן אריינלייגן א האלבע לוג אויל א גאנץ יאר, אפילו ביי די קורצע זומער נעכט, איז תוס' מסביר אז אין די לאנגע ווינטער נעכט האט מען געגומען א דינע קנויט, און די קורצע זומער נעכט האט מען גענומען א דיקע קנויט, אזוי האט עס אייביג געברענט פונקט א גאנצע נאכט.

קומט אויס אז אויב מען וועט צוטיילן די קנויט אויף אכט חלקים וועט מען פאר יעדע חלק נאר דארפן האבען א אכט'ל אויל.

אויב אזוי קען זיין אז לויט'ן בית יוסף אז מען האט צוטיילט די אויל אויף אכט חלקים, האט מען אויך צוטיילט די קנויט אויף אכט חלקים, כדי עס זאל קענען ברענען א גאנצע נאכט. במילא האבן זיי זיך שוין נישט פארלאזט אויף א נס, אויב אזוי איז שווער וואס דען איז געווען די נס, נאר ווען מען צינט דיקע קנויט'ן ברענט א גרויסע פלאם און די פלאם איז זייער שיין אבער ביי דינע קנויט'ן ברענט א קליינע פלאם איז די פלאם נישט אזוי שיין, במילא איז די נס געווען אז מ'זאל מקיים זיין די מצוה "בהידור מצוה" אז עס זאל זיין א גרויסע פלאם אפילו מען האט געצינדן א דינע קנויט, וועגן דעם איז דא ביי די מצוה פון חנוכה מהדרין און מהדרין מן המהדרין.

בס"ד

שיעור הדלקת נר חנוכה חצי שעה

(שו"ע או"ח סימן תרע"ה)

מען קען זאגן א טעם פארוואס די חכמים האב מתקן געווען אז דער שיעור פון הדלקת נר חנוכה זאל זיין א האלבע שעה, ווייל עס איז באקאנט די קשיא פון בית יוסף פארוואס מאכן מיר אכט טעג חנוכה, דער נס איז דאך נישט געווען נאר זיבן טעג ווייל עס איז געווען גענוג שמן פאר איין טאג.

איז פארהאנען איינע פון די תירוצים וואס די מפרשים ענטפערן ווייל די מנורה איז דאך אויך טמא געווארן, האט מען דאך געדארפט מאכן א נייע מנורה, און יעדע כלי טוט דאך איינזאפן אין זיך, און עס איז געשעהן א נס אז עס האט גארנישט איינגעזאפט אין זיך, און עס האט געברענט א גאנצע נאכט.

עס ווערט געברענגט אין ילקוט אז די ערשטע דריי חדשים פון דעם יאר ווערט די נאכט גרעסער מיט איין מינוט פון אנהויב נאכט, און איין מינוט פון די סוף נאכט, קומט אויס לפי זה אז די וועלט וואס עס איז באשאפן געווארן כ"ה אלול, איז פון כ"ה ביז כ"ה כסלו די נאכט גרעסער געווארן פון אנהויב נאכט מיט ניינציג מינוט, און פון סוף נאכט מיט נייגציג מינוט, וואס צוזאמען איז דאס הונדערט און אכציג מינוט, וואס הונדערט און אכציג מינוט איז דריי שעה.

היוצא לנו מזה אז די נאכט פון חנוכה וואלט מען געדארפט האבן שמן זית פאר פופצן שעה, צוועלף שעה פאר די נאכט, און נאך דריי שעה וואס עס איז צוגעקומען וואס די נאכט איז גרעסער געווארן.

דער פרי מגדים זאגט אז א נייע כלי טוט איינזאפן אין זיך א דרייסיג'סטל חלק וויפיל עס איז דא אין די כלי.

לויט דעם קומט אויס אז די נייע מנורה וואס האט געהאט אין זיך שמן זית פון פופצן שעה, וואלט געדארפט איינזאפן אין זיך א האלבע שעה וואס דאס איז א דרייסיג'סטל חלק, קומט דאך אויס אז דער נס איז געווען די ערשטע נאכט א שיעור פון א האלבע שעה, וועגן דעם האבן די חז"ל באשטימט אז דער שיעור הדלקה זאל זיין א האלבע שעה.

(אור תורה אוסטראווצע)

בס"ד

הניח חנוני נרו מבחוץ חייב, רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור

(בבא קמא סב:)

די גמרא זאגט אז יוחנן כהן גדול איז געווען אכציג יאר א כהן גדול, ולבסוף נעשה צדוקי. דער חילוק צווישן די חכמים און די צדוקים איז געווען ביי די עבודה, די צדוקים האבן געהאלטן אז מען דארף די קטורת פון יום כיפור נאך אנצינדן אינדרויסן פאר דעם קודש קדשים, און די חכמים האבן געהאלטן אז מען דארף אנצינדן די קטורת פון יום כיפור אין קודש קדשים.

און עס איז פארהאנען שיטות וואס זאגן, אז מתתיהו בן יוחנן כהן גדול, איז טאקע געווען דער זון פון דעם יוחנן כהן גדול וואס ער איז שפעטער געווארן א צדוקי, און דורך דעם וואס מתתיהו האט געהאט מסירות נפש ביי דעם נס פון חנוכה, האט ער מתקן געווען דעם חטא פון זיין טאטע, און דעריבער איז טאקע די עיקר מצוה צינדן מבחוץ צו ווייזן אז דאס קומט מתקן זיין דעם חטא פון יוחנן כהן גדול וואס ער האט אנגעצינדן די קטורת אינדרויסן פון קודש הקדשים.

דאס איז דער פשט אין די גמרא, הניח "חנוני" את נרו", וואס דער ווארט "חנוני" איז דער זעלבע אותיות פון "יוחנן" דער יוחנן האט געלייגט זיין פייער פון די קטורת, "מבחוץ" אויסער דעם קודש הקדשים, דעריבער "חנוני חייב" איז יוחנן חייב, ווייל ער האט געטוהן אנטקעגן די חז"ל, רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור, רבי יהודה זאגט אז דורך די נר חנוכה פון זיין זון, איז ער שוין פטור געווארן.

(הרה"ק ר' ברוך ממעזיבוש)

ראשי תיבות לחנוכה (חתם סופר)

חשמונאים	**נ**לחמו	**ו**נצחו	**כ**ל	**ה**יוונים
חשים (מַהֵר)	**נ**כנסו	**ו**פינו	**כ**לי	**ה**יכל
חיבים	**נ**מצאו	**ו**בקרקע	**כ**ד	**ה**שמן
חתום	**נ**מצא	**ו**טבעת	**כ**הן	**ה**גדול
חשבו	**נ**דליק	**ו**הספיק	**כ**ל	**ה**שמונה
חכמים	**נ**מנו	**ו**קבעו	**כ**סליו	**ה**בא
ח'	**נ**רות	**ו**לגמור	**כ**ל	**ה**לל

בס"ד

ספר הקדוש בני יששכר על חנוכה

עס איז ידוע אז דער הייליגער בני יששכר זי"ע האט אין זיין הייליגן ספר געשריבן מורא'דיגע ענינים אויפן יו"ט חנוכה, און יעדער חסידישער איד ווייסט אז אין די הכנות צו די ימי החנוכה לערנט מען דעם ספה"ק בני יששכר.

ער פלעגט אלס חוקר זיין צי ער איז נישט קיין כהן, שפירנדיג אז ער האט א נאנטן שייכות מיט יו"ט חנוכה, און מיטן נס מציאת פך השמן.

איז געווען אמאל ווען איינער פון די תושבים פון די שטאט איז געפארן קיין לובלין, און וויבאלד אלע אידן וואס זענען געפארן מיט אים זענען אריין צום רבי'ן פון לובלין, איז ער אויך אריין, זעהנדיג אז יעדער לאזט זיך שרייבן א קוויטל ביים גבאי'ן, האט ער געטראכט אז דער רב אין זיין שטאט האט דאך א שיינע שריפט, די קומענדיגע מאל וואס ער וועט קומען קיין לובלין וועט ער מיטברענגען א קוויטל וואס זיין רב האט געשריבן, וכך הוה.

ווען דער הייליגער חוזה פון לובלין האט געזעהן דאס קוויטל האט ער זיך אנגערופן "ווען דו קומסט נאכאמאל זאלסטו מיטברענגען א קוויטל פון דיין רב וואס ער שרייבט פאר זיך אליין".

דער איד האט געבעטן פונעם בני יששכר אז ער זאל אים געבן א קוויטל וואו ער איז זיך אליין מזכיר ביים רבי'ן פון לובלין, ווען דער חוזה האט דאס געזעהן האט ער געזאגט אז ער וויל אז דער בני יששכר אליין זאל קומען צו אים.

ווען דער בני יששכר איז אנגעקומען האט אים דער חוזה אויפגענומען מיט גרויס כבוד, און ער האט אים געזאגט "איר זענט נישט קיין כהן, נאר אייער נשמה שטאמט פון די נשמות פון די סנהדרין וואס זענען געקומען פון שבט יששכר, וואס די זענען געווען די סנהדרין פון די חשמונאים, און מהאי טעמא שפירט איר אזא הארה ווען איר זענט עוסק אין עניני חנוכה".

דאן האט דער בני יששכר א נאמען געגעבן פאר זיין הייליגן ספר "בני יששכר".

בעזהשי"ת

קונטרס

חידושי תורה

חנוכה

יו"ל על ידי

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל
מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל – בני ברק

כיתה ז' (כ)

הר"ר שאול יחזקאל שווארץ הי"ו

בס"ד

חידו"ת לחנוכה

שבו שברו לנו מעט אכל:

מען קען זאגן אז אין דעם פסוק איז מרומז די 44 נרות חנוכה. ווייל די ווארט לנו באטרעפט 86, שברו לנו, מ'זאל צו ברעכן די ווארט לנו אויף העלפט, וועט אויסקומען 43. מעט אכל, לייג אויך צו די וויינιגסטע אות פון די ווארט אכל, וואס דאס איז אות א', וועט אויסקומען 44.

*

ביים דעם פסוק איז אויך מרומז די תירוץ פון ט"ז אויפ'ן ב"י קשיא, ווייל די מפרשים פרעגן פארוואס האט יעקב זיי נישט געהייסן קויפן אסאך עסן, נאר מעט אכל, ענטפערן די מפרשים לויט'ן זוה"ק אז דער אייבערשטער מאכט נישט קיין ניסים נאר יש מיש, אבער נישט יש מאין.

מיט דעם פארשטייט מען פארוואס יעקב אבינו האט נישט געדארפט נאר "מעט אכל", ווייל נאכדעם וועט דער אייבערשטער אריין שיקן א ברכה.

די זעלבע איז אויך ביי חנוכה האט געמוזט איבער בלייבן אויל פון דעם ערשטען טאג, כדי עס זאל געשעהן די נסים אין די אנדערע טעג. און וועגן דעם מאכט מען אכט טעג חנוכה און מען צינדט 44 נרות.

(אוהל מועד)

מצותה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק: רש"י זאגט אז דער שיעור איז א האלבע שעה.

זאגט דער **אסטראוועצער גאון** זצ"ל מסביר צו זיין פארוואס האבן חכמינו ז"ל קובע געווען דעם שיעור פון הדלקת נר חנוכה פונקט א האלבע שעה, לויט די קשיא פונעם בית יוסף וואס פרעגט וואס איז געווען דער נס די ערשטע נאכט, אז חכמינו ז"ל האבן קובע געווען אז מ'זאל צינדן אכט נעכט.

נאר דער מזרחי זאגט אז די חשמונאים האבן געצינדן די לעכט אין א נייע מנורה, ווייל אלע מנורות זענען טמא געווארן.

דער טורי זהב (יו"ד סי' צ"ג סק"ב) פסק'עט להלכה אז א נייע כלי זאפט איין אין זיך די אויל, משא"כ א אלטע כלי האט שוין איינגעזאפט אין זיך גענוג און עס ציעהט שוין נישט אריין מער אויל. קומט אויס אז דעם ערשטען טאג ווען די מנורה איז געווען ניי האט דאס איינגעזאפט אויל, איז געווען א נס אז עס האט געברענט א גאנצע נאכט, כאטש עס איז געווען ווייניגער אויל.

דער ילקוט זאגט אז אין חודש תשרי זענען טאג און נאכט אייניג, און פון תשרי און ווייטער נעמט די נאכט אוועק פונעם טאג איין מינוט אינדערפרי און איין מינוט ביינאכט. קומט אויס אז אין טבת

בס"ד

וואס איז שוין דריי חדשים נאך תשרי איז שוין די נאכט גרעסער מיט ניינציג מינוט צופרי און ניינציג מינוט פארנאכטס, וואס דאס איז צוזאמען דריי שעה. קומט אויס אז א נאכט אין חודש טבת איז לאנג פופצן שעה, און אזויפיל אויל דארף מען האבן פאר די מנורה.

דער פרמ"ג זאגט אז א כלי זאפט איין א דרייסיג'סטל פון וויפיל עס איז דא דערין, קומט אויס אז די מנורה וואס מען האט אריינגעלייגט אויל עס זאל ברענען פופצן שעה האט איינגעזאפט א דרייסיג'סטל פון פופצן שעה, וואס דאס איז א האלבע שעה, ממילא קומט אויס אז דער נס די ערשטע נאכט איז טאקע געווען אז עס האט געברענט א האלבע שעה לענגער פון וויפיל אויל עס איז געווען אין די מנורה, ווייל דעם סכום אויל צו ברענען א האלבע שעה האט דאס איינגעזאפט, וועגן דעם מאכט מען דעם זכר פארן נס דוקא א האלבע שעה.

ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהי' מונח בחותמו של כהן גדול:

הרה"ק רבי דוד'ל דינוב'ער זי"ע פרעגט לכאורה שטייט אין די משנה אז עס איז געווען א באזונדערע ממונה אויף די חותמות, און נישט דער כהן גדול אליין, פארוואס האט מען געטראפן דעם קריגל מיטן חותם פונעם כהן גדול אליין? אויך דארף מען פארשטיין דעם לשון "מונח" בחותמו של כהן גדול, פארוואס שטייט נישט "חתום" בחותמו של כהן גדול?

ענטפערט ער אזוי, אז עס איז ידוע אז דער קעניגליכער זיגל איז זייער א טייערע און חשוב'ע זאך, און אזוי אויך דעם כהן גדול'ס זיגל איז געווען זייער טייער ווייל ער איז דאך געווען דער גרעסטער און חשוב'סטער מענטש ביי כלל ישראל.

קען אפשר זיין אז באמת האט דאס קריגל בכלל נישט געהאט ד'עם כהן גדול'ס זיגל, ווייל קיין שום קריגל האט מען נישט געזיגלט מיטן כהן גדול'ס זיגל נאר עס איז געווען געזיגלט מיטן זיגל פונעם ממונה. נאר דא האט פאסירט אז דער כהן גדול האט פארלוירן זיין זיגל און שפעטער האט מען געטראפן דאס קריגל אויל וואס איז געלעגן צוזאמען באהאלטן מיטן זיגל פונעם כהן גדול, דאס מיינט אז עס איז געווען מונח בחותמו של כהן גדול, ממילא האט מען געוואוסט אז קיינער האט נישט צוגערירט צום אויל, ווייל ווען יא וואלט ער דאך ווען אוועק גענומען דעם טייערן זיגל אויך.

(צמח דוד)

בס"ד

לייכט אין אלע עולמות

דער חידושי הרי"ם זי"ע האט אמאל דערציילט: אין איינע פון די חנוכה טעג איז אנגעקומען א גרופע חסידים צום הייליגן חוזה פון לובלין זי"ע, און זיי זענען אריינגעגאנגען מיט קוויטלעך צום רבי'ן.

ווען איינער פון די חסידים איז אריינגעגאנגען מיט א קוויטל וואס איינער פון זיינע ידידים האט אים מיטגעגעבן, האט דער חוזה גענומען דאס קוויטל, ער האט אריינגעקוקט דערין און א שפיי געטון אויף דער ערד. דער חסיד איז אוועקגעגאנגען און איז שפעטער צוריק געקומען, און ווידעראמאל געגעבן דאס קוויטל, דער חוזה האט אריינגעקוקט און זיך אנגערופן: "דער מענטש לייכט אין אלע וועלטן"

דערנאך האט דער חוזה געזאגט "ווען איך האב אריינגעקוקט צום ערשטן מאל אינעם קוויטל, האט דער מענטש געשפילט קארטן, אבער יעצט האלט ער אינמיטן צינדן חנוכה לעכט דעריבער לייכט ער אין אלע עולמות.

פדיון שבויים לנשמה ע"י מנורה של חנוכה

הרה"ק ר' משה לייב מסאסוב זי"ע בא פעם לביקור בבראד, ובעיר היה גביר אחד בנו של ר' נחום פרנס שגם הוא היה גביר גדול, ובדיוק בעת ביקורו של הרה"ק חלתה בתו מאוד, בא הגביר להצדיק וביקש ברכה לרפואת בתו, וכמובן שם על השולחן פדיון גדול של כסף, אבל הרה"ק אמר לו שאינו רוצה את הכסף שלו כי אם את המנורה שיש לו בירושה מאביו ר' נחום פרנס, מיד הלך הגביר לביתו והביא את המנורה, הצדיק נתן לו ברכתו והבת הבריאה, הדבר היה באמצע ימי חנוכה, ובאותו לילה בירך הרה"ק על המנורה הזאת, בהרבה יחודים וכוונות יותר משאר הלילות, למרות שהי' לו מנורה אחרת שקיבל מרבו הרה"ק ר' שמעלקע מניקלשבורג זי"ע, אחרי הדלקת הנרות אמר ר' משה לייב שברצונו לספר עתה סיפור, ואז הפנה אצבעו לאחד העומדים מסביבו, חסיד אחד שקראו לו ר' יחיאל צורף, ע"ש המלאכה שעסק בה מלאכת הצורפות, הסיפור - אמר הצדיק - הוא על סבך שגם לו קראו ר' יחיאל

בס"ד

שהיה מחסידי הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע שהיה נוהג לתת מטבעות כסף כסגולה, וגם לר' יחיאל צורף היה נותן לפעמים מטבעות כסף, אך בעוד שחסידים אחרים היו נוהגים למכור את מטבעות הכסף שקיבלו, ר' יחיאל לא מכר אותן אלא אסף פרוטה לפרוטה ועשה מזה מנורה יפה לעצמו, שהיתה כמובן חשובה ויקרה בעיניו, והנה יום אחד צריך היה לחתן את בתו ולא היה לו כסף לצורכי החתונה כי היה עני, מה עשה, הלך לר' נחום פרנס וביקש ממנו שיתן לו הלוואה שאותה הבטיח להחזיר לשיעורין, אמר לו ר' נחום: מנין יהי' לך כסף לשלם, הרי באמת אין לך, ברם יש לי עצה בשבילך, הלא יש לך מנורה יפה שאותה יצרת ממטבעות הכסף שקיבלת מהרה"ק הרבי ר' זושא, אם כן, תן לי את המנורה ואני אתן לך בתמורתה את כל ההוצאות הדרושות לך לחתונת בתך, נצבט לבו של ר' יחיאל והיה נבוך, הוא מאוד לא רצה למסור את המנורה, זמן רב עבר עליו עד שהצליח לאסוף לו מטבעות שיספיק ליצור מהן מנורה, ואף פעם לא היה מוכן למכור את המטבעות שקיבל מן הצדיק, ועכשיו אחרי שכבר השקיע עמל רב כל כך והמנורה כ"כ אהובה עליו ימכור אותה, לכן הוא דחה את ההצעה של ר' נחום וחזר לביתו, עבר עוד זמן מה, והנה הוא רואה שבכל זאת אין לו ממה לחתן את בתו, הוא חכך בדעתו והגיע למסקנה שאין לו כל ברירה אחרת, קם והלך לר' נחום פרנס, מכר לו את המנורה, וקיבל לידו את הכסף ור' יחיאל חיתן את בתו והכל נשכח.

אמנם, המשיך הרה"ק ר' משה לייב בסיפורו - כשמת ר' נחום פרנס, הוא בא לעולם העליון ופסקו לו שם גן עדן, ובמיוחד על המצוה הזו של הכנסת כלה, שנתן נדוניא שיוכלו לחתן בת ישראל, ונתנו לו את המלאך שנברא ממצוה זו שיוביל אותו לגן עדן, אבל מלאך זה הוא עיוור, והמלאך בהיותו עיוור, מתחיל להוביל אותו אבל לא רואה איפה הוא הגן עדן, ועד היום הוא ממשיך להוביל אותו ולא הגיע למקום המיועד, אבל אני ידעתי את המעשה, וידעתי למה הוא עיוור, כי ר' נחום פרנס עבר על "לא תחמוד" וחמד את המנורה של ר' יחיאל צורף, וכאשר חטא בעינים בחמדת המנורה, היתה מצוות הכנסת כלה שקיים פגומה, וממילא גרם שהמלאך יהי' פגום, כי רק כאשר המצוה הוא שלימה המלאך הוא שלם, מה עשיתי, דאגתי שבנו של ר' נחום פרנס יתן לי את המנורה במתנה גמורה, ועכשיו אני מוסר אותה לך ר' יחיאל צורף נכדו במתנה גמורה, והיוצא מזה שתוקן החטא של "לא תחמוד" שעבר ר' יחיאל צורף כשקיים את מצות הכנסת כלה, כי החזרתי את המנורה לנכד של ר' יחיאל, ועכשיו המלאך כבר מצא את הגן עדן, ור' נחום פרנס כבר יושב בתוכו.

בס"ד

ספר הקדוש בני יששכר על חנוכה

עס איז ידוע אז דער הייליגער בני יששכר זי"ע האט אין זיין הייליגן ספר געשריבן מורא'דיגע ענינים אויפן יו"ט חנוכה, און יעדער חסיד'ישער איד ווייסט אז אין די הכנות צו די ימי החנוכה לערנט מען דעם ספה"ק בני יששכר.

דער בני יששכר האט אליינס מעיד געווען אויף זיך זאגנדיג אז מ'זאל אים נישט פרעגן קיין שום זאכן בעניני חנוכה, ווייל עס האבן זיך פאר אים געעפענט די קוועלער פון חכמה אין עניני חנוכה אז זיין מח דערהייבט ניטאמאל די גרויסע השפעה.

ער פלעגט אלס חוקר זיין צי ער איז נישט קיין כהן, שפירנדיג אז ער האט א נאנטן שייכות מיטן יו"ט חנוכה, און מיטן נס מציאת פך השמן.

איז געווען אמאל ווען איינער פון די תושבים פון די שטאט איז געפארן קיין לובלין, און וויבאלד אלע אידן וואס זענען געפארן מיטן אים זענען אריין צום רבי'ן פון לובלין איז ער אויך אריין. זעהנדיג אז יעדער לאזט זיך שרייבן א קוויטלביים גבאי'ן, האט ער געטראכט אז דער רב אין זיין שטאט האט דאך א שיינע שריפט, די קומענדיגע מאל וואס ער וועט קומען קיין לובלין וועט ער מיטברענגען א קוויטל וואס זיין רב האט געשריבן. וכך הוה.

ווען דער הייליגער חוזה האט געזעהן די קוויטל האט ער זיך אנגערופן "ווען דו קומסט נאכאמאל זאלסטו מיטברענגען א קוויטל פון דיין רב וואס ער שרייבט פאר זיך אליין".

דער איד האט געבעטן פונעם בני יששכר אז ער זאל אים געבן א קוויטל וואו ער איז זיך אליינס מזכיר ביים רבי'ן פון לובלין. ווען דער חוזה האט דאס געזעהן האט ער געזאגט אז ער וויל אז דער בני יששכר אליין זאל קומען צו אים.

ווען דער בני יששכר איז אנגעקומען האט אים דער חוזה אויפגענומען מיט גרויס כבוד, און ער האט אים געזאגט "איר זענט נישט קיין כהן, נאר אייער נשמה שטאמט פון די נשמות פון די סנהדרין וואס זענען געקומען פון שבט יששכר, וואס די זענען געווען די סנהדרין פון די חשמונאים, און מהאי טעמא שפירט איר אזא הארה ווען איר זענט עוסק אין עניני חנוכה.

דאן האט דער בני יששכר א נאמען געגעבן פאר זיין ספר הקדוש בני יששכר.

בס"ד

בימי מתתיהו

דער נס פון רעטונג

לכבוד דעם יום טוב חנוכה וועלן מיר דא לערנען פארשידענע וויכטיגע ידיעות וואס איז שייך צו דעם יו"ט און צום זמן פונעם נס.

בשנת ג"א ת"ח איז דער צווייטער ביהמ"ק געבויעט געווארן אין די תקופה פון די לעצטע נביאים די אנשי כנסת הגדולה, עזרא, נחמי', חגי, זכרי' און מלאכי. וואס די תקופה האט אנגעהאלטן 40 יאר.

בשנת ג"א תמ"ח האט שוין קיינער פון די נביאים נישט געלעבט, און שמעון הצדיק, משיירי כנסת הגדולה, דער ערשטער תנא, איז געווען דער כהן גדול 40 יאר און ער האט געפירט דעם כלל ישראל אויפן שענסטן פארנעם.

נאך איהם איז געווען זיין תלמיד אנטיגנוס איש סוכו, וואס צווישן זיינע תלמידים זענען געווען צדוק וביתוס, די ערשטע אפיקורסים ביי כלל ישראל, וואס פון זיי האט זיך אנגעהויבן א באגריף פון "צדוקים ובייתוסים", וואס איז שפעטער אנגערופן געווארן "מתיוונים", ד.ה. אז זיי האבן נוטה געווען צו די דרכי יון.

אין די תקופה פונעם צווייטן ביהמ"ק האבן שוין די ערליכע אידן נישט געהאט דעם כח ווי ביים ערשטן ביהמ"ק, ווען זיי זענען שוין געווען אונטער די גוי'אישע מלוכה, און ווי מער די אידן האבן זיך אליינס אפגעלאזט פון די תורה, זענען זיי אלס מער אונטערגעפאלן די גוים.

ביז שנת ג"א תקמ"ו איז די כהונה גדולה געווען ביי די ברודער פון שמעון הצדיק וואס זענען געווען ערליכע אידן, נאך זייער פטירה איז דאס צוריק געקומען צו שמעון הצדיק'ס זוהן חוניו וואס האט שוין ליידער נוטה געווען צו די מתיוונים, און ער האט אויפגענומען אלס זיין יועץ זיין פלומעניק א מתיוון יוסף בן טובי', וועלכער האט געפירט זיין גאנג אויפן וועג אראפ. ער איז געווארן גרוים ביים מלך מצרים, און אנגעהויבן צו מאכן צרות פאר די אידן.

דאס איז געווען אין די צייטן פונעם "זוג הראשון" יוסי בן יועזר און יוסי בן יוחנן".

אין די שפעטער ת"ק יארן האבן זיך די מתיוונים געהאלטן אין איין שטארקן, עס זענען געווען ביי די ערליכע אידן פארשידענע זמנים עליות און ירידות.

צווישן די ערליכע כהנים גדולים איז געווען יוחנן כהן גדול בן שמעון הצדיק, וואס אין די גמרא ווערט דערציילט איבער אסאך וויכטיגע תקנות וואס ער האט מתקן געווען לטובת הדת.

נאך אים איז געווען מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי.

עס איז א גרויסע מחלוקה ווער עס איז געווען דער כהן גדול צי מתתיהו איז געווען א זון פון יוחנן כהן גדול, צי ער אליין איז געווען דער כהן גדול, עס איז דא א שטארק אנגענומענע דעה אז נישט מתתיהו און נישט יוחנן זענען געווען כהנים גדולים,

נאר וויבאלד מתתיהו איז געווען פון די עלטסטע און חשוב׳סטע כהנים, און ער איז געווען דער מנהיג הדור האט מען אים גערופן מיט דעם נאמען ״כהן גדול״, דאס מיינט אבער נישט אז ער האט געטון די עבודה אין בית המקדש. דער גרעסטער טייל פון די ספרי קורות הדורות נעמען נישט אן אז מתתיהו איז געווען א זון פון ״יוחנן כהן גדול״ וואס ווערט דערמאנט אין חז״ל מיט די פולע תקנות וואס ער האט מתקן געווען, און וועלכער איז שפעטער געווארן א צדוקי, וואס דאס איז הערשט געווען ביי אן אייניקל פון די מלכות בית חשמונאי מיט עטליכע דורות שפעטער.

מלכות בית חשמונאי איז געגרינדעט געווארן בשנת תקצ״א. כאטש די חשמונאים זענען געווען צדיקים, און האבן געמיינט נאר לשם שמים, איז דאס אבער געווען א עבירה צו נעמען א מלוכה נישט זייענדיג פון שבט יהודה. און די גאנצע משפחה איז שטארק נענש געווארן דערויף.

זיינע פינף זון זענען געווען, יוחנן, שמעון, יהודה, אלעזר, יונתן, און איין איינציגע טאכטער.

אין יענע צייטן איז געווען דער מלך יון אנטיכוס הרשע וועלכער האט ארויסגעגעבן שווערע גזירות קעגן אידישע קינדער, ווילנדיג צוברענגען אלע אידן צו די טמאּ׳נע וועגן פון די יוונים, זיי האבן גוזר געווען גזירות קעגן חודש, מילה, שבת, און אז מ׳זאל אויפשרייבן אין לנו חלק ונחלה בא׳ ישראל ר״ל.

ג״א תרי״ח – איז אנטיכוס הרשע אריין אין בית המקדש, בארויבט די כלי הקודש, און אפגעשטעלט די עבודת התמיד.

די חשמונאים האבן געזעהן דעם שווערן מצב, זענען זיי אנטלאפן קיין מודיעין, און זענען ווייטער אנגעגאנגען מיט שמירת תורה ומצות בסתר.

ג״א תרכ״א – האבן די חשמונאים ערקלערט א מרידה קעגן אנטיכוס, זיי האבן צוזאמען גענומען די ערליכע אידן וואס זענען גרייט געווען אויף די מלחמה. זיי האבן גע׳מל׳עט זייערע קינדער, און געדינט דעם אייבערשטן.

ג״א תרכ״ב – מתתיהו איז נפטר געווארן, און זיין זון יהודה המכבי האט איבערגענומען די מלוכה, וואס ער האט געפירט זעקס יאר מיט גרויס הצלחה. במשך די זעקס יאר האט ער געפירט אסאך מלחמות און אויסגע׳הרג׳עט די שונאי ישראל.

דער נאמען **מכבי** איז ר״ת **מ**׳י **כ**׳מוך **ב**׳אלים **י**׳, אדער **ב**׳רוך **כ**׳בוד **י**׳ **מ**׳מקומו, **מ**׳תתיהו **כ**׳הן **ב**׳ן **י**׳וחנן. אויף די יוני׳שע שפראך מיינט דאס א גיבור ואיש מלחמה.

די שטארקסטע הצלחה פון די הייליגע חשמונאים איז געווען ווען זיי האבן מצליח געווען צו פירן די מלחמה קעגן די יוונים, כאטש עס איז געווען אוממעגליך אז זיי זאלן מנצח זיין האט דער אייבערשטער געוויזן אומגלויבליכע נסים, ווען ער האט איבערגעגעבן רבים ביד מעטים, גיבורים ביד חלשים, אנטיכוס הרשע איז געשטארבן מיט א מיתה משונה און די חשמונאים זענען אריינגעקומען אין ביהמ״ק, און מטהר געווען דעם מקום און צוריק באנייט די הייליגע עבודה.

כ״ה כסלו ג״א תרכ״ב – האט מען ברחמי ה׳ געטראפן דעם איינציגסטן פך שמן טהור צו צינדן די מנורה.

בעזהשי"ת

קונטרס

מאי חנוכה

חידושי תורה, שאלות, חידודים, און נאך, אויף חנוכה

יו"ל ע"י כיתה ו'

דתלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל – בני ברק

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

שטעל אויס די אלע זאכן מיט א נומער

לויט סדר וואס מען טוט צום ערשט - די ערשטע נאכט

- מען זינגט מעוז צור ☐
- מען זאגט על הנסים ☐
- די ברכה פון שהחיינו ☐
- מען גרייט אן די מנורה ☐
- מען עסט די נאכט סעודה ☐
- די ברכה פון להדליק נר חנוכה ☐
- מען גיסט אריין אויל ☐
- די ברכה פון שעשה נסים ☐
- מען צינדט אן די מנורה ☐

וואס טוט מען קודם ביים דאווענען - חנוכה

- מען זאגט הלל ☐
- מען זאגט על הנסים ☐
- מען לייגט תפילין ☐
- מען ליינט קריאת התורה נשיא ☐

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

שאלות לחנוכה

א) היכי תמצא, אחד נולד יום אחד אחרי חנוכה, והבר מצוה שלו יהיה ביום האחרון של חנוכה ? והשני נולד ביום האחרון של חנוכה, והבר מצוה שלו יהיה יום אחד אחרי חנוכה ?

____

____

ב) ורבים ביד מעטים, האם אתה יודע כמה היו המעטים שלחמו בהיוונים ונצחום ? (רש"י דברים ל"ג, י"א)

____

ג) תכתוב כאן תירוץ אחד (לפחות) על קושיית הבית יוסף !

____

____

____

____

ד) דו קענסט אפשר איבער שרייבן די דריידל אן אויפהייבן די פעדער און אויך נישט איבער גיין אויף וואס מ'האט שוין געשריבן ?

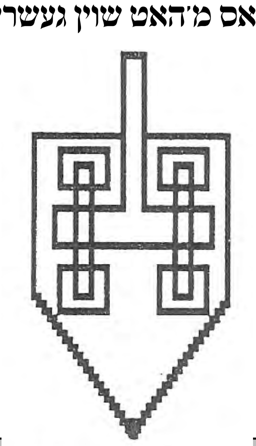

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

פארוואס צינדט מען אכט טעג ?

מיר זאגן אין על הנסים "והדליקו נרות בחצרות קדשך" אז די חשמונאים האבן געצינדן די מנורה אין חצר פונעם בית המקדש. פרעגט דערויף דער ספר זרע יעקב, פארוואס האבן זיי נישט געצינדן די מנורה אינעווייניג אין בית המקדש, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק ?

ענטפערט דערויף דער רבי זי"ע (ליל ב' דחנוכה תשט"ז) אז באמת האבן די חשמונאים יא געצינדן די מנורה אינעווייניג, נאר באלד דערנאך איז געשעהן א נס אז דאס קריגל איז צוריק אנגעפילט געווארן, און אזוי ווי די חשמונאים האבן געזעהן די נס, אויך האבן זיי געהאט בקבלה אז עס וועט געשעהן דער נס חנוכה, אזוי ווי דער רמב"ן הק' ברענגט פון מדרש, דערפאר האבן די חשמונאים געניצט דאס אויל פאר א צווייטע מנורה, און דאס אנגעצינדן אין חצר פון בית המקדש, כדי דערמיט מפרסם זיין פארן גאנצן כלל ישראל דעם גרויסן נס, אז דאס קריגל אויל איז נאכאמאל פיל געווארן, און אזוי איז יעדן טאג געווען א דאפלטע נס, ווייל דאס קריגל איז צוויי מאל אנגעפילט געווארן - איינמאל נאכן צינדן די מנורה אין בית המקדש, און איינמאל נאכן צינדן די מנורה אין חצר.

מיט דעם - זאגט דער רבי זי"ע - וועט אויך זיין פארענטפערט די קשיא פון בית יוסף פארוואס האלטן מיר אכט טעג חנוכה, לויט דעם קען מען זאגן ווייל דעם ערשטן טאג איז אויך שוין געווען א נס, ווייל אינעם קריגל איז נאר געווען גענוג אויל צו צינדן אויף איין נאכט און נאר פאר איין מנורה, איז אבער געשעהן א נס אז מען האט געהאט דערפון גענוג אויל צו צינדן אין צוויי מנורות, סיי אין די מנורה פון בית המקדש, און סיי אין די מנורה פונעם חצר. (דברי יואל)

פארוואס האט דער בני יששכר געפילט אזא גרויסן טעם אין חנוכה ?

הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע (בעל בני יששכר) אמאל פארנדיג קיין לובלין, צום הייליגן חוזה זי"ע, איז איהם פלוצלינג דערוועקט געווארן א מחשבה צו קלערן פון וועלכן שבט ער קומט ארויס, ווען ער האט זיך אין די שאלה מער פארטיפט, איז איהם ארויפגעקומען אין די געדאנקען אז שטענדיג ווען עס קומט צו די חנוכה טעג, איז ער מרגיש א באזונדערע התעוררות פון פיל קדושה, אפשר איז דאס א סימן אז ער שטאמט פון די כהנים די חשמונאים, דאס קען דאך נישט זיין, האט ער געטראכט, ווייל ער איז דאך נישט קיין כהן, איז איהם געבליבן שווער, פון וואו נעמט זיך דאס צו איהם אזא אויסערגעוועגלעך וואונדערליכע הרגשה אין די טעג פון חנוכה, האט ער ביי זיך אפגעמאכט אז ווען ער וועט אנקומען צום רבי'ן אין לובלין וועט ער איהם דאס פרעגן, ווען ער איז אנגעקומען אין שטוב פון הייליגן חוזה,, נאך איידער ער האט געפרעגט א ווארט, האט דער חוזה זיך צו איהם אנגערופן, זאלסט וויסן אז דו שטאמסט פון "שבט יששכר", און דאס וואס דו פילסט אין חנוכה עפעס א הוספה פון פיל קדושה, דאס איז ווייל דו ביסט דעמאלטס געווען פונעם בית דין ביי די חשמונאים (וועלכע האבן מתקן געווען די אלע ענינים פון חנוכה, זאגן הלל, צינדן די ליכט, מיט אלע זייערע הלכות).

און דערפאר האט ער א נאמען געגעבן פאר זיין ספר וועלכע ער האט שפעטער מחבר געווען אויף די חדשים און ימים טובים פון יאר, "בני יששכר".

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

דאס גרויסקייט פון מצות "נר חנוכה" און אירע סגולות

א) די גמרא זאגט: ווער עס איז געוואוינט מקיים צו זיין מצות נר חנוכה ווי עס באדארף צו זיין, וועט האבן קינדער תלמידי חכמים. **(שבת כג:)**

ב) מען זאל זיין געווארנט נישט צו רעדן קיין איבעריגע דיבורים בשעת ווען די ליכט ברענען, און אז ער וועט אלעס מקיים זיין ווי עס באדארף צו זיין וועט ער זוכה זיין צו זעהן די ליכט פון די מנורה אין בית המקדש. **(יסוד יוסף)**

ג) אז מען קוקט אויף די חנוכה ליכט, קען מען אראפ ברענגען אויף זיך די אלע ניסים און ישועות וואס האט דעמאלטס פאסירט.

ד) מען דארף קוקן אויף די נרות חנוכה ווייל דורך דעם ברענגט ער ארויף אויף זיך א גרויסע קדושה, און מיט דעם אונטערדריקט ער די שלעכטע כוחות פונעם יצר הרע וואס ליגן אין זיין הארץ. **(רב טוב)**

ה) דער אור פון נר חנוכה איז דער אור פון "אור הגנוז" וואס ליגט אין די תורה, אז מען לערנט חנוכה פלייסיג קען מען טרעפן אין די תורה א חלק פון דעם אור. **(בני יששכר)**

ו) **משיח** איז די ראשי תיבות **מ'**דליקין **ש'**מונת **י'**מי **ח'**נוכה, דאס איז א רמז אז די מצוה פון נר חנוכה טוט דערנענטערן ביאת המשיח במהרה בימינו. **(זרע קודש)**

ז) חנוכה קען מען תשובה טאן אפילו אויף די עבירות וואס העלפט נישט דערויף קיין תשובה... ווייל דער אור הגנוז שיינט זייער ווייט אפילו צו די נידעריגע מענטשן. **(דברי חיים)**

ח) דער שכר פון מצות נר חנוכה איז אזוי גרויס, אז דער מענטש וועט האבן מנוחה פון אלע זיינע פראבלעמען וואס נעמען איהם ארום. **(תפארת שלמה)**

ט) די ווערטער פון **"מלך רופא נאמן"** באטרעפט **"להדליק נר חנוכה"** ווייל חנוכה איז די צייט וואס מען קען אויסבעטן א רפואה. **(אמרי נועם)**

י) אונזערע רבי'ס פון די פריערדיגע דורות האבן געזאגט אז חנוכה איז די צייט וואס מען קען געהאלפן ווערן מיט קינדער. **(בני יששכר)**

יא) די חנוכה ליכט איז א סגולה צו פרנסה... ווייל די ראשי תיבות פון די ווערטער "**ע'**מך **י'**שראל **צ'**ריכים **פ'**רנסה", באטרעפט אזוי ווי דערווארט **"נר"**.

יב) אזוי אויך איז דאס מרומז אין פסוק (פר' ויגש) וואס יוסף הצדיק האט געזאגט: "כי למחיה שלחני אלקים", ווייל דאס ווארט **"שלחני"** איז די ראשי תיבות "**ל'**הדליק **נ'**ר **ש'**מונת **י'**מי **ח'**נוכה".

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

חידות לחנוכה

חידה א'

מי אני ?
אברהם דיבר אל בְּנַי..., הראשון שלי.
בנו של השני שלי הכניס את בני ישראל לא"י.
השלישי שלי נמצא על עמודי המשכן.
בתוך הרביעי שלי שמו הנשיאים קטורת.
החמישי שלי א' מהדברים שאמר יוסף להמצריים.
בלי האחרון אני לאדם השביעי.
מקצתי בחודש בהתשיעי ומקצתי בחודש העשירי.

חידה ב')

הראשון והשני שלי הוא	מציאת יוסף.
השלישי שלי נמצא	בבגדי יוסף.
הרביעי שלי הוא (בשקלים)	מחיר יוסף.
אות החמישי שלי	ניתוסף ליוסף.

מה אני ?

חידה ג')

הראשון והשני שלי אכלו בני ישראל במדבר.
אם תהפוך ב' אותיות האחרונות תמצא דבר גבוה.
האמצעי שלי תמצא אצל עמודי המשכן.
מה אני ?

חידה ד')

פעם בימי החנוכה למדו ילדים אצל רבם ורצו כבר ללכת הביתה, אמר להם רבם שאם יאמרו מיד כמה נרות מדליקין במשך כל ימי החנוכה ביחד עם השמשים אז יתן להם ללכת הביתה, מיד ענה החכם שבהם (ה"ה הרה"ק הרבי ר' העשיל מקראקא זי"ע) ואמר - הפח נשבר ואנחנו נמלטנו - ואחר שאמר זאת הניח להם רבם ללכת הביתה להדליק הנרות, מה אמר הילד החכם ומה התכוין בזה שרבם יניח אותם ללכת הביתה ?

(הסיפור המלא הובא בתחילת הספר אוצר הרבי ר' העשיל)

התשובה לחידה א'

____
____
____
____
____
____

התשובה לחידה ב'

____
____
____
____
____

התשובה לחידה ג'

______ ____ ______

התשובה לחידה ד'

____
____
____
____

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

שלשה מי יודע ???

1) די יוונים האבן געוואלט אויסרייסן די מצוות

2) ראשי תיבות פון מכבי, די פאן פון די חשמונאים

3) ימים טובים וועגן ניסים וואס הקב"ה האט אונז געמאכט

4) די נעמען פון די וואס זענען געווען פארמישט אין די מלחמה

5) חנוכה טאר מען נישט טוהן די זאכן

1) חשמונאים
2) מתיוונים
3) יוונים

שרייב אריין
די ריכטיגע נומער
אין די ליידיגע
קעסטל

1) נישט מספיד זיין
2) נישט פאסטן
3) נישט נוצן די חנוכה לעכט

1) פסח
2) פורים
3) חנוכה

1) מילה
2) חודש
3) שבת

1) מי כמוכה באלים ה'
2) ברוך כבוד ה' ממקומו
3) מתתיהו כהן בן יוחנן

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל ווייבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

פאנג אן צו גיין פון דער אות י' וואס איז אינמיטן פון די קעסטל

און טרעף אויס די ווערטער:

יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים
ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים

מען קען גיין: גלייך, ארויף, אראפ, רעכט'ס, און לינק'ס מען קען זיך אויך דרייען אינמיטן, אבער שיף קען מען נישט גיין

נ	ב	ט	ן	כ	ק	ו	ע	ל	י	ג	ז	ל	ע
א	ד	ד	ם	ך	ף	צ	ש	א	א	ז	ב	ד	ת
ר	א	ע	ש	ק	ף	ב	כ	נ	צ	י	ב	י	ד
א	מ	ת	ס	ז	ל	ק	נ	ף	י	ה	י	מ	ט
כ	מ	ל	ט	ק	כ	י	ם	ל	ר	ז	ח	ש	ת
ח	ד	מ	נ	י	ם	נ	ו	ץ	ד	ו	א	מ	ק
ל	ה	ש	ר	י	ל	ד	י	ד	ף	א	ר	נ	י
כ	ו	ו	ק	ל	ד	ו	ד	ל	ק	י	ג	ו	ם
ה	א	מ	ט	ו	ס	נ	ה	ד	ח	ט	ק	פ	ח
כ	ר	א	ן	י	ה	ב	מ	ת	י	ו	צ	ר	ת
ט	ד	ל	כ	ל	כ	ץ	ט	ק	כ	ח	ו	פ	ק
א	א	ן	ר	ד	ג	מ	ת	ו	מ	ו	ט	ק	ץ

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

שטעל אויס די אלע זאכן לויטן סדר

וואס מען זאגט צום ערשט שבת - ראש חודש - חנוכה

יעלה ויבוא	☐
אתה יצרת	☐
הדלקת נר חנוכה (מוצ"ש)	☐
הבדלה	☐
קריאת התורה (נשיא)	☐
הדלקת נרות שבת	☐
רצה והחליצנו	☐
בורא מאורי האש	☐
על הנסים (בברכת המזון)	☐
קריאת התורה (ראש חודש)	☐
הדלקת נר חנוכה (ערב שבת)	☐
בורא מיני בשמים	☐
אתה חוננתנו	☐
קריאת התורה (פרשת השבוע)	☐

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר
בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק
כיתות ו'
הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

מעשיות פון צדיקים

א חברייא חסידים זענען אמאל געפארן צום חוזה פון לובלין זי"ע אויף חנוכה, איינער פון די חברייא האט איבערגעגעבן פארן רבי'ן א קוויטל פון זיין חבר, ווען דער חוזה האט געליינט דעם קוויטל האט ער געגעבן א שפיי... שפעטער ביינאכט האט דער חסיד נאכאמאל דערלאנגט פארן רבי'ן דעם חבר'ס קוויטל, האט זיך דער רב אנגערופן: "דער מענטש שיינט אין הימל", דערנאך האט דער חוזה מסביר געווען זאגענדיג: זאל ביי אייך נישט זיין קיין וואונדער פארוואס פריער האב איך געשפיגן און יעצט זאג איך אז דער איד שיינט אין הימל, ווייל פריער האט דער איד געשפילט קארטן האט אויף איהם גערוהט א רוח הטומאה... אבער יעצט צינדט ער חנוכה ליכט, שיינט זיין מצוה אין הימל !

◇ ◇ ◇

צום אפטער רב זי"ע איז אנגעקומען א איד וואס האט געליטן פון מרה שחורה רח"ל, און געבעטן אז דער רבי זאל איהם געבן א רפואה דערפאר, האט דער הייליגער אפטער רב זי"ע איהם געהייסן ער זאל גיין אריין קוקן אין די חנוכה ליכט, ער האט טאקע אזוי געטאן, ער האט זיך גוט איינגעקוקט אין די ליכט ביז ער איז מיד געווארן און איז איינגעשלאפן, אינדערפרי איז ער אויפגעשטאנען לוסטיג לעבעדיג, געזונט און שטארק.

◇ ◇ ◇

ווען די טאכטער פונעם קדושת יו"ט זי"ע הרבנית מרת העסא ע"ה איז נאך געווען א קינד, האט זי איינמאל חנוכה זיך געשפילט "דריידל" און זי האט כסדר פארלוירן, וויפיל זי האט נאר פראבירט האט זי אלץ פארלוירן, איז זי אריין געלאפן צו איר הייליגן טאטן און ביטערלעך געוויינט אז זי האלט אין איין פארלירן געלט, האט זיך דער קדושת יו"ט אנגערופן: קום איך וועל גיין שפילן פאר דיר, ער איז ארויס פון צימער און איז געגאנגען דארט וואו די קינדער האבן זיך געשפילט, און האט איינמאל געדרייט דאס דריידל פאר איר, און ער האט געווינען א גראצער. האט זיך דער הייליגער קדושת יו"ט אנגערופן: העסא, איך האב דיר אויסגע'פועל'ט איין גראצער... נאך איר חתונה האט זי לאנגע יארן נישט געהאט קיין קינדער, שפעטער איז זי געהאלפן געווארן און האט זוכה געווען נאר צו איין קינד, דעמאלטס האט זי שוין פארשטאנען די רוח הקודש פונעם הייליגן קדושת יו"ט זי"ע.

◇ ◇ ◇

רביה"ק זי"ע האט דערציילט וואס ער האט אליינס בייגעוואוינט אין יאר תרנ"ט, אז ווען זיין טאטע דער הייליגער קדושת יו"ט האט געצינדן דעם זיבעטן ליכטל, האט ער פלוצלינג געגעבן א שווערן קרעכץ זאגנדיג: אוי וויי ! דער צדיק הדור ברויך רחמים... שפעטער איז געקומען די טרויעריגע בשורה אז דער הייליגער שינאווער רב זי"ע איז דעמאלטס נישט געזונט געווארן ל"ע, ער איז טאקע אוועק יענע יאר ו' טבת, זי"ע, דאס אלעס האט דער קדושת יו"ט געזעהן ביים צינדן די הייליגע חנוכה ליכט.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

א מוסר השכל

דער חיד"א שרייבט - וואס מען דארף זיך אפלערנען פון די חנוכה ליכט

א) **די בית הלל האלטן אז מען דארף צינדן יעדע נאכט אזויפיל ליכט וויפיל טעג עס זענען שוין אדורך** - דאס איז א רמז אז א מענטש דארף זעהן צו באלייכטן זיינע טעג וואס זענען שוין אדורך.

ב) **מען דארף לייגן די מנורה אונטער 10 טפחים** - דאס איז א רמז אז מען דארף טוהן די מצוות שטילערהייט, אפילו מען איז אין א ענגע מצב, נידעריג און דערשלאגן.

ג) **אויב מען לייגט די מנורה העכער 20 איילן איז עס פסול** - דאס ווייזט אויף גיאות, אז מען האלט זיך גרויס איז דער מענטש פסול.

ד) **יעדן טאג דארף מען מוסיף זיין נאך א ליכט** - א רמז אז א מענטש דארף יעדן טאג פארמערן נאך מצוות ומעשים טובים.

ה) **דער זמן פון צינדן די מנורה איז ווען די זון גייט אונטער** - דאס איז א רמז אז א מענטש זאל שטענדיג געדענקען אז עס וועט קומען א צייט וואס ער וועט אוועק גיין פון די וועלט און זיין שיין וועט אונטער גיין. דערפאר זאל ער זיך אנגרייטן גענוג מצוות ומעשים טובים.

ו) **מען צינדט אכט ליכט** - מרמז זיין אויף די אכציג יאר וואס א מענטש לעבט, ער זאל זיי באלייכטן מיט תורה ומצוות.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

שאלות בהלכות חנוכה

די ענטפער'ס זענען אויסגעמישט, שרייב אריין פאר יעדע ענטפער אויף וועלכע שאלה דאס איז

א. באיזה שנה היה נס חנוכה ?

ב. באיזה בית המקדש היה הנס ?

ג. איזה גזירות גזרו היוונים על כלל ישראל ?

ד. מי היה הכהן גדול בעת ההוא ?

ה. מי היו הלוחמים העיקרים בהיוונים ?

ו. מה מצאו בבית המקדש אחרי המלחמה ?

ז. לכמה לילות היה מספיק השמן שמצאו ?

ח. וכמה לילות דלקו ? ולמה ?

ט. למה נקראת חנוכה "חנוכה" (כתוב ב' טעמים) ?

י. מה עוד היה בחנוכה ?

יא. למה אינו נזכר נס חנוכה בהמשנה ?

יב. מה הן השבע מצוות דרבנן ?

יג. למה מברכין אשר קדשנו במצותיו "וצונו" על מצוה דרבנן ?

יד. האם לאכול סעודת חנוכה היא מצוה ?

<u>תשובות</u>

____ קצת מצוה.

____ החשמונאים.

____ ג' אלפים תרכ"ב.

____ על שמירת שבת, וחודש ומילה.

____ וצונו מ"לא תסור".

____ רק ללילה אחת בלבד.

____ בזמן בית המקדש השני.

____ מתתיהו בן יוחנן כהן גדול.

____ חנוכת המזבח, נגמר מלאכת המשכן.

____ פך שמן טהור חתום בחותמו של כהן גדול.

____ 8 לילות, עד שיביאו שמן זית זך כתית למאור.

____ 1) חנו-כ"ה 2) על שם חנוכת המזבח שהיה בימים אלו.

____ נטילת ידים, עירובין, נרות שבת ויו"ט, ברכות המצוות, הלל, פורים, חנוכה.

____ רבינו הקדוש הי' משבט יהודה והחשמונאים משבט לוי ולקחוהו המלוכה להם.

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

א. למה נוהגין לאכול מאכלי חלב בחנוכה ?

ב. למה יש יותר מצוה בסעודת פורים מבחנוכה ?

ג. אם התענה תענית חלום בחנוכה, מה יעשה ?

ד. האם מותר לעשות מלאכה בשעה שהנרות דולקות ?

ה. הא דאמרו חז"ל "הרגיל בנר הויין לו בנים ת"ח", באיזה נרות אמרו ?

ו. מה המחלוקת בין ב"ש לב"ה בענין הדלקת נרות חנוכה ?

ז. מה טעם הב"ש ?

ח. ומה טעם הב"ה ?

ט. כמה נרות צריך להדליק מעיקר הדין ?

י. מה הוא מצות מהדרין בנרות חנוכה ?

יא. ומה הוא מצות מהדרין מן המהדרין בנרות חנוכה ?

יב. כמה צריך להפסיק בין נר לנר ?

יג. קערה עם שמן והקיפה פתילות כשר או לא ?

יד. האם מותר להדליק הנרות בעגול ? ולמה ?

תשובות

___ נר שבת, ונר חנוכה.

___ אם כפה עליה כלי שיהי' הפסק בין הפתילות כשר, ואם לאו לא יצא.

___ אסור, מפני שהוא כמדורה.

___ דהנס היה על ידי שיהודית האכילתו מאכלי חלב.

___ רחב אצבע לפחות.

___ מעלין בקודש ואין מורידין.

___ כפרי החג שפוחתין והולכין.

___ נר לכל אחד ואחד בכל לילה.

___ פורים הי' בגוף וחנוכה בנפש.

___ צריך להתענות על תענית הזה.

___ מצוה להדליק נר א' לכל המשפחה.

___ הנשים נוהגות שלא לעשות מלאכה.

___ נר א' בלילה הראשון ב' נרות בלילה השני וכן מוסיף והולך עד ח' נרות.

___ ב"ש ס' בלילה הראשונה מדליק ח' ופוחת והולך, וב"ה ס' בלילה הראשונה מדליק א' ומוסיף והולך.

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ״ק מרן רבינו הקוה״ט זיעועכי״א - בנשיאות כ״ק מרן רבינו הגה״ק שליט״א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו׳

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

א. באיזה גובה הוא מצוה לכתחילה להשים המנורה ?

ב. מתי יוצאים רק בדיעבד ?

ג. מתי אין יוצאים אפילו בדיעבד ?

ד. באיזה צד של הפתח מניחים המנורה ? ולמה ?

ה. מה הפשט הדלקה עושה מצוה ?

ו. ומה הפשט הנחה עושה מצוה ?

ז. ומה החילוק בין הדלקה עושה מצוה להנחה עושה מצוה ?

ח. ומה הוא ההלכה לגבי המחלוקת הנ״ל ?

ט. אם הדליק המנורה במקום הפסול ואח״כ הניחה דלוק במקום הכשר האם יצא בזה ?

י. למה צריכים להדליק נר מיוחד לשמש ?

יא. המנורה שמדליקין בבית הכנסת באיזה צד של הביהכ״נ מדליקין ? ולמה ?

יב. האם יוצאין בנרות שמדליקין בבית הכנסת ?

יג. מתי מדליקין בבית הכנסת הנרות ?

יד. בזמן הגמרא איפה היו מדליקים הנרות חנוכה ?

תשובות

___ בין מנחה למעריב.

___ ההלכה דהדלקה עושה מצוה.

___ דרום, משום פרסומי ניסא.

___ מג׳ עד עשרה טפחים.

___ מי׳ טפחים עד עשרים אמה.

___ שלא להשתמש לאור הנרות.

___ בפתח הסמוך לרשות הרבים.

___ לא יצא, דהדלקה עושה מצוה.

___ אינו יוצא בנרות של בית הכנסת.

___ למעלה מכ׳ אמה ופחות מג׳ טפחים.

___ שמאל, מזוזה בימין ונר חנוכה משמאל.

___ שיהא הנרות מונחין במקום הראוי לה אע״פ שהדליקן במקום שאין ראוי לה.

___ שבשעת ההדלקה יהא מונח במקום הראוי לה ואין צריך להדליקם אם כבתה.

___ אם הדליקם מקודם במקום שאינו ראוי לה ואח״כ העבירה והניחה במקום הכשר, למ״ד הנחה עושה מצוה קיים המצוה, ולמ״ד הדלקה עושה מצוה לא קיים המצוה.

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

א. האם יכולים להדליק אצל חלון הסמוך לרשות הרבים ?

ב. הדר בבנינים גבוהים שהם יותר גבוהים מעשרים אמה, איפה מדליקין ?

ג. בזמנינו למי צריך להיות הפרסומי ניסא ?

ד. כשהגיע הזמן להדלקת הנרות האם מותר להתפלל או ללמוד ?

ה. באיזה זמן מדליקין לכתחילה הנרות ?

ו. כמה שמן יתן בהנרות ?

ז. עד איזה זמן מותר להדליק הנרות ?

ח. בדיעבד אם עבר הזמן, האם מותר להדליק בברכה ?

ט. האם מותר ללמוד לאור הנרות ?

י. איזה שמנים כשרים לנר חנוכה ?

יא. ואיזה שמן מצוה מן המובחר ?

יב. אם אין לו שמן זית, מה יותר טוב ליקח, שאר השמנים או נרות שעוה ?

יג. אם אין לו בכלל שמן, איזה נרות יקח לכתחילה להמצוה ?

יד. איפה משימים השמש בהמנורה ? ולמה ?

<u>תשובות</u>

____ לאנשי ביתו.

____ כל השמנים.

____ שאר שמנים.

____ בפתח הבית בפנים.

____ מיד בצאת הכוכבים.

____ שמן זית מצוה מן המובחר.

____ אם אין לו שמן יקח נר שעוה.

____ אסור אפי' ללמוד לאור הנרות.

____ שידליקו לכל הפחות חצי שעה.

____ קודם הזמן שתכלה רגל מן השוק.

____ מותר להתפלל מעריב אבל לא ללמוד.

____ ממעל הנרות, שלא להשתמש בהנרות.

____ אם הוא פחות מעשרים אמה לרשות הרבים מותר.

____ מותר להדליק כל הלילה עד עלות השחר בברכה אם בני ביתו נעורים.

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

א. כתוב רמז על הדין שהשמש עומד מעל להנרות !

ב. אם הדליק הנרות וכבתה קודם שעבר זמנה, האם צריכין להדליקן עוד הפעם ? ולמה ?

ג. האם מותר להדליק במנורה של חרס ? ולמה ?

ד. האם צריכים להחליף הפתילות בכל יום ?

ה. האם מותר להדליק נר אחד מחברתה ?

ו. אשה שאין לה מי שיוציאה, האם חייבת בנרות חנוכה ? ולמה ?

ז. האם ילדים מחוייבים מצות נר חנוכה ?

ח. כמה ברכות מברכין בלילה הראשונה ? ואיזה הם ?

ט. כמה ברכות מברכין בשאר הלילות ? ואיזה הם ?

י. מה הדין אם שכח מלומר שהחיינו בלילה הראשונה ?

יא. מתי אומרים הנרות הללו ?

יב. כמה תיבות יש בנוסחת הנרות הללו ? ולמה ?

יג. מה עוד אומרים אחר הדלקת הנרות ? ולמה ?

יד. באיזה צד של המנורה מדליקין נר הראשון בלילה הראשונה ?

<u>תשובות</u>

___ ימין.

___ יברך בליל ב'.

___ שהגיעו לחינוך כן.

___ ל"ו, נגד הל"ו נרות.

___ אחר שהדליק נר הראשון.

___ ב', להדליק, שעשה נסים.

___ ג', להדליק, שעשה נסים, שהחיינו.

___ אינו צריך להחליף הפתילות בכל יום.

___ הרמ"א מחמיר שלא להדליק נר א' מחברתה.

___ רק חדשים, דישנים מאוסין הן.

___ כן, שאף הן היו באותו הנס, גם התשועה נעשה ע"י אשה.

___ ויהי נועם, יושב בסתר, שהחשמונאים אמרוהו כשלחמו בהיוונים.

___ לא, רק אם רוצה להחמיר יכול לחזור ולהדליקן, דהדלקה עושה מצוה.

___ "שרפים" עומדים ממעל "לו". [פי' השמש צריך לעמוד מעל ה-ל"ו נרות חנוכה שיש בצירוף כל ימי חנוכה].

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

א. מה יעשו בהשמן והפתילות שנשארו אחר חנוכה ?

ב. מאיזה זמן מותרין להדליק הנרות חנוכה ?

ג. כמה שמן ישים בהנרות בערב שבת ?

ד. איפה אסור להשים המנורה בשבת ?

ה. באיזה מקום אומרים על הנסים בברכת המזון ? ולמה ?

ו. באיזה מקום אומרים על הנסים בשמונה עשרה ? ולמה ?

ז. מה הדין אם שכח לומר על הנסים בברכת המזון ?

ח. מה הדין אם שכח לומר על הנסים בשמונה עשרה ?

ט. אימתי אומרים הלל שלם ואימתי אומרים רק חצי הלל ?

י. מה אין אומרים בהתפילה בחנוכה (ממה שאומרים בדרך כלל כל השנה) ?

יא. איך נקרא היום האחרון של חנוכה ? ולמה ?

יב. למה נוהגין שאוכלים דברים מטוגנים עם שמן בחנוכה ?

<u>תשובות</u>

___ מפלג המנחה ומעלה.

___ במקום שהרוח נושב.

___ יעשה מדורה בפני עצמו.

___ בברכת הארץ, דהוי ברכת הודאה.

___ בברכת מודים, דהוי ברכת הודאה.

___ שידלק עד חצי שעה אחרי צאת הכוכבים.

___ אין מחזירין אותו, אם לא שנזכר באמצע הברכה.

___ א"צ לחזור, רק אם לא גמר יאמר בהרחמן, הרחמן הוא יעשה לנו ניסים וכו' בימי מתתיהו וכו'.

___ זכר להנס שנעשה בשמן.

___ תחנון, למנצח, ובשבת אין אומרים צדקתך צדק.

___ זאת חנוכה, דקורין בתורה זאת חנוכת המזבח, וגם אז הוא הגמר דין של הימים נוראים.

___ בבט"ח גומרים, פי' ב' ימים הראשונים של יו"ט פסח, ב' ימים של שבועות, ט' ימי סוכות, ח' ימי חנוכה.

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

א. האם מזכירין על הנסים במוספי שבת וראש חודש ?

ב. האם מזכירין חנוכה בברכת ההפטורה בשבת חנוכה ?

ד. מה קוראים בתורה בחנוכה ? ולמה ?

ה. מאיפה מתחילים לקרות ביום הראשון ? ולמה ?

ו. ועד איפה קוראים ביום האחרון ? ולמה ?

ז. כמה עליות יש בחנוכה (חוץ משבת ור"ח) ?

ט. ראש חודש טבת שחל באמצע השבוע כמה ספרים מוציאים ?

י. ובאיזה ספר קוראים קודם ? ולמה ?

יא. וכמה ספרים מוציאים בשבת ראש חודש חנוכה ?

יב. ובמה מפטירין בשבת ראש חודש טבת ?

<u>תשובות</u>

___ לא.

___ כן.

___ ג' עליות.

___ רני ושמחי

___ ג' ספרי תורות.

___ ב' ספרי תורות.

___ ר"ח, דתדיר ושאינו תדיר תדיר קודם.

___ כן עשה את המנורה, להזכיר המנורה.

___ ברכת כהנים, שנעשה הנס ע"י הכהנים.

___ פרשת הנשיאים בפרשת נשא, חנוכת המזבח.

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

סדר הדלקת נר חנוכה

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

די ערשטע נאכט זאגט מען אויך די ברכה פון שהחיינו:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

מָעוֹז צוּר יְשׁוּעָתִי לְךָ נָאֶה לְשַׁבֵּחַ. תִּכּוֹן בֵּית תְּפִלָּתִי וְשָׁם תּוֹדָה נְזַבֵּחַ. לְעֵת תָּכִין מַטְבֵּחַ מִצָּר הַמְנַבֵּחַ. אָז אֶגְמוֹר בְּשִׁיר מִזְמוֹר חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ:

רָעוֹת שָׂבְעָה נַפְשִׁי בְּיָגוֹן כֹּחִי כִּלָּה. חַיַּי מָרְרוּ בְקוֹשִׁי בְּשִׁעְבּוּד מַלְכוּת עֶגְלָה. וּבְיָדוֹ הַגְּדוֹלָה הוֹצִיא אֶת הַסְּגֻלָּה. חֵיל פַּרְעֹה וְכָל זַרְעוֹ יָרְדוּ כְּאֶבֶן בִּמְצוּלָה:

דְּבִיר קָדְשׁוֹ הֱבִיאַנִי וְגַם שָׁם לֹא שָׁקַטְתִּי. וּבָא נוֹגֵשׂ וְהִגְלַנִי. כִּי זָרִים עָבַדְתִּי. וְיֵין רַעַל מָסַכְתִּי כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי. קֵץ בָּבֶל. זְרֻבָּבֶל. לְקֵץ שִׁבְעִים נוֹשָׁעְתִּי:

כְּרוֹת קוֹמַת בְּרוֹשׁ בִּקֵּשׁ אֲגָגִי בֶּן הַמְּדָתָא. וְנִהְיָתָה לוֹ לְפַח וּלְמוֹקֵשׁ וְגַאֲוָתוֹ נִשְׁבָּתָה. רֹאשׁ יְמִינִי נִשֵּׂאתָ. וְאוֹיֵב שְׁמוֹ מָחִיתָ. רֹב בָּנָיו וְקִנְיָנָיו עַל הָעֵץ תָּלִיתָ:

יְוָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי אֲזַי בִּימֵי חַשְׁמַנִּים. וּפָרְצוּ חוֹמוֹת מִגְדָּלַי וְטִמְּאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים. וּמִנּוֹתַר קַנְקַנִּים נַעֲשָׂה נֵס לַשּׁוֹשַׁנִּים. בְּנֵי בִינָה יְמֵי שְׁמוֹנָה קָבְעוּ שִׁיר וּרְנָנִים:

חֲשׂוֹף זְרוֹעַ קָדְשֶׁךָ וְקָרֵב קֵץ הַיְשׁוּעָה. עֲשֵׂה נָא לְמַעַן שְׁמֶךָ. לִהְיוֹת לָנוּ תְשׁוּעָה כִּי אָרְכָה לָנוּ הַיְשׁוּעָה. וְאֵין קֵץ לִימֵי הָרָעָה. מְחֵה פֶּשַׁע וְגַם רֶשַׁע הָקֵם לָנוּ רוֹעֶה שִׁבְעָה:

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

לבית הלל
מוסיף והולך

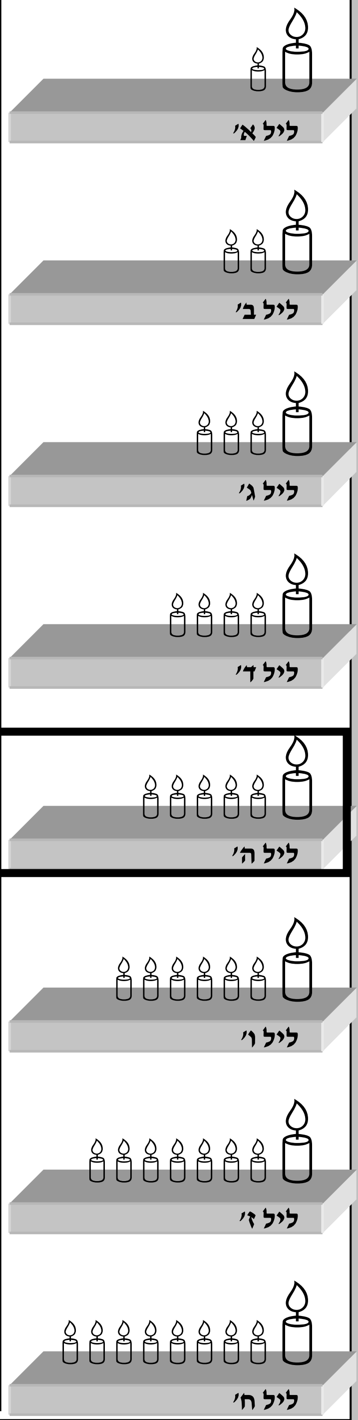

נר חנוכה

בית שמאי אומרים פוחת והולך
כנגד ימים היוצאים

ובית הלל אומרים מוסיף והולך
כנגד ימים הנכנסים

בנר חמישי אז נראה
שמוסיף והולך

לבית שמאי		לבית הלל	
יום א'	8 =	יום א'	1 =
יום ב'	7 =	יום ב'	2 =
יום ג'	6 =	יום ג'	3 =
יום ד'	5 =	יום ד'	4 =
יום ה'	4 =	יום ה'	5 =
יום ו'	3 =	יום ו'	6 =
יום ז'	2 =	יום ז'	7 =
יום ח'	1 =	יום ח'	8 =

וקבעו ח' ימי חנוכה שאז ניכר
המחלוקת בין בית שמאי
לבית הלל בכל הלילות

משא"כ אם היה חנוכה ר'
שבעה ימים לא היה ניכר
המחלוקת בליל ד'

לבית שמאי		לבית הלל	
יום א'	7 =	יום א'	1 =
יום ב'	6 =	יום ב'	2 =
יום ג'	5 =	יום ג'	3 =
יום ד'	4 =	יום ד'	4 =
יום ה'	3 =	יום ה'	5 =
יום ו'	2 =	יום ו'	6 =
יום ז'	1 =	יום ז'	7 =

וזה הרמז בשם "חנוכה"
ראשי תיבות
ח' נ'רות **ו'**הלכה **כ'**בית **ה'**לל

כי כשקבעו ח' נרות
אז ניכר שהלכה כבית הלל

לבית שמאי
פוחת והולך

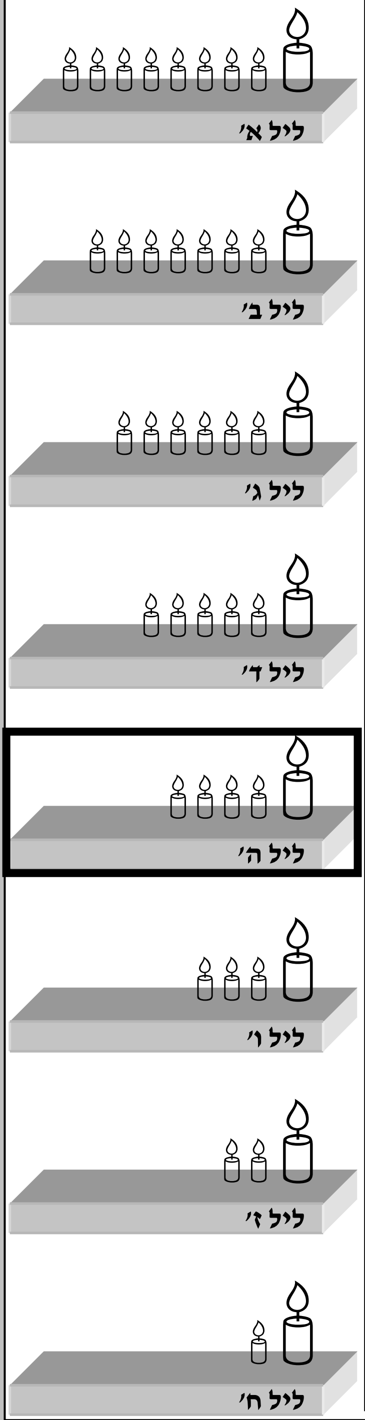

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

ראשי תיבות מהחיד"א על פסוק ראשון מפרשת מקץ
שחל תמיד בחנוכה ובו מרומז רוב הלכות חנוכה

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חֹלֵם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיְאֹר

ו'כאשר **י**'וחנן **ה**'רג **י**'ונים – **מ**'בית **ק**'דשינו **צ**'יונו – **ש**'**נ**'דליק **ת**'מניא (**שמונה** בארמית) **י**'ומא (**יום** בארמית) **מ**'חנוכה – **י**'דליק **מ**'צד **י**'מין **מ**'היוצא – **ו**'**פ**'ירשו **ר**'בותינו **ע**'ליהם **ה**'שלום – **ח**'ובה **ל**'הדליק **מ**'שחשיכה – **ו**'אחר **ה**'עברת **נ**'ושאי **ה**'תרמודאי (אנשים שמוכרים עצים שהם נמצאים האחרונים בשוק, וכשהם עברו אז) – **ע**'ברה **מ**'צות **ד**'ליקתן – **ע**'לינו **ל**'הדליק – **ה**'כל **י**'כולים **א**'נשים **ו**'נשים **ר**'אויים

וַיְהִי מִקֵּץ "שְׁנָתַיִם" יָמִים

"שנתים" ראשי תיבות

ש'מאל **נ**'ר **ת**'דליק **י**'מין **מ**'זוזה

כמו שאחז"ל שיהא מזוזה בימין ונר חנוכה בשמאל ויהא מסובב במצוות.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

שְׁרֵייבּ אַרֵיין דִי עֶרְשְׁטֶע אוֹת פוּן דִי תְּשׁוּבֶה אִין דִי קֶעסְטְל

דִי תְּשׁוּבוֹת אִיז לוֹיט דִי סדר פוּן דִי א-ב בִּיז ת'

וִוי אַזוֹי הָאט גֶעהֵייסְן דֶער קֶענִיג פוּן דִי יְוָונִים ? א ________

אַוואוּ זֶענֶען דִי יְוָונִים אַרֵיין גֶעגַאנְגֶען ? ב ________

דִי יְוָונִים הָאבְּן אַרֵיינְגֶעלֵייגְט אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ ? ג ________

חֲנוּכָּה שְׁפִּילְט מֶען מִיט אַ ? ד ________

חֲנוּכָּה זָאגְט מֶען נָאךְ שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה ? ה ________

וָואס זָאגְט מֶען 7 מָאל נָאכְ'ן צִינְדְן חֲנוּכָּה לִיכְט ו ________

פוּן וֶועלְכֶע בּוֹים מַאכְט מֶען שֶׁמֶן ? ז ________

וֶוער הָאט מִלְחָמָה גֶעהַאלְטְן מִיט דִי יְוָונִים ? ח ________

וָואס הָאבְּן דִי יְוָונִים גֶעמַאכְט מִיט דִי שְׁמָנִים ? ט ________

וֶוער הָאט אָפְּגֶעהַאקְט דִי קָאפּ פוּן אֶלִיפוֹרְנִי ? י ________

חֲנוּכָּה אִיז כ"ה לְחוֹדֶשׁ ? כ ________

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתות ו'

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו - והר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

שְׁרַייבּ אַרַיין דִי עֶרְשְׁטֶע אוֹת פוּן דִי תְּשׁוּבָה אִין דִי קֶעסְטְל

דִי תְּשׁוּבוֹת אִיז לוֹיט דִי סדר פוּן דִי א-ב בִּיז ת'

- חֲנוּכָּה עֶסְט מֶען ? **ל** ____________
- נָאךְ וָואס מְ'זָאגְט הַנֵרוֹת הַלָלוּ זִינְגְט מֶען ? **מ** ____________
- אוֹיפְן דְרֵיידְל שְׁטֵייט אוֹיפְגֶעשְׁרִיבְּן ? **נ** ____________
- קוּקְן אוֹיף דִי חֲנוּכָּה לִיכְט אִיז אַ ? **ס** ____________
- דִי יְוָונִים זֶענֶען גֶעקוּמֶען צוּ דִי מִלְחָמָה מִיט ? **ע** ____________
- מְ'צִינְדְט בַּיי דִי פֶענְסְטֶער וֶועגְן ? **פ** ____________
- חֲנוּכָּה גֶעבְּט מֶען אַסַאךְ ? **צ** ____________
- מְ'הָאט גֶעטְרָאפְן אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ אַ ? **ק** ____________
- צְווֵיי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה אִיז ? **ר** ____________
- דִי יְוָונִים הָאבְּן נִישְׁט גֶעלָאזְט פַאר אִידְן הַאלְטְן ? **ש** ____________
- דִי יְוָונִים הָאבְּן גֶעוָואלְט מַאכְן פַארְגֶעסְן דִי ? **ת** ____________

בעזהשי"ת

קונטרס

חידושי תורה

מקץ - חנוכה

יו"ל על ידי

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל
מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה ו' (א-ב)

הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו
הר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו

בס"ד

חידו"ת לפרשת מקץ

ויהי מקץ שנתיים ימים.

ראשי תיבות **שנתיי"ם** - **ש**'מאל **נ**'ר **ת**'דליק **י**'מין **מ**'זוזה, וז"ש ויהי מקץ, דהיינו ויהי לשון צער שיהי' מקץ כל הצער ע"י נר חנוכה.

(זכרון שמואל)

ויהי מקץ שנתים ימים.

אין די אותיות **"ויהי מקץ שנתים ימים"** - איז דא א רמז אויף חנוכה: - **ו**'כאשר **י**'וחנן **ה**'שמיד **י**'ונים **מ**'בית **ק**'דשינו **צ**'יונו **ש**'נדליק **נ**'רות **ת**'מניא **י**'ומי **מ**'חנוכה **י**'ניחנה **מ**'צד **י**'מין **מ**'היוצא.

(רבינו אפרים)

כולנו בני איש אחד נחנו.

דארף מען פארשטיין, יוסף האט חושד געווען זיינע ברודער'ס, אז זיי זענען מרגלים, און די ברודער'ס האבן געענטפערט אז זיי זענען קינדער פון איין מענטש, וואס איז שוין יעצט בעסער?

דער חתם סופר זי"ע איז מסביר אזוי, צו זיין א מרגל איז א איינגעשטעלטע זאך, ווייל אויב מען כאפט אים, איז ער מער צום טויט, ווי צום לעבן, האבן די ברודער'ס געזאגט, מיר זענען ברודער'ס פון איין טאטן, דארפסטו פארשטיין, אז אונזער פאטער וועט נישט מפקיר זיין אלע זיינע קינדער, און זיי מאכן מרגלים, וואס אויב מען כאפט זיי, הרג'עט מען זיי, פון דעם אליין דארפסטו פארשטיין, אז אונז זענען ווייט פון צו זיין מרגלים.

לא ראיתי כהנה בכל ארץ מצרים לרוע.

לכאורה תיבות "לא ראיתי כהנה" הן אך למותר, כי למה היה צריך לאומרן.

ונראה, דאיתא בגמרא (ברכות נה:) שאין מראין לו לאדם בחלום אלא מהרהורי לבו ביום, ואמר רבא: "תדע, דלא מחוו ליה לאינש לא דקלא דדהבא ולא פילא דעייל בקופא דמחטא" (שאין מראין לו לא דקל של זהב, ולא פיל שנכנס לנקב של מחט) — דהיינו: "דבר שלא הורגל לראות ולא הרהר בו מעולם" (רש"י שם).

הוא שאמר פרעה אל יוסף: אל תאמר שראיתי בחלומי מה שהרהרתי בלבי, לא כן, "כי לא ראיתי כהנה בעל ארץ מצרים לרוע", וכיון שלא ראיתי לרוע כמותם לא הרהרתי בכך.

(כתנות אור; חתם סופר)

בס״ד

חידו״ת לחנוכה

א ב ג ד ה ו ז ח גימטריא ל״ו - כמספר **נרות חנוכה**, פי׳ כי בכל לילה מדליק נרות כמנין האות דהיינו ליל ב׳ נרות ב׳ ליל ג׳ נרות ג׳, וכן עד ליל ח׳ שמונה, **ט** רומז למצוה **ט׳ טפחים** למטה מעשרה, **י כ ל מ נ ס ע פ** - ר״ת **י׳** **כ׳**שר, **ל׳**מעלה **מ׳**עשרים **נ׳**ר **ס׳**וכה **ע׳**ירוב **פ׳**סול, **צ ק ר ש ת** - ר״ת **צ׳**ורך **ק׳**דושה **ר׳**אוי **ש׳**מש **ת׳**וסיף.

(מדבר קדמות)

בנוסח ״ועל הנסים״, אנו מודים להשי״ת על הנפלאות שעשה עמנו, שנפלו גיבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, ״וטמאים ביד טהורים״,

ויש לדקדק דבשלמא גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים ניחא, דזהו שלא כדרך הטבע, אבל מהו החידוש ״טמאים ביד טהורים״.

אלא דאיתא (במד״ר בלק כ׳) שי״ב נסים נעשו לפנחס בשעת הריגת זמרי בן סלוא, וכזבי בת צור, והנס העשירי הי׳: ״ששמר הקב״ה את רוחותיהן שלא ימותו ביד פנחס ויטמאו״, והם מתו רק אחרי שהניחם מידו. לפי״ז יש מקום לחדש שגם כאן הי׳ נס זה, שנפלו טמאים ״ביד״ טהורים, ורק אח״כ מתו, דאל״כ לא היו הכהנים הקדושים לנגוע בהם ויטמאו.

(ר׳ יוסף חיים זונענפעלד זי״ע)

לכאורה צריכים לדעת, מדוע אנו מדליקין בחנוכה זכר להנס שנעשה בשמן טהור, הלא נעשה עוד ג׳ נסים, שנתבטל הגזירות של שבת, חודש, ומילה.

אלא יש לומר דאם נתבונן היטב, נראה שבנרות חנוכה נרמזים גם זכר להגזירות הללו שנתבטלו, דהנרות שאנו מדליקין בכל השמונה ימים הם בסה״כ 44 (עם השמשים).

והנה, שבת הוא ביום השביעי, וברית מילה הוא ביום השמיני, וראש חודש הוא אחר כ״ט יום, צא וחשוב 44 = 7+8+29.

לפי״ז עצם הדלקת נרות חנוכה הם רמז לשלשת הגזירות שגזרו היוונים ונתבטלו.

(אוצרותיהם של צדיקים בשם גדול א׳ מחכמי פולין)

ראשי תיבות לחנוכה

חשמונאים	**נ**לחמו	**ו**נצחו	**כ**ל	**ה**יוונים
חשים (מַהֵר)	**נ**כנסו	**ו**פינו	**כ**לי	**ה**יכל
חביבים	**נ**מצאו	**ו**בקרקע	**כ**ד	**ה**שמן
חתום	**נ**מצא	**ו**טבעת	**כ**הן	**ה**גדול
חשבו	**נ**דליק	**ו**הספיק	**כ**ל	**ה**שמונה
חכמים	**נ**מנו	**ו**קבעו	**כ**סליו	**ה**בא
ח׳	**נ**רות	**ו**לגמור	**כ**ל	**ה**לל

(חתם סופר)

בס"ד

יארצייט פון צדיקים

כ"ז כסלו

הרה"ק רבי חיים מטשערנאוויץ זי"ע

בעל "באר מים חיים"

עס האט פארציילט כ"ק אדמו"ר רבי אהרן ראטה זצ"ל בעל "שומרי אמונים", אז דער בעל "באר מים חיים" איז איינמאל געלעגן דריי מעת לעת אין א באוואוסטלאז מצב ל"ע (בלי הכרה), שפעטער האט ער פארציילט אז זיין נשמה איז שוין געווען אין עולם העליון, מיטאמאל באמערקט ער ווי דער בעש"ט זי"ע גייט מיט זיינע תלמידים, האט ער געפרעגט איינעם ווער איז דער וואס גייט דארט? האט מען אים געענטפערט אז דאס איז דער בעש"ט, איז ער צוגעגאנגען צום בעשטה"ק און ער האט אים געבעטן ער זאל אים בענטשן מיט א רפואה שלימה, האט אים דער בעש"ט געפרעגט, וואספארא שייכות האסטו צו מיר? דו ביזסט אמאל געווען ביי מיר? דו קענסט מיר?

האט דער באר מים חיים געזאגט פאר'ן בעש"ט, איך בין א תלמיד פונעם רבי'ן ר' מיכל מזלאטשוב זי"ע, און מיין רבי פלעגט יעדן "שלש סעודות" פארציילן א עובדא פון אייך, איינמאל ביי א "שלש סעודות" האט עס זיך פארצויגן, מיין רבי האט זיך שוין געהאט געוואשן מיט "מים אחרונים", און האט נאכנישט געהאט דערציילט פון אייך א עובדא, האב איך איהם דערמאנט אז ער האט נאכנישט פארציילט פון אייך א עובדא, האט ער דעמאלטס פארציילט.

איז אויב מיין רבי האט פון אייך פארציילט א עובדא, האט איר דאך אוודאי געהאט דערפון הנאה אויף יענע וועלט, און אין דעם זכות בעט איך פון אייך א רפואה שלימה, האט דער בעש"ט ארויף געלייגט זיינע הענט אויף מיר און איך האב אנגעהויבן צו שוויצן און צוביסלעך בין איך געקומען צו די כוחות און געהאט א רפואה שלימה.

*

איינמאל איז א בחור אריין צום רבי'ן בעל "דברי יואל" זי"ע פרשת תולדות, און האט איהם געפרעגט אין וועלכן חסידישן ספר ער זאל זיך קובע זיין צו לערנען? האט איהם דער רבי געענטפערט: זאלסט לערנען פון אלע היימישע ספרים וועלכע זענען אנגענומען ביי די וועלט, פון די אלע קענסטו זיך אויסוועלן וועלכע ספר די ווילסט. דער בחור האט געמוטשעט אז דער רבי זאל איהם זאגן א נאמען פון א ספר, האט דער רבי געזאגט: עס איז מיר שווער צו אויסקלויבן ווייל יעדער האט א התעוררות פון א ספר לויט די בחינה פון זיין נפש. האט איהם דער רבי געפרעגט: אין וועלכע ספר לערנסטו יעצט? האט דער בחור געענטפערט: אין דעם ספר "באר מים חיים", האט דער רבי געזאגט מיט א שמייכל: נו, אין די וואך שטייט דאך "וימצאו שם באר מים חיים".

בס"ד

ר' יוסקי קדוש זצ"ל פון דזשיקוב

- יארצייט יום ג' דחנוכה -

דעם דריטן טאג פון חנוכה געפאלט די יארצייט פון ר' יוסקי קדוש פון דזשיקוב, וועלכער איז אומגעקומען על קידוש השם צוזאמען מיט נאך דריי אנדערע קדושים, צוליב א בלבול וואס מ'האט אויף זיי געמאכט.

די מעשה האט אראפ געשריבן א אייניקל, וואס האט געהערט די מעשה פון זיין עלטער באבע, די טאכטער פון ר' יוסקי קדוש הי"ד.

די מעשה פון ר' יוסקי קדוש זצ"ל וואס ער האט מקדש געווען שם שמים ברבים איז געווען אזוי: אונזער זיידע ר' יוסקי קדוש – דער שוחט אין דזשיקוב איז איינמאל געפארן מיט נאך דריי מענטשן אויפן טייך וואס ווערט אנגערופן "וואסיל" וואס איז נעבן דזשיקוב, אריבער צופארן קיין פוילן, און עס איז מיטגעפארן מיט זיי א בעל עגלה א גוי, דער ערל איז געבליבן ביי זיין פאמיליע אין רוסיש פוילן, און ער האט נישט געוואלט צוריק גיין, און זיי זענען צוריק געפארן.

עס איז געווארן א גרויסער רעש אין דזשיקוב, אז דער שייגעץ איז נאכנישט צוריק געקומען, אין יענער צייט איז נישט געווען קיין טלפון א.א.וו. האט מען געמאכט אויף זיי א בלבול אז די אידן האבן איהם גע'הרג'ט, און אז ר' יוסקי איז א שוחט און ער האט איהם זיכער גע'שחט'ן.

אין דזשיקוב האט געהערשט א פריצה א מרשעת, זי האט איינגעשפארט די אידן אין תפיסה און האט זיי געזאגט, אז אויב זיי ווילן זיך שמד'ן וועט זי זיי באפרייען – בימים ההם האבן די פריצים געקענט טוהן וואס זיי האבן נאר געוואלט – במשך פון דריי טאג האט זי זיי געלאזט גוט אויסהונגערן און זיי האבן גארנישט באקומען צו עסן, נאך דריי טעג הונגערן האט זי געמאכט א עסן פון א דבר אחר (חזיר) וואס האט ארויס געגעבן א שטארקן ריח, און זי האט עס געגעבן פאר די איינגעשפארטע אידן, אבער זיי האבן זיך אנטזאגט עס צו עסן.

האט זי זיי דן געווען במיתות משונות רחמנא ליצלן, דעם ר' יוסקי האט זי דן געווען מיט א שרעקליכן טויט, זיי האבן איהם אריינגעלייגט אין א פאס פיל מיט שמן וואס מען נוצט פאר די וועגענער, וואס ווערט אנגערופן "מאש", און זי האט איהם אויפגעקאכט, ווען ער איז נאכנישט געווען פארברענט האט די פריצה געהייסן מען זאל איהם ארויסנעמען פונעם ברענעדיגן פאס, וואס האט געברענט ווי א קויל פייער, און זי האט איהם געזאגט, אז אויב ער וועט איהר פאלגן און ער וועט זיך שמד'ן, וועט זי איהם אויסהיילן.

ר' יוסקי האט געכאפט א שטיק ערד און האט עס אריינגעווארפן אין איהר מויל אריין און ער האט אויסגעשריגן "שמע ישראל" און ער איז אריינגעשפרינגען אין פייער און פארברענט געווארן, די פריצה האט גענומען דאס אש און עס צושפרייט אויפן וואסיל זאגנדיג אז אזוי וועט ער זיך נישט קענען נוקם זיין אין איר.

איינמאל איז די מרשעת די פריצה געפארן אויפן וואסיל, זענען געקומען צוויי פייגעלעך און זיי האבן איהר געלעכערט די אויגן און זי האט געשריגן אז ר' יוסקי לעכערט איהר די אויגן, און זי איז אהיים

בס"ד

געקומען בלינד אויף איהרעביידע אויגן רח"ל.

דערצוווישן איז געקומען צו גיין דער ערל, וואס האט געהאט אוועק געפארן מיט די דריי אידן, און די פריצה די מרשעת האט געזעהן אז זי האט די אידן גע'הרג'עט אומזיסט, און כדי צו פארגיטיגן האט זי זיי געגעבן גרויסע קוואנטומס תבואה, און זי האט געטוהן נאך טובות פאר די גאנצע משפחה.

דער סוף פון די מרשעת איז געווען, אז זי איז פארשלאפט געווארן און זי האט אסאך יארן אפגעקרענקט, ווערים זענען געקראכן פון איהר לייב און עס איז געפאלן פון איהר שטיקער פלייש לעבעדיגערהייט, כן יאבדו כל אויביך ה'.

די מעשה איז באקאנט אין דזשיקוב און אין די סביבה.

כ"ק אדמו"ר מהר"ש מבאבוב זי"ע, אן אייניקל פון רבינו הק' בעל דברי חיים מצאנז זי"ע האט דערציילט די מעשה און ער האט געזאגט אז ער האט געהערט פון זיין הייליגן זיידן, אז אין די וואך נאך די שריפה, פרייטיג צו נאכט'ס, האט דער בעל שם טוב הקדוש זיך אנגערופן: "ברוך הבא ר' יוסקי קדוש און די אנדערע קדושים", און ער האט דערציילט אז זיי זענען איהם געקומען זאגן גוט שבת.

ווען דער טאטע (ר' נטע שלמה) האט געטוהן מיט מיר א שידוך אין צאנז, איז ער געקומען מיטן שווער הרה"צ ר' משולם זושא'ס צום הייליגן צאנזער רב און דער רב האט געפרעגט פון טאטן, פון וועלכע משפחה איך שטאם, האט ער איהם געזאגט אז ער איז אן אייניקל פון ר' יוסקי קדוש, האט זיך דער הייליגער רב שטארק צופלאמט מיט א גרויס התלהבות, ממש ווי א קויל פייער און ער האט געזאגט: "ווי גרויס זענען געווען די פריערדיגע אין יענע יארן, וואס האבן זיך מוסר נפש געווען על קידוש השם", און ער האט דעמאלטס דערציילט די מעשה אזוי ווי איך האב עס געהערט.

ווען דער הייליגער רב האט געליינט די תנאים האט ער גענומען א טעלער פון טיש און עס צובראכן און ער האט געזאגט: מזל טוב לכבוד א אייניקל פון ר' יוסקי קדוש, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

די מעשה האט פאסירט אין די צייטן פון בעל שם טוב הקדוש, און עס האט זיך נאכנישט געענדיגט. – אין שנת תרפ"ח האט פאסירט דאס פאלגענדע:

זייט די פאסירונג פלעגט די משפחה פון די פריצה געבן יעדעס יאר פאר פסח 12 ליטער וויין פאר די קהילה אין דזשיקוב, זיי זאלן עס צוטיילן פאר ארימעלייט, אין שנת תרפ"ח לפ"ק האבן זיי נישט געוואלט שיקן 12 ליטער און זיי האבן נאר צוגעשיקט 2 ליטער, אבער די קהילה האט דאס נישט געוואלט אננעמען.

דעם דריטן טאג חנוכה, ווען עס געפאלט אוים די יארצייט פון ר' יוסקי און די אנדערע קדושים, האט אויסגעבראכן א שרעקליכע פייער, אין די הייזער און פאלאצן פון די טארנאווסקי משפחה (די אייניקלעך פון די פריצה), און אלצדינג איז פארברענט געווארן ביז צו ערד ממש, און אויך 9 שרצים פון די משפחה זענען פארברענט געווארן.

דאס גאנצע לאנד איז דעמאלטס אויף געווען דערמיט, און אלע אידישע און להבדיל גוי'אישע בלעטער אין פוילן און אויך אין אנדערע מדינות אין געווען באשריבן, ווי השי"ת איז זיך נוקם אין די רשעים און ער נעמט זיך אן פאר די וואס זענען זיך מוסר נפשם על קידוש השם און לאזן זיך הרג'ענען על כבוד שמו יתברך.

בס"ד

א מוסר השכל

דער חיד"א שרייבט - וואס מען דארף זיך אפלערנען פון די חנוכה ליכט

א) **די בית הלל האלטן אז מען דארף צינדן יעדע נאכט אזויפיל ליכט וויפיל טעג עס זענען שוין אדורך** - דאס איז א רמז אז א מענטש דארף זעהן צו באלייכטן זיינע טעג וואס זענען שוין אדורך.

ב) **מען דארף לייגן די מנורה אונטער 10 טפחים** - דאס איז א רמז אז מען דארף טוהן די מצוות שטילערהייט, אפילו מען איז אין א ענגע מצב, נידעריג און דערשלאגן.

ג) **אויב מען לייגט די מנורה העכער 20 איילן איז עס פסול** - דאס ווייזט אויף גיאות, אז מען האלט זיך גרויס איז דער מענטש פסול.

ד) **יעדן טאג דארף מען מוסיף זיין נאך א ליכט** - א רמז אז א מענטש דארף יעדן טאג פארמערן נאך מצוות ומעשים טובים.

ה) **דער זמן פון צינדן די מנורה איז ווען די זון גייט אונטער** - דאס איז א רמז אז א מענטש זאל שטענדיג געדענקען אז עס וועט קומען א צייט וואס ער וועט אוועק גיין פון די וועלט און זיין שיין וועט אונטער גיין. דערפאר זאל ער זיך אנגרייטן גענוג מצוות ומעשים טובים.

ו) **מען צינדט אכט ליכט** - מרמז זיין אויף די אכציג יאר וואס א מענטש לעבט, ער זאל זיי באלייכטן מיט תורה ומצוות.

בעזהשי"ת

קונטרס

חידושי תורה

מקץ - חנוכה

יו"ל על ידי

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה ה' (א-כ)

הר"ר משה יוחנן קליין הי"ו

הר"ר שמואל אלטער בנעט הי"ו

בס"ד

פרשת מקץ – חנוכה

ויהי מקץ שנתיים ימים.

"שנתיים" ראשי תיבות ש'מאל נ'ר ת'דליק י'מין מ'זוזה.

ותאכלנה הפרות.

חלום פרעה היה שהפרות החלשות אכלו את הבריאות רמז לחנוכה מה שאנו אומרים בעל הניסים מסרת גיבורים ביד חלשים.

ויאמר אליהם אביהם שובו שברו לנו מעט אוכל.

בחנוכה מדליקים 36 נרות ועוד 8 שמשים ביחד הם 44 נרות וזה הרמז כאן בפרשה "שברו לנו" דהנה לנ"ו בגמטריא 86 תשברו את תיבת "לנו" 86 לשניים יהיה 43 ותקחו את המספר הכי מעט מן תיבת אוכל שהוא אות א' 1 "מעט אוכל" היינו סכום הקטן מתיבת "אוכל" ביחד יהיה 44 כמנין הנרות שאנו מדליקים בחנוכה.

(דברי מהרי"א)

אדוני שאל את עבדיו היש לכם אב או אח.

יש לומר בדרך רמז דהנה ידוע המחלוקת (שבת כ"א:) בענין נרות חנוכה ב"ה סוברים שצריך להיות בכל יום מוסיף והולך, וב"ש סוברים שצריך להיות בכל יום פוחת והולך, והנה אנן קיי"ל כב"ה וכפי שנרמז בשם חנוכ"ה ר"ת ח' נ'רות ו'הלכה כ'בית ה'ילל, וזה רמז הכתוב, היש לכם א"ב, היינו איך אתם סוברים, א"ב היינו שצריך להדליק בכל יום יותר, ביום ראשון א' וביום שני ב', או א"ח, או שצריך להיות פוחת והולך להדליק ביום א' ח' נרות, וביום שני ז' נרות, ונאמר אל אדוני יש לנו א"ב, פי' שאנחנו פוסקים כבית הלל שצריך להדליק ביום ראשון א' וביום שני ב', ולהיות בכל יום מוסיף והולך.

(הרה"ק ר' מרדכי מקאזמיר זי"ע)

וטבוח טבח והכן.

אות ח' מן תיבת טב'ח ותיבת "והכן" הם אותיות "חנוכה" ויתר האותיות של וטב'ח דהיינו "טב" גימטריא 36 כמנין הנרות

בס"ד

שמדליקים בחנוכה בלי השמש וזה רמז לסעודות שעושין בחנוכה.

(שלטי הגיבורים)

וחמש את ארץ מצרים.

"חמש" ראשי תיבות חודש מילה שבת, כי כידוע רצו היוונים לבטל את התורה מבני ישראל וגזרו גזירות עליהם וגם רצו לבטל מצות חודש מילה שבת וברוב רחמיו וחסדיו הצילנו השי"ת מהם, על כן עושים חנוכה ח' ימים כנגד שמונה ימי מילה, ובחנוכה חל גם ראש חודש טבת, וגם יש שבת חנוכה, וזה מרומז בתיבת "חמש".

ותרב משאת בנימין ממשאות כולם חמש ידות.

"חמש ידות" כנגד חמש פעמים "ביד" שאומרים ב"על הנסים": 1) מסרת גיבורים "ביד" חלשים 2) ורבים "ביד" מעטים 3) וטמאים "ביד" טהורים 4) ורשעים "ביד" צדיקים 5) וזדים "ביד" עוסקי תורתיך.

חנוכה ראשי תיבות **ח' נ**'רות **ו**'הלכה **כ**'בית **ה**'לל

כאשר נכבו הנרות הרגשתי שכבה נר ישראל

בסעודת זאת חנוכה שנת תשכ"ב לפ"ק, סיפר רבינו, שבימי חנוכה בשנת תרנ"ט בא טעלעגראם משינאווא לסיגעט להודיע כי מרן הגה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זי"ע נחלה וזקוק לרחמים, ובאותו לילה אחרי שהכינו הנרות להדלקה, כאשר התחיל הקדושת יום טוב להדליק הנרות, נכבו, וכן היה כמה פעמים עד שהוצרכו להחליף הפתילות, ובקושי רב עלה להקדושת יום טוב להדליק הנרות, וכל הנוכחים חשבו לתומם אשר מקרה הוא, מסיבת הפתילות שלא היו טובים, ויהי אחרי כמה ימים, ביום ו' טבת הגיעה הידיעה המחרידה, אשר נצחו אראלים את המצוקים, ומרן הגה"ק משינאווא נסתלק לבית עולמו, ואמר הקדושת יום טוב אשר כבראז בימי חנוכה, כאשר נכבו הנרות, הרגשתי שכבה נר ישראל, והגיע שעתו של מרן הקדושת לעלות למתיבתא דרקיע, וסיים רבינו שהוא עמד שם בשעת מעשה אצל אביו הק' ז"ל.

(סדר הדלקת נר חנוכה דברי יואל - דף נ"ז)

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

ב"ה

שאלות און ידיעות

בראשית שמות

ויקרא

במדבר דברים

שם התלמיד________________________

שם המלמד________________________

פרשה______________

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

דיני חנוכה

א. מה הטעם שאנו מדליקים נרות שמונה לילות מכ"ה כסלו ואילך ?

בבית שני כשמלכה מלכות יון גזרו גזירות על ישראל ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ומצוות ונכנסו להיכל וטמאו את הטהרות עד שריחם עליהם ה' והושיעם מידם והצילם וגברו בני חשמונאי עליהם וזה היה בכ"ה כסלו ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד ונעשה נס והדליקו ממנו שמונה ימים עד שכתשו זיתים והוציא שמן טהור, ומפני זה התקינו שיהיו שמונה ימים אלו ימי שמחה והלל ומדליקים בהם נרות כדי להודות ולהלל על הנס.

ב. איזה שמן כשר לנר חנוכה ?

כל השמנים כשרים לנר חנוכה ומ"מ מצוה מן המובחר להדליק בשמן זית כי הנס היה בשמן זית.

ג. כמה נרות צריכים להדליק ?

בלילה הראשונה נר אחד, ובליל שניה מדליקים שתי נרות וכו', וכן מוסיפים עד שבליל שמיני מדליקים שמונה נרות.

ד. באיזה פתח צריך להדליק ? ובאיזה צד של הפתח ? ומה הטעם ?

בפתח הסמוך לרשות הרבים משום פרסומי ניסא, ומצוה שיניחנה בטפח הסמוך לצד שמאל, כדי שיהא מזוזה בצד ימין ונרות חנוכה בצד שמאל ויהיה מסובב במצוות.

ה. מתי זמן הדלקת נר חנוכה ? ומה הדין אם יכול להקדים ?

זמן הדלקת נר חנוכה הוא מיד בצאת הכוכבים ולא יאחר, ואסור לעשות שום דבר קודם ההדלקה אפילו ללמוד, ואם לא יהיה לו פנאי להדליק בלילה כגון שצריך לנסוע או כדומה יכול להקדים מפלג המנחה ומעלה דהיינו שעה ורביעית קודם צאת הכוכבים, וכן בע"ש שאסור להדליק אחר צאת הכוכבים מדליקים מפלג המנחה ומעלה.

ו. כמה ברכות צריך המדליק לברך ?

בלילה הראשונה מברך שלש ברכות, להדליק, שעשה נסים, ושהחיינו. ובשאר הלילות אינו מברך שהחיינו.

ז. כמה שמן צריך ליתן במנורה ?

הנרות צריכים שיהיו דולקים לכל הפחות חצי שעה לפיכך צריך ליתן שמן שיספיק חצי שעה.

ח. איך סדר הדלקתן ?

בלילה הראשון מדליק את הנר החיצוני שבצד ימין, למחרת מוסיף עליו שני מצד שמאל ומדליק את השני תחילה ואח"כ פונה לימין ומדליק את הראשון שהדליק אתמול, וכן בכל לילה מוסיף כנגד שמאלו ואת זה שמוסיף מדליק בראשונה ופונה והולך לימינו.

ט. מפני מה מדליקין גם שמש ?

נר חנוכה כל זמן שהוא דולק אסור להשתמש לאורו, ולכן נוהגין להניח אצלו את השמש שהדליק בו, כדי שאם ישתמש אצלו ישתמש לאור השמש.

י. איזה נר מדליקין תחילה בער"ש של שבת או של חנוכה ? ואיזה נר מדליקין תחילה במוצ"ש של הבדלה או של חנוכה ?

בערב שבת מדליקין תחילה נר חנוכה ואח"כ נר שבת, כי אחר נר שבת אסור לעשות מלאכה. ובמוצאי שבת מבדילין תחילה ואח"כ מדליקין נר חנוכה.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ״ק מרן רבינו הקוה״ט זיעועכי״א - בנשיאות כ״ק מרן רבינו הגה״ק שליט״א

קרית יואל - בני ברק

בס״ד

דיני חנוכה (המשך)

מה הדין אם שכח לומר על הנסים בשמו״ע ובברכת המזון ?

אם שכח לומר על הנסים בשמו״ע אם נזכר קודם שאמר את השם מן ברכת הטוב שמך וכדו׳ חוזר ומתחיל על הנסים, אבל אם לא נזכר עד לאחר שאמ ראת השם גומר את הברכה ואינו חוזר. ובברכת המזון אם נזכר לפני שאמר את השם מחתימת הברכה על הארץ ועל המזון חוזר לעל הנסים, ואם לא נזכר עד לאחר שאמר את השם מחתימת הברכה אינו חוזר אך בתוך הרחמן יאמר הרחמן הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה בימי מתתיהו וכו׳.

ב. למה עושים חנוכה שמונה ימים והלא נס השמן לא היה אלא שבעת ימים שכן היה שמן ליום אחד ?

קושיא זו תירצו כמה וכמה תירוצים גדולי הדורות הראשונים והאחרונים, והרי מקצת התשובות:

- א. יום הראשון קבעו ליום טוב על נס הנצחון במלחמה שביום כ״ה נחו מאויביהם, ושאר שבעת הימים על נס השמן.
- ב. מה שמצאו פך שמן טהור בחותמו של כהן גדול, זה גופו היה נס.
- ג. אחר שנתנו השמן במנורה, נשאר הפך מלא שמן כבתחלה וראו את הנס כבר ביום ראשון.

ג. מה עושים עם השמן והפתילות שנשארו במנורה ?

אסור ליהנות מהם משום דהקדשו למצוותן אלא עושה להם מדורה ושורפן.

ד. למה בפורים עושים משתה ושמחה ואין אומרים הלל, ובחנוכה אומרים הלל ואין משתה ושמחה ?

כי בפורים רצה המן להשמיד ולהרוג, לכן היה הנס בשביל הצלת הגוף, על כן אנו עושים משתה ושמחה שהגוף יהנה. אבל בחנוכה לא היה הנס בשביל הצלת הגוף רק הצלת הנשמה, כי היוונים לא רצו להרוג אלא להעביר על הדת, על כן אנו אומרים הלל.

ה. למה אנו אומרים אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר חנוכה, הלא נר חנוכה הוא רק מצוה דרבנן ואין שייך לומר וצונו, וכן קשה בנר שבת, ובנטילת ידים ?

כי בתורה נאמר לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל, שכל דברי חכמינו ז״ל כאילו נאמרו בתורה.

ו. איפה מרומז בפרשת מקץ נס חנוכה ?

שנאמר ״וחמש את ארץ מצרים״ תיבת ״חמש״ ראשי תיבות **ח**ודש **מ**ילה **ש**בת.

ז. כמה אנשים עולים לתורה בשבת, יו״ט, ר״ח, חנוכה, ובימי ב׳ וה׳ ?

בשבת שבעה, יו״ט חמש, יום כיפור ששה, ר״ח ארבעה, חנוכה ובימי ב׳ וה׳ עולים שלש.

ח. למה נקרא יום האחרון של חנוכה זאת חנוכה ?

על שם סיום פרשת הנשיאים שקוראים בו ״זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו״.

בברכת אַ גוט שבת

און אַ פרייליכן חנוכה

המלמד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

פַאנְג אָן צוּ גֵיין פוּן דִי אוֹתִיוֹת מ' אוּן י' וָואס אִיז בֵּיי דִי צְוֵויי זֵייטְן פוּן דִי קֶעסְטְלֶעךְ אוּן טְרֶעף אוֹיס דִי וֶוערְטֶער

מָעוֹז צוּר יְשׁוּעָתִי לְךָ נָאֶה לְשַׁבֵּחַ. תִּכּוֹן בֵּית תְּפִלָּתִי וְשָׁם תּוֹדָה נְזַבֵּחַ.
לְעֵת תָּכִין מַטְבֵּחַ מִצָּר הַמְנַבֵּחַ. אָז אֶגְמוֹר בְּשִׁיר מִזְמוֹר חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ

יְוָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי אֲזַי בִּימֵי חַשְׁמַנִּים. וּפָרְצוּ חוֹמוֹת מִגְדָּלַי וְטִמְּאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים

מ	ע	ו	ה	ל	ש	ב	נ	מ	י	נ	ו	י
ו	צ	ז	א	נ	כ	ח	ק	ב	צ	י	מ	י
ר	י	ש	ו	ע	ל	ת	ב	ח	ו	ב	ש	ח
י	ת	ל	פ	ת	י	כ	ז	ל	ע	י	מ	נ
ו	ש	מ	ת	ת	י	ו	מ	י	א	ז	מ	י
ד	ו	ת	ח	ל	ב	נ	ה	צ	ר	פ	ו	ו
ה	נ	ז	ב	ע	ת	ת	ת	ו	מ	ו	ע	ל
נ	מ	ה	ר	צ	ה	כ	כ	ח	ו	ת	נ	מ
ב	ח	א	ז	מ	ס	י	נ	ד	ג	מ	נ	י
ו	מ	ג	א	ח	ב	נ	ח	ל	א	ו	מ	ש
ר	ב	ש	י	ר	ט	מ	ר	י	מ	כ	ל	ה
י	ם	ו	ע	מ	ז	מ	ו	ו	ט	ל	ה	פ
ר	ק	ן	ו	ע	ל	ה	ג	ב	ו	ר	ו	ת

וֶוען מ'עֶנְדִיגְט דִי תַּשְׁבֵּץ דַארְף מֶען צוּזַאם נֶעמֶען דִי אִיבֶּערִיגֶע אוֹתִיוֹת אוּן עֶס אַרֵיין לֵייגְן
אִין דִי קוּמֶענְדִיגֶע קֶעסְטְלֶעךְ וֶועט אוֹיסְקוּמֶען וָואס מְ'זָאגְט חֲנוּכָּה

באארבעט דורך: ש. ל. כף

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

פַאנְג אָן צוּ גֵיין פוּן דִי אוֹתִיוֹת ו' אוּן ל' אוּן ש' וָואס אִיז אָנְגֶעצֵייכְנְט
אוּן טְרֶעף אוֹיס דִי וֶוערְטֶער

וַיִּישָׁן וַיַּחֲלוֹם שֵׁנִית וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁיבֳּלִים עוֹלוֹת בְּקָנֶה אֶחָד בְּרִיאוֹת וְטוֹבוֹת:

לְהַדְלִיק נֵר חֲנוּכָּה:

שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בִּזְמַן הַזֶּה:

ו	י	י	מ	ת	ו	ה	נ	ה	ע	ש
ע	נ	ש	נ	י	נ	ש	פ	ש	ב	י
א	ו	י	ח	ל	ו	ם	א	ה	ל	ב
ר	ד	ה	ל	ר	ב	ד	ח	נ	י	מ
ב	ל	י	ק	י	א	ו	ת	ק	ב	ע
נ	ח	ר	נ	י	ת	ת	ו	ט	ת	ו
ו	כ	ה	ר	נ	ו	ו	ב	ו	ו	ל
י	מ	י	ב	ו	ב	א	ל	ע	ה	ש
מ	נ	ט	ע	ס	נ	ה	מ	י	נ	ע
ה	ה	מ	ב	ז	מ	ז	ה	ס	י	ש

וֶוען מְ'עֶנְדִיגְט דִי תַּשְׁבֵּץ דַארְף מֶען צוּזַאם נֶעמֶען דִי אִיבֶּערִיגֶע אוֹתִיוֹת
אוּן עֶס אַרֵיין לֵייגְן אִין דִי קוּמֶענְדִיגֶע קֶעסְטְלֶעךְ וֶועט אוֹיסְקוּמֶען
וָואס מְ'מַאכְט מִיט דִי קְנוֹיטְן זֹאת חֲנוּכָּה

באארבעט דורך: ש. ל. כף

תלמוד תורה ויטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

חזרה משניות מסכת סוכה

- פרק ב' משנה א' ב' ג' -

א. מה הדין בישן תחת המטה בסוכה ?

מחלוקת בין ת"ק לר' יהודה, ת"ק סובר שאסור לישן תחת המטה משום שהמטה מפסיק בינו לבין הסכך, ור' יהודה סובר שמותר לישן משום שהמטה אינו קבוע ואינו מפסיק בינו לבין הסכך.

ב. איך סובר רבן גמליאל בדין הנ"ל ?

רבן גמליאל לא אמר בפירוש אבל למדים מהסיפור שסיפר רבן גמליאל לזקנים שאמר שטבי עבדו ישן תחת המטה משום שעבדים פטורים מן הסוכה לפי זה אנו רואין שרבן גמליאל סובר שמי שמחויב לישב בסוכה אסור לו לישן תחת המטה.

ג. מה הטעם שעבדים פטורים מן הסוכה ?

משום שמצוה שאינה נוהגת תמיד כמו סוכה נשים פטורות וכל מצוה שנשים פטורות הוא הדין גם בעבדים.

ד. מה הדין בסומך סוכתו בכרעי המטה ? ומה הטעם ?

יש מחלוקת בדבר בין ת"ק לר' יהודה, ת"ק סובר שהסוכה כשרה, ור' יהודה סובר שהסוכה פסולה משום שהסוכה צריך להיות קבוע וזה אינו קבוע כיון שהמטה יכולים לטלטל ממקום למקום, אבל אם סמך את הסכך על עמודים ודפנות המטה הם דפנות הסוכה, הסוכה כשרה גם לר' יהודה.

ה. מה זה סוכה המדובללת ? ומה הדין ?

סוכה שהסכך שלה קנה אחד עולה וקנה אחד יורד ומתוך כך חמתה מרובה מצלתה אעפ"כ הסוכה כשרה משום שאנו רואין כאילו הסכך מונח בשוה ואז יהיה צלתה מרובה מחמתה.

ו. מה הדין בעושה סוכתו בראש העגלה או בראש הספינה ?

הסוכה כשרה ואפילו ביו"ט מותר לעלות בה אבל צריך שהסוכה יהיה חזק לעמוד ברוח של יבשה.

ז. מה הדין אם עשה סוכה בראש האילן או בראש הגמל ?

הסוכה כשרה רק בחול המועד אבל ביו"ט ובשבת אסור לעלות בה מפני שבשבת וביו"ט אסור לעלות על אילן גזירה שמא יתלוש מן האילן ענפים או פירות, וכן אסור לישב ולרכוב על בעל חי בשבת וביו"ט גזירה שמא יחתוך ענף מן האילן כדי להנהיגה.

ח. מה הדין אם עשה חלק מן הדפנות על האילן וחלק עשה על הקרקע ?

אם עשה שתי דפנות על האילן ואחד על הקרקע או אפילו שתי דפנות על הקרקע ואחד על האילן אסור לעלות בה ביו"ט אפילו שאינו עולה לסוכה דרך האילן כיון שאם נטל האילן יפול קרקעית הסוכה לכן נקרא שמשתמש באילן אבל אם עשה ארבע דפנות שלש על הקרקע ואחד על האילן אז עולין בה ביו"ט משום שאם ינטל האילן לא יפול קרקעית הסוכה לכן אינו נחשב כמשתמש באילן.

אַ גוט שבת

המלמד

בס"ד

חזרה משניות מסכת סוכה

- פרק ב' משנה ד' ה' ו' -

א. מה הדין אם עשה סוכתו בין האילנות והאילנות דפנות לסוכה ?

הסוכה כשרה משום שהדפנות יכול לעשות מדבר שמחובר לקרקע אבל צריך למלאות בין הענפים בקש ותבן כדי שלא יזוז מהרוח.

ב. מי הן האנשים שפטורין מן הסוכה, ומה הטעם ?

שלוחי מצוה כגון מי שהולך לפדות שבוים או מי שהולך להקביל פני רבו ברגל או ללמוד תורה וכן חולה אפי' שאינו מסוכן וכן מי שמשמש את החולה פטורין מן הסוכה מפני שמי שעוסק במצוה פטור ממצוה אחרת.

ג. מה הן הדברים שמותר לאכול חוץ לסוכה ?

מותר לאכול אכילת ארעי חוץ לסוכה כגון פירות או מיני מתיקה או כביצה מפת וכן מותר לשתות משקאות חוץ לסוכה.

ד. מה אנו למדים מהמעשה של ר' יוחנן בן זכאי ורבן גמליאל ?

שמי שרוצה להחמיר על עצמו לא יאכל אכילת ארעי חוץ לסוכה כמו שהחמירו על עצמן ר' יוחנן בן זכאי ורבן גמליאל.

ה. כמה דברים עשה ר' צדוק כשהביאו לו פת פחות מכביצה ?

שלשה דברים, א) נטלו במפה משום שלא יצטרך ליטול ידים, ב) אכלו חוץ לסוכה משום שר' צדוק רצה לומר לנו שמותר לאכול אכילת ארעי חוץ לסוכה, ג) לא בירך אחריו ברכת המזון משום שר' צדוק סובר שפחות מכביצה אינו צריך לברך אחריו אבל ברכה לפניה צריך אפילו בכל שהוא.

ו. כמה סעודות חייב אדם לאכול בסוכה ?

מחלוקת בין ר' אליעזר לחכמים, ר' אליעזר סובר שצריך לאכול ארבע עשרה סעודות, כל יום שני סעודות, אחת ביום ואחת בלילה, וחכמים סוברים שאם רוצה לאכול סעודה יאכלנה בסוכה אבל אם רצה להתענות יכול להתענות וכן אם רצה לאכול אכילת ארעי אינו צריך סוכה חוץ מלילה הראשון של חג שחייב לאכול סעודה מפני שאנו למדים מפסח שחייב לאכול מצה בלילה הראשון, כמו כן בסוכות.

ז. מה הדין במי שחיסר לאכול סעודה בלילה הראשון בסוכה ?

מחלוקת בין ר' אליעזר לחכמים ר' אליעזר סובר שיכול להשלימה בליל יום טוב האחרון של חג היינו שמחת תורה, וחכמים סוברין שאין לה תשלומין.

אַ גוט שבת

המלמד

יוֹם טוֹב חֲנוּכָּה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל

סאטמאר

קרית יואל בני ברק

ארויסגעגעבן דורך:
תלמוד תורה יטב לב דרב"י מסאטמאר
בני ברק

כל הזכויות שמורות ©

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ״ק מרן רבינו הקוה״ט זיעועכי״א - בנשיאות כ״ק מרן רבינו הגה״ק שליט״א

קרית יואל - בני ברק

שאלות און ידיעות און ערקלערונגען אויף

חנוכה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר
בהתייסדות ב"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שַׁאֲלוֹת אוֹיף חֲנוּכָּה

מַאךְ אַ סִימָן בַּיי דִי רִיכְטִיגֶע תְּשׁוּבָה

וִויפִיל בְּרָכוֹת מַאכְט מֶען וֶוען מְ'צִינְדְט אָן דִי חֲנוּכָּה לִיכְט?

☐ דִי עֶרְשְׁטֶע נאכְט אֵיינְס, דִי אַנְדֶערֶע נֶעכְט צְווֵיי

☐ דִי עֶרְשְׁטֶע נַאכְט דְרֵיי, דִי אַנְדֶערֶע נֶעכְט צְווֵיי

☐ דִי עֶרְשְׁטֶע נַאכְט צְווֵיי, דִי אַנְדֶערֶע נֶעכְט דְרֵיי

וִויפִל צַייט (לְכָל הַפָּחוֹת) דַארְף בְּרֶענֶען דִי מְנוֹרָה?

☐ אֵיינְס אַ האלְב שָׁעָה

☐ אַ שָׁעָה

☐ אַ האלְבֶּע שָׁעָה

וֶועלְכֶע דְרֵיי זַאכְן הָאט אַנְטִיוֹכוֹס נִישְׁט גֶעלָאזְט מַאכְן פַאר דִי אִידְן?

☐ תְּפִילִין - שַׁבָּת - בְּרִית

☐ בְּרִית - שַׁבָּת - רֹאשׁ חוֹדֶשׁ

☐ בִּיקוּר חוֹלִים - רֹאשׁ חוֹדֶשׁ - תְּפִילִין

וואוּ דַארְף מֶען לֵייגְן דִי מְנוֹרָה?

☐ אוֹיפְן טִישׁ

☐ בַּיי דִי טִיהְר אוֹיף דִי לִינְקֶע זַייט

☐ בַּיי דִי טִיהְר אוֹיף דִי רֶעכְטֶע זַייט

וָואס צִינְדְט מֶען פְרִיעֶר עֶרֶב שַׁבָּת, דִי שַׁבָּת לִיכְט אָדֶער דִי חֲנוּכָּה לִיכְט?

☐ דִי שַׁבָּת לִיכְט ☐ דִי חֲנוּכָּה לִיכְט

וָואס מַאכְט מֶען פְרִיעֶר מוֹצָאֵי שַׁבָּת, הַבְדָלָה אָדֶער צִינְדְן דִי מְנוֹרָה?

☐ הַבְדָלָה ☐ צִינְדְן דִי מְנוֹרָה

וֶוער הָאט אָפְּגֶעהַאקְט דִי קָאפּ פוּן אֶלִיפוֹרְנִי?

☐ מַתִּתְיָהוּ

☐ יוֹחָנָן

☐ יְהוּדִית

וֶועלְכֶע חוֹדֶשׁ אִיז חֲנוּכָּה?

☐ כִּסְלֵו

☐ טֵבֵת

☐ כִּסְלֵו און טֵבֵת

וֶוען זָאגְט מֶען בַּיים בֶּענְטְשְׁן אוֹיךְ וְעַל הַנִּסִּים און אוֹיךְ יַעֲלֶה וְיָבוֹא?

☐ שַׁבָּת חֲנוּכָּה

☐ רֹאשׁ חוֹדֶשׁ טֵבֵת

☐ זֹאת חֲנוּכָּה

וִויפִיל לִיכְט צִינְדְט מֶען סַךְ הַכֹּל בְּמֶשֶׁךְ דִי אַלֶע טֶעג פוּן חֲנוּכָּה?

☐ 30 אָן דִי שַׁמָּשׁ, 40 מִיט דִי שַׁמָּשׁ

☐ 20 אָן דִי שַׁמָּשׁ, 30 מִיט דִי שַׁמָּשׁ

☐ 36 אָן דִי שַׁמָּשׁ, 44 מִיט דִי שַׁמָּשׁ

וֶועלְכֶע בְּרָכָה מַאכְט מֶען אוֹיף אַ לַאטְקֶע?

☐ הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ

☐ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת

וֶוען פַארְבְּרֶענְט מֶען דִי קְנוֹיטְן פוּן חֲנוּכָּה?

☐ מוֹצָאֵי שַׁבָּת חֲנוּכָּה

☐ זֹאת חֲנוּכָּה

☐ עֲשָׂרָה בְּטֵבֵת

בס"ד

רָאשֵׁי תֵּיבוֹת אוֹיף יוֹם טוֹב חֲנוּכָּה

מֶען צִינְדְט קוֹדֶם אֵיינְס אוּן מֶען אִיז מוֹסִיף יֶעדֶע נַאכְט

חֵית גֵרוֹת וְהַלָכָה כְּבֵית הִלֵל

אִין דִי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה זָאגְט מֶען גַאנְץ הַלֵל

(אויף "לא לנו" און "אהבתי")

נֵר חֲנוּכָּה וְגוֹמְרִים כָּל הַלֵל

אוֹיף דִי דְרֵיידְל שְׁטֵייט דִי אוֹתִיוֹת נ' ג' ה' ש'

נֵס גָדוֹל הָיָה שָׁם

נֵר שֶׁמֶן הַלֵל גָדוֹל

נ = 50 ג = 3 ה = 5 ש = 300

= 358

בְּגִימַטְרִיָא מָשִׁיחַ

מ = 40 ש = 300 י = 10 ח = 8

= 358

אִין זְכוּת פוּן הַדְלָקַת נֵר חֲנוּכָּה קֶען מֶען זוֹכֶה זַיין צוּ

בִּיאַת מָשִׁיחַ צִדְקֵינוּ

מַדְלִיקִין שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנוּכָּה

דָאס פְּלַאץ וואוּ דִי מְנוֹרָה דַארְף שְׁטֵיין

(וַיְהִי מִקֵץ שְׁנָתַיִם יָמִים)

שְׂמֹאל נֵר תַּדְלִיק יְמִין מְזוּזָה

עֶרֶב שַׁבָּת צִינְדְט מֶען קוֹדֶם דִי מְנוֹרָה אוּן נָאכְדֶעם

צִינְדְט מֶען דִי שַׁבָּת לִיכְט

מִקֵץ אִיז רָאשֵׁי תֵּיבוֹת

מְנוֹרָה קוֹדֶם צִינְדְן

אוּן נָאכְדֶעם

מַאמִי קֶען צִינְדְן

בס"ד

- ☐ כִּסְלֵו
- ☐ קְרֵיגְל
- ☐ מְנוֹרָה
- ☐ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ

- ☐ שַׁמָּשׁ
- ☑ מַתִּתְיָהוּ
- ☐ יוֹחָנָן
- ☑ יְהוּדִית

- ☐ הַלֵּל
- ☐ שַׁבָּת
- ☐ חוֹדֶשׁ
- ☐ מִילָה

- ☐ צְדָקָה
- ☐ לַאטְקֶעס
- ☐ דְרֵיידִיל
- ☐ זֹאת חֲנוּכָּה

מ'קען נוצן איין אות צוויי מאל

ש	מ	ן	ז	י	ת	ז	ד	נ	ס	ד
י	מ	ז	א	ת	ח	נ	ו	כ	ה	ר
ו	מ	נ	ג	ד	צ	ש	ד	ו	ח	י
ח	י	ו	ו	ד	כ	ס	ל	ו	ל	י
נ	ל	ה	ק	ר	י	ה	ש	מ	ש	ד
נ	ה	ה	ל	ל	ה	ש	ב	ת	ש	י
מ	ת	ת	י	ה	ו	ד	י	ת	מ	ל
ל	א	ט	ק	ע	ס	ל	ג	י	ר	ק

שְׁרֵייבּ אַרֵיין דִי אִיבֶּערְגֶעבְּלִיבֶּענֶע אוֹתִיוֹת אִין דִי קֶעסְטְלֶעךְ

אוֹיף וָואס שְׁטֵייט דִי וֶוערְטֶער ?

- ○ אוֹיף אַ מְנוֹרָה
- ○ אוֹיף אַ קְרֵיגְל
- ○ אוֹיף אַ דְרֵיידְל

שאלות און ידיעות אויף חנוכה

בס"ד

װֶען דוּ װֶועסְט אַרַיין קְלֶעבְּן דִי תְּשׁוּבוֹת װֶועסְטוּ טְרֶעפְן אֵיינֶע פוּן דִי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה

- װִויפִיל בְּרָכוֹת מַאכְט מֶען דִי עֶרְשְׁטֶע נַאכְט ?
- װִויפִיל אוֹתִיוֹת אִיז דָא אִין דְרֵיידְל ?
- װִויפִיל קִינְדֶער הָאט גֶעהַאט מַתִּתְיָהוּ ?
- דִי װִויפְלְסְטֶע טָאג אִין חוֹדֶשׁ אִיז דִי עֶרְשְׁטֶע טָאג חֲנוּכָּה?
- װִויפִיל רֶערְן אִיז גֶעוֶוען בֵּיי דִי מְנוֹרָה אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ?
- װִויפִיל רֶערְן אִיז דָא בֵּיי דִי מְנוֹרָה פוּן חֲנוּכָּה?
- װִויפִיל רֵיינֶע קְרִיגְלֶעךְ הָאט מֶען גֶעטְרָאפְן?
- אִין װִויפִיל חֳדָשִׁים אִיז חֲנוּכָּה?

✂ ✂ ✂

שֶׁעהְר אוֹיס דִי תְּשׁוּבָה אוּן קְלֶעבּ דָאס אַרַיין אִין זַיין שַׁאלֶה

1 - כ	6 - ג	25 - ח	3 - ז
5 - ת	2 - ה	4 - א	8 - ו

שְׁרַייבּ אַרַיין אַ נוּמֶער אִין דִי קֶעסְטְלֶעך לוֹיט דִי סֵדֶר

- ☐ וְעַל הַמִּלְחָמוֹת
- ☐ וְעַל הַנִּסִּים
- ☐ וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
- ☐ וְעַל הַנֶּחָמוֹת
- ☐ וְעַל הַנִּפְלָאוֹת
- ☐ וְעַל הַגְּבוּרוֹת
- ☐ וְעַל הַפֻּרְקָן

צוּ אַ פַּאס צוּ דִי הֶמְשֵׁך

גִיבּוֹרִים	בְּיַד טְהוֹרִים
רַבִּים	בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ
טְמֵאִים	בְּיַד צַדִיקִים
רְשָׁעִים	בְּיַד חַלָשִׁים
זֵדִים	בְּיַד מְעַטִים

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

אַ תַּשְׁבֵּץ אויף עִנְיָנִים פוּן חֲנוּכָּה

1) שַׁבָּת קוֹדֶשׁ
2) רֹאשׁ חוֹדֶשׁ
3) בְּרִית מִילָה
4) תַּלְמוּד תּוֹרָה
5) אַנְטִיוֹכֻס
6) אֶלִיפֹרְנִי
7) יְוָנִים
8) חַשְׁמוֹנָאִים
9) מַתִּתְיָהוּ
10) יְהוּדָה
11) יוֹחָנָן
12) יוֹנָתָן
13) שִׁמְעוֹן
14) אֶלְעָזָר
15) יְהוּדִית
16) לְהַדְלִיק נֵר חֲנוּכָּה
17) שֶׁעָשָׂה נִסִּים
18) שֶׁהֶחֱיָנוּ
19) הַלֵּל
20) קָרְבָּנוֹת
21) הַנְּשִׂיאִים
22) וְעַל הַנִּסִּים
23) מְנוֹרָה
24) מְזוּזָה בְּיָמִין
25) נֵר חֲנוּכָּה בִּשְׂמֹאל
26) פִּרְסוּמֵי נִיסָא
27) לְמַטָּה מִי' טְפָחִים
28) לְמַעְלָה מִג' טְפָחִים
29) שַׁמָּשׁ
30) שֶׁמֶן זַיִת זָךְ
31) קְרֵיגְל
32) דְרֵיידְל
33) נֵס גָּדוֹל
34) הָיָה שָׁם
35) חֲנוּכָּה גֶעלְט
36) צְדָקָה
37) מִילֶעכִיגְס
38) שַׁבָּת חֲנוּכָּה
39) זֹאת חֲנוּכָּה

מ	ת	ת	י	ה	ו	כ	ה	ל	ל	ו	ד	ג	ס	נ
י	ז	ש	מ	ע	ו	נ	צ	י	ל	כ	פ	ט	כ	ר
ח	ו	ו	ב	ל	מ	ד	ה	ו	ד	ר	ו	ז	מ	ח
פ	י	ת	ז	ר	ק	י	ו	ל	ס	מ	ת	ק	י	נ
ט	ל	ו	ה	ה	א	ש	נ	ו	מ	י	כ	ר	ל	ו
י	ש	מ	ח	כ	ב	ש	מ	ו	ז	א	נ	ב	ע	כ
מ	א	מ	ע	נ	ו	י	ח	נ	י	נ	ה	נ	כ	ה
ה	מ	ה	ש	ל	נ	נ	מ	ו	ל	ו	כ	ו	י	ב
ט	ש	ז	ת	י	ה	ש	ח	י	ד	מ	ו	ת	ג	ש
מ	ה	מ	ס	י	ה	מ	ל	ת	נ	ש	נ	ה	ס	מ
ל	י	א	ר	ח	ד	י	ג	ג	א	ח	ח	נ	כ	א
ה	ה	כ	י	י	מ	ו	נ	ט	י	ז	ר	ש	ו	ל
ר	ר	נ	ת	נ	ו	י	ה	ר	פ	ר	נ	י	י	ש
ו	ו	ע	ר	ז	ע	ל	א	י	פ	ח	ק	א	ט	ע
ת	נ	ה	כ	ו	נ	ח	ת	ב	ש	י	י	י	נ	ש
ד	מ	ו	ש	ב	ת	ק	ו	ד	ש	ל	ל	מ	א	ה
ו	מ	ו	ו	ע	ל	ה	נ	ס	י	מ	ד	א	ע	נ
מ	ד	ד	ר	י	י	ד	ל	ה	ד	ו	ה	י	ע	ס
ל	ו	ב	ר	י	ת	מ	י	ל	ה	ל	ל	מ	א	י
ת	ת	ה	ט	ל	ע	ג	ה	כ	ו	נ	ח	ק	ל	מ

וֶוען מְ'עֶנְדִיגְט דַארְף מֶען צוּזַאם נֶעמֶען דִי אַלֶע אִיבֶּער גֶעבְּלִיבֶּענֶע אוֹתִיוֹת אוּן עֶס אַרַיין שְׁרֵייבְּן
אִין דִי קוּמֶענְדִיגֶע קֶעסְטְלֶעךְ וֶועסְטוּ טְרֶעפְן וָואס מְ'זָאגְט יֶעדְן טָאג חֲנוּכָּה בֵּיי הַלֵּל

שאלות און ידיעות אויף חנוכה

בס״ד

שְׁרֵייבּ אַרֵיין יֶעדֶע נוּמֶער אִין זַיין פְּלַאץ

1) דִי דְרֵיי בְּרָכוֹת וָואס מְ'מַאכְט דִי עֶרְשְׁטֶע טָאג חֲנוּכָּה
2) מִנְהָגִים פוּן חֲנוּכָּה
3) וָואס מְ'לֵייגְט צוּ בַּיים דַאוֶוענֶען
4) גְזֵירוֹת פוּן דִי יְוָונִים
5) בַּיי וועלְכֶע מִצְוָה צִינְדְט מֶען לִיכְט
6) דִי קִינְדֶער פוּן מַתִּתְיָהוּ

בס"ד

שְׁרֵייבּ אַרֵיין דִי אוֹת פוּן דִי תְּשׁוּבָה אִין זַיין שַׁאֲלָה

וַוייל מְ'זָאל זַיין אַרוּם גֶענוּמֶען מִיט מִצְווֹת פוּן בֵּיידֶע זַייטְן

וַוייל מְ'טָאר זִיךְ נִישְׁט בַּאנוּצְן מִיט דִי לִיכְט

וַוייל ס'אִיז לִיכְט פוּן אַ מִצְוָה

וַוייל ס'אִיז דָא אַ מִצְוָה פוּן פִּרְסוּמֵי נִיסָא

וַוייל נָאךְ וָואס מְ'צִינְדְט דִי שַׁבָּת לִיכְט טָאר מֶען שוֹין נִישְׁט מַאכְן אַ מְלָאכָה

וַוייל מְ'טָאר זִיךְ נִישְׁט בַּאנוּצְן מִיט דִי אִיבֶּער גֶעבְּלִיבֶּענֶע שֶׁמֶן פוּן דִי מִצְוָה

וַוייל אַכְט טֶעג הָאט גֶענוּמֶען בִּיז וֶוען מְ'הָאט גֶעבְּרֶענְגְט נֵייעֶ רֵיינֶע שֶׁמֶן זַיִת

וַוייל וֶוען דִי אִידְן הָאבְּן זִיךְ בַּאהַאלְטְן אִין וַואלְד הָאבְּן זֵיי זִיךְ גֶעשְׁפִּילְט מִיט אַ דְרֵיידְל וֶוען דִי יְוָונִים זֶענֶען גֶעקוּמֶען

וַוייל יְהוּדִית הָאט גֶעגֶעבְּן צוּ עֶסְן פַאר אֶלִיפוֹרְנִי מִילֶעכִיגְס

ר — טָאר מֶען זִיךְ נִישְׁט נִיצְן מִיט דִי לִיכְט	ל — אִיז גֶעוֶוען דִי נֵס אַכְט טֶעג	ו — עֶסְט מֶען מִילֶעכִיגְס חֲנוּכָּה	ל — שְׁפִּילְט מֶען מִיט אַ דְרֵיידְל חֲנוּכָּה

ה — צִינְדְט מֶען בֵּיי דִי טִירְ אוֹיף דִי לִינְקֶע זַייט	ת — צִינְדְט מֶען קוֹדֶם דִי חֲנוּכָּה לִיכְט	ה — פַארְבְּרֶענְט מֶען עֶס זֹאת חֲנוּכָּה	נ — צִינְדְט מֶען אָן אַ שַׁמֶשׁ אַז אוֹיבּ מְ'ווֶעט זִיךְ בַּאנוּצְן זָאל מֶען זִיךְ בַּאנוּצְן מִיט דִי שַׁמֶשׁ	ו — לֵייגְט מֶען דִי מְנוֹרָה בֵּיי דִי טִירְ אָדֶער בֵּיי דִי פֶענְסְטֶער

וֶועסְטוּ טְרֶעפְן וָואס מְ'זָאגְט נָאכְן אָנְצִינְדְן דִי חֲנוּכָּה לִיכְט

בס"ד

װעלכע שורה געהער איך ?

➢ אֶלְעָזָר	➢ חוֹדֶשׁ	➢ זַיִת
➢ הָיָה	➢ אֵלַי	➢ וְעַל הַגְּבוּרוֹת

וְעַל הַנִּסִּים וְעַל הַפֻּרְקָן ____________ וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת

וְעַל הַנִּפְלָאוֹת וְעַל הַנֶּחָמוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת

נֵס גָּדוֹל ____________ שָׁם

מִי לַד' ____________

שַׁבָּת ____________ מִילָה

יְהוּדָה יוֹחָנָן יוֹנָתָן שִׁמְעוֹן ____________

שֶׁמֶן ____________ זַךְ

בס"ד

נֶעם אַרוּם דִי רִיכְטִיגֶע

מְנוֹרָה וָואס אִיז גֶעוֶוען אִין בֵּית הַמִקְדָש	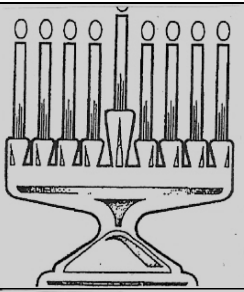	
כָּשֶר'ע מְנוֹרָה פוּן חֲנוּכָּה		
דְרֵיידְל	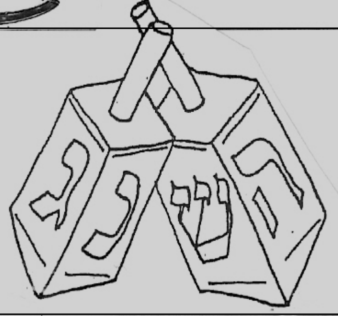	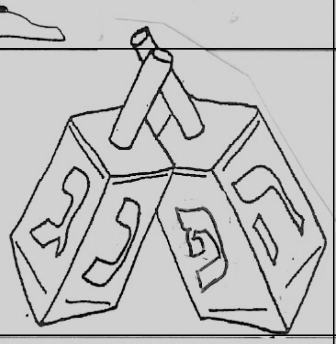
קְרִיגְל וָואס מְ'הָאט גֶעטְרָאפְן		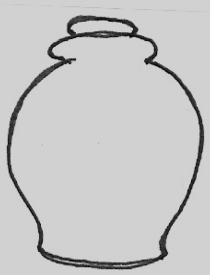
פְּלַאץ פוּן דִי מְנוֹרָה	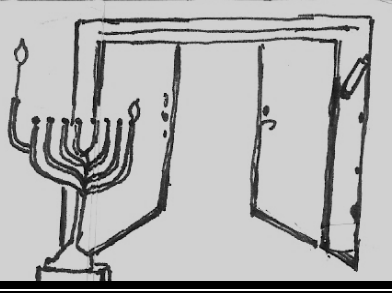	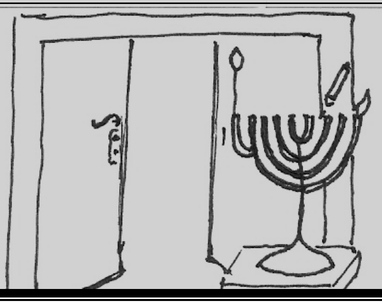

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

שְׁרַייבּ אַרַיין דִי נוּמֶערְן לוֹיט דִי סֵדֶר

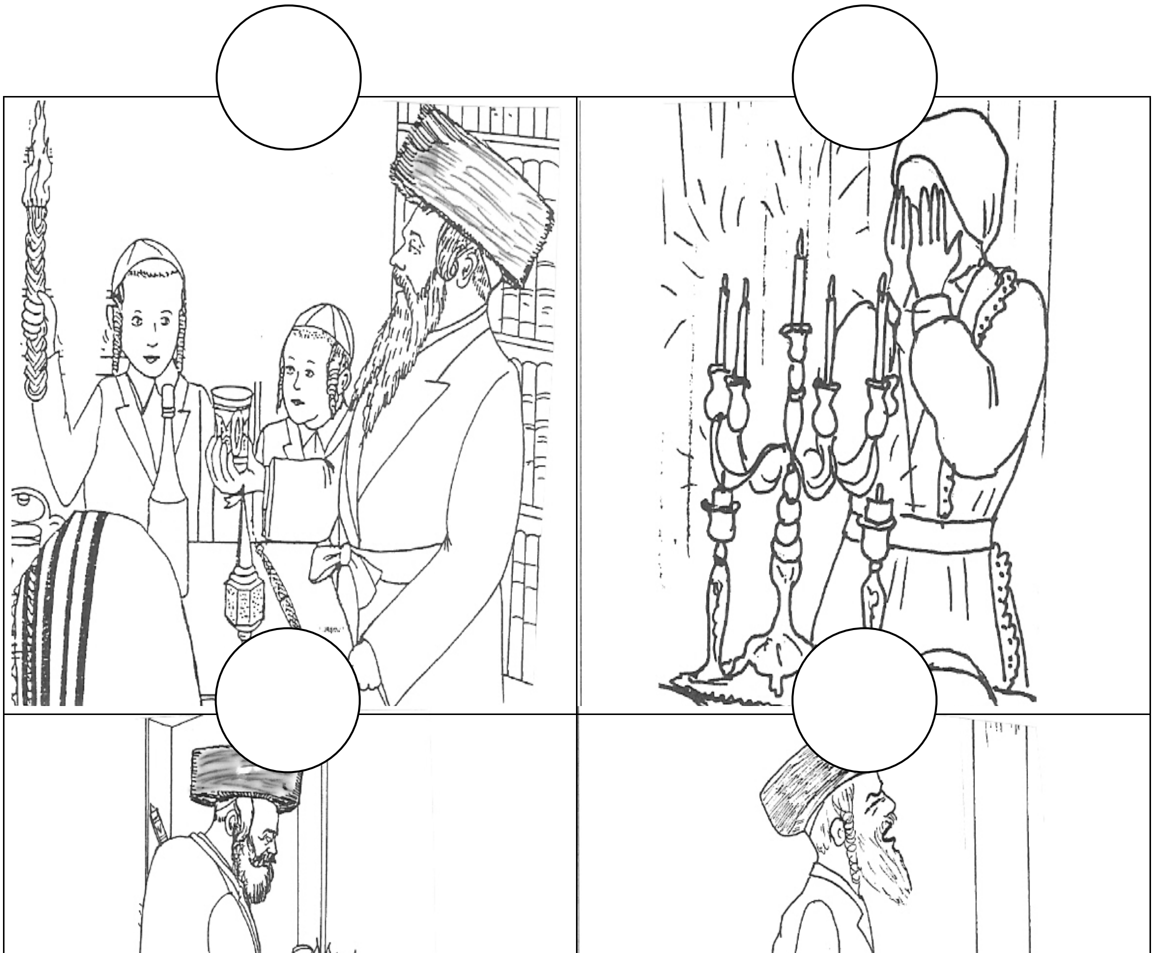

בס״ד

צוּ אַ פּאַס

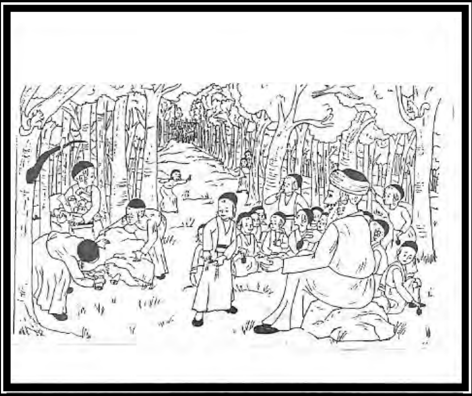

דִי גְזֵירוֹת

דִי אִידְן מַאכְן אַ בְּרִית
אִין וַואלְד

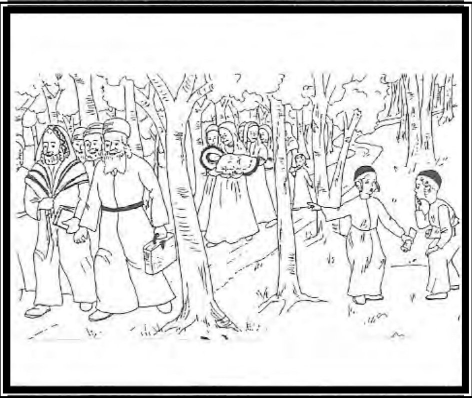

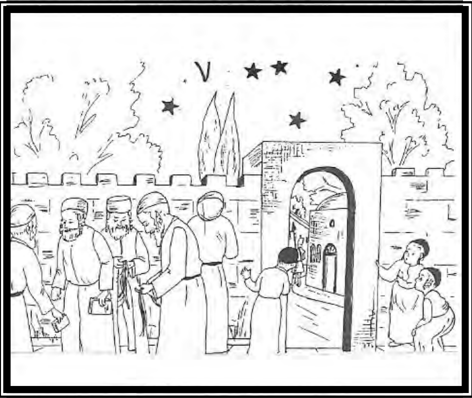

מְ׳מַאכְט קִידוּשׁ לְבָנָה
בַּאהַאלְטֶעֱנֶערְהֵייט

מְ׳צִינְדְט שַׁבָּת לִיכְט
בַּאהַאלְטֶעֱנֶערְהֵייט

מְ׳לֶערְנְט תּוֹרָה אִין וַואלְד

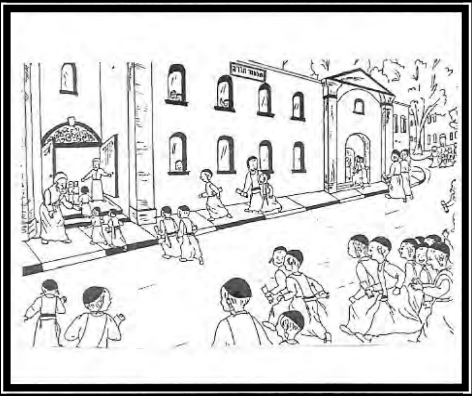

נָאךְ דִי גְזֵירוֹת

מְ׳מַאכְט אַ בְּרִית
אִין שׁוּהְל

מְ׳מַאכְט מִיט פְרֵייד
קִידוּשׁ לְבָנָה

מְ׳צִינְדְט שַׁבָּת לִיכְט
אִין שְׁטוּבּ

מְ׳גֵייט אִין חֵדֶר לֶערְנֶען

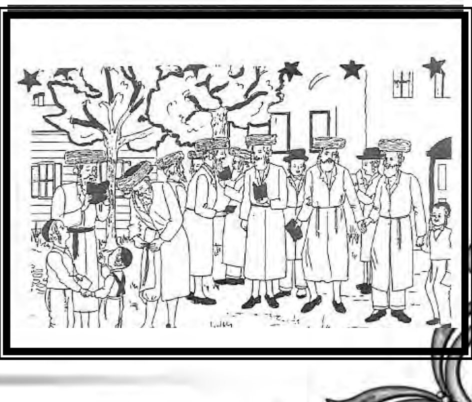

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שְׁרַייבּ אַרַיין דִי עֶרְשְׁטֶע אוֹת פוּן דִי תְּשׁוּבָה אִין דִי קֶעסְטְל

דִי תְּשׁוּבוֹת אִיז לויט די סדר פון די א-ב ביז ת'

וִוי אַזוֹי הָאט גֶעהֵייסְן דֶער קֶענִיג פוּן דִי יְוָונִים ? ☐ ________

אַוואוּ זֶענֶען דִי יְוָונִים אַרַיין גֶעגַאנְגֶען ? ☐ ________

דִי יְוָונִים הָאבְּן אַרַיינְגֶעלֵייגְט אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ ? ☐ ________

חֲנוּכָּה שְׁפִּילְט מֶען מִיט אַ ? ☐ ________

חֲנוּכָּה זָאגְט מֶען נָאךְ שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה ? ☐ ________

וָואס זָאגְט מֶען זִיבְּן מָאל נָאכְ'ן צִינְדְן חֲנוּכָּה לִיכְט ? ☐ ________

פוּן וֶועלְכֶע בּוֹים מַאכְט מֶען שֶׁמֶן ? ☐ ________

וֶוער הָאט מִלְחָמָה גֶעהַאלְטְן מִיט דִי יְוָונִים ? ☐ ________

וָואס הָאבְּן דִי יְוָונִים גֶעמַאכְט מִיט דִי אַלֶע שְׁמָנִים ? ☐ ________

וֶוער הָאט אָפְּגֶעהַאקְט דִי קָאפּ פוּן אֱלִיפוֹרְנִי ? ☐ ________

חֲנוּכָּה אִיז כ"ה לְחוֹדֶשׁ ? ☐ ________

חֲנוּכָּה עֶסְט מֶען ? ☐ ________

נָאךְ וָואס מְ'זָאגְט הַנֵרוֹת הַלָלוּ זִינְגְט מֶען ? ☐ ________

אוֹיפְן דְרֵיידְל שְׁטֵייט אוֹיפְגֶעשְׁרִיבְּן ? ☐ ________

קוּקְן אוֹיף דִי חֲנוּכָּה לִיכְט אִיז אַ ? ☐ ________

דִי יְוָונִים זֶענֶען גֶעקוּמֶען צוּ דִי מִלְחָמָה מִיט ? ☐ ________

מְ'צִינְדְט בֵּיי דִי פֶענְסְטֶער אָדֶער בֵּיי דִי טִיהְר וֶועגְן ? ☐ ________

חֲנוּכָּה גֶעבְּט מֶען אַסַאךְ ? ☐ ________

מְ'הָאט גֶעטְרָאפְן אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ אַ ? ☐ ________

צְווֵיי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה אִיז ? ☐ ________

דִי יְוָונִים הָאבְּן נִישְׁט גֶעלָאזְט פַאר דִי אִידְן הַאלְטְן ? ☐ ________

דִי יְוָונִים הָאבְּן גֶעוָואלְט מַאכְן פַארְגֶעסְן דִי ? ☐ ________

שאלות און ידיעות אויף חנוכה

בס"ד

שאלות לחנוכה

א. על איזה שני ניסים נקבע חג החנוכה ?

נס הנצחון על היוונים. ונס פך השמן.

ב. מה תקנו חז"ל על נס הנצחון ועל נס פך השמן ?

על נס הנצחון תקנו לומר הלל והודאה (על הנסים). ועל נס פך השמן הדלקת נר חנוכה.

ג. מה טעם לקריאת החג בשם "חנוכה" ?

חנוכה, בכ"ה בכסלו חנו היהודים מאויביהם.

ד. מתי זמן הדלקת נרות החנוכה ? כמה זמן צריכים להנרות להיות דלוקים ?

משתשקע החמה. הנרות צריכים להיות דולקים לפחות מחצית השעה.

ה. כמה ברכות מברכים לפני הדלקת הנרות ?

שני ברכות. "להדליק נר חנוכה", "שעשה נסים", וביום הראשון מוסיפים "שהחיינו".

ו. מהו סדר הדלקתם ? ומתי מתחיל לומר הנרות הללו ?

ביום הראשון מדליק הנר שבקצה הימני של המנורה, ובשאר הימים מתחיל להדליק בנר הנוסף ומדליק והולך משמאל לימין. "הנרות הללו" מתחיל לומר לאחר שהדליק את הנר הראשון.

ז. מדוע בערב שבת מדליקים נר חנוכה לפני נר שבת ?

כי הדלקת נרות מציינת את כניסת השבת, ואי אפשר להדליק נר חנוכה אחרי כניסת השבת.

ח. מדוע מדליקים נר נוסף (שמש) על מספר נרות החנוכה שבאותו לילה ? ובאיזה מקום מניח השמש?

שאם ישתמש יהנה מאור השמש. את השמש צריך להניח למעלה מנרות חנוכה שיהא ניכר שהוא אינו ממנין הנרות.

ט. בתוך שמונת ימי החנוכה ישנם שלשה ימים אשר יש להם כינויים מיוחדים, מה הם ?

"שבת חנוכה", "ראש חודש", "זאת חנוכה".

י. כמה נרות הדליקו במנורה של בית המקדש ? ומשום מה אנו מדליקים שמונה נרות ?

שבעה נרות. ואנו מדליקים שמונה על שם הנס שהיה שמונה ימים.

אַ גוט שבת און אַ פרייליכן חנוכה

המלמד

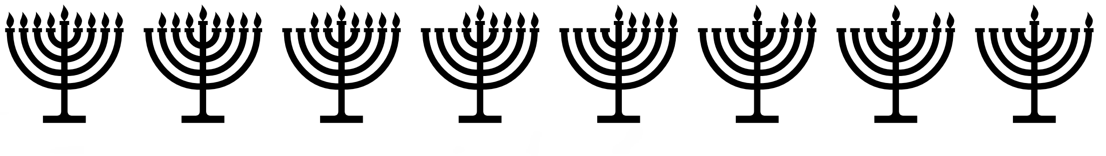

בס"ד

צוּ אַ פַּאס

זָ	וֶ
חַ	דַ
כַ	חַ
כָּ	זָ
הָ	הָ
דַ	כָּ
וֶ	כַ

בס"ד

פַארְבּ דִי קָמֶץ גְרִין - פַארְבּ דִי פַּתַח בְּלוֹי

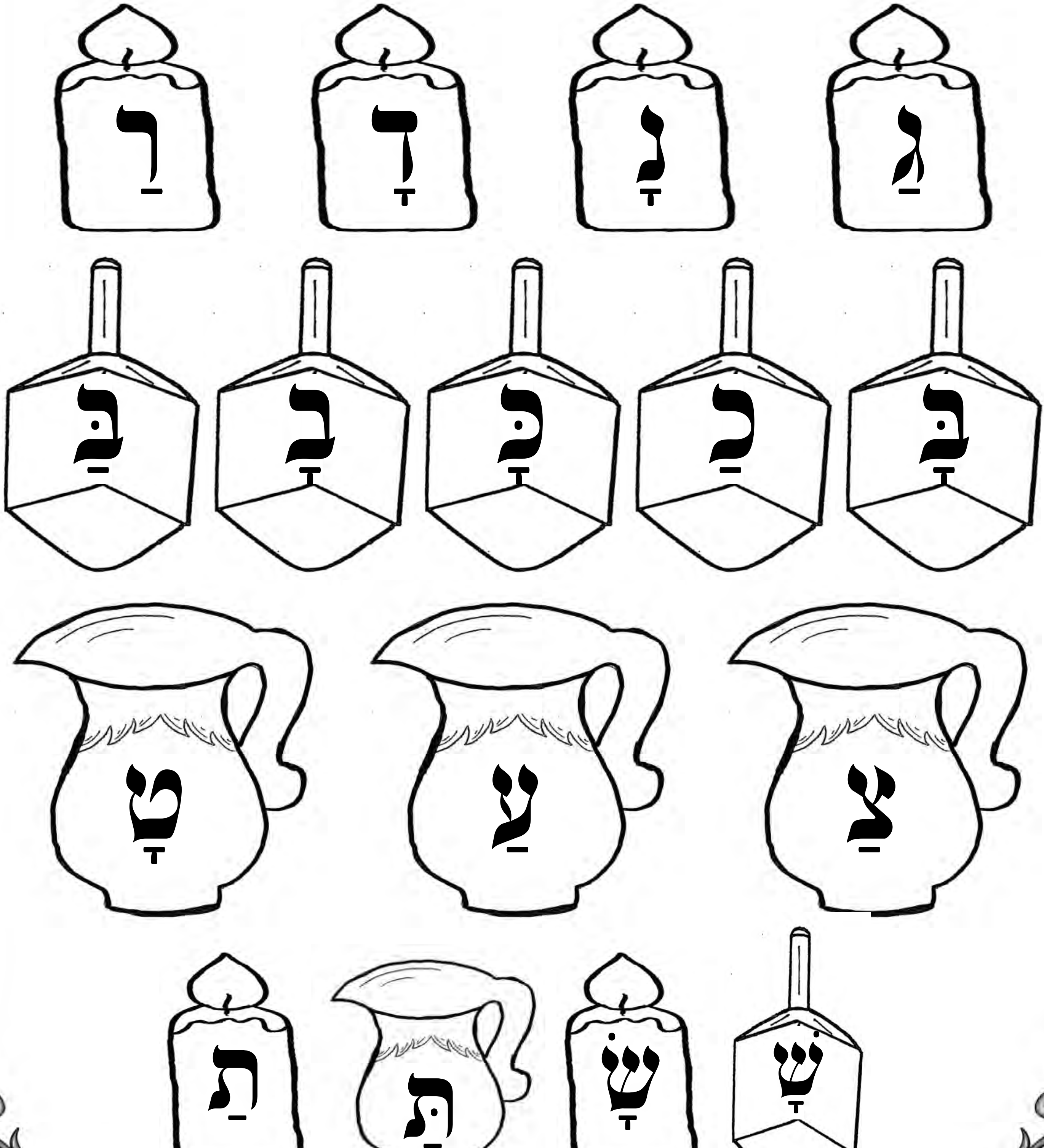

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

פאַנג אָן צו גיין פון דער אות י' און טרעף: **יְוָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי אֲזַי בִּימֵי חַשְׁמַנִּים. וּפָרְצוּ חוֹמוֹת מִגְדָּלַי וְטִמְּאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים**

פאַנג אָן צו גיין פון דער אות ו' און טרעף: **וּמִנּוֹתַר קַנְקַנִּים נַעֲשָׂה נֵס לַשּׁוֹשַׁנִּים. בְּנֵי בִינָה יְמֵי שְׁמוֹנָה קָבְעוּ שִׁיר וּרְנָנִים**

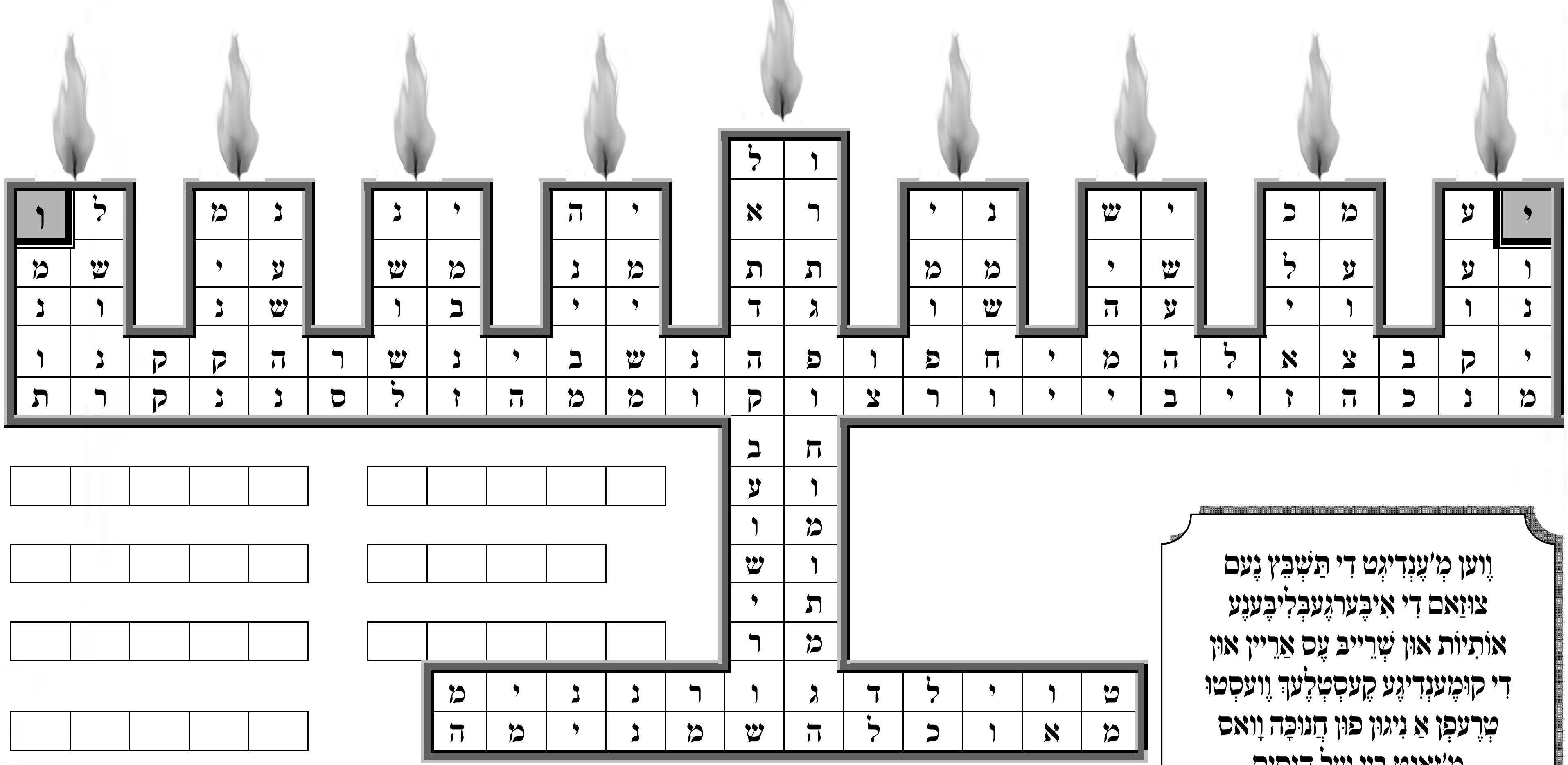

וֶוען מְ'עֶנְדִיגְט דִי תַּשְׁבֵּץ נֶעם
צוּזַאם דִי אִיבֶּערְגֶעבְּלִיבֶּענֶע
אוֹתִיּוֹת אוּן שְׁרַייבּ עֶס אַרַיין אוּן
דִי קוּמֶענְדִיגֶע קֶעסְטְלֶעךְ וֶועסְטוּ
טְרֶעפְן אַ נִיגּוּן פוּן חֲנוּכָּה וָואס
מְ'זָאגְט בַּיי וְעַל הַנִּסִּים

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר
בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

וועלכע בְּרָכָה מַאכְט מֶען ווען מְ'צִינְדְט אָן דִי מְנוֹרָה?

... לְהַדְלִיק נֵר חֲנוּכָּה:

... שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בִּזְמַן הַזֶּה:

... שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

בס"ד

נֶעם אַרוּם דָאס וָואס אִיז אַנְדֶערְשׁ

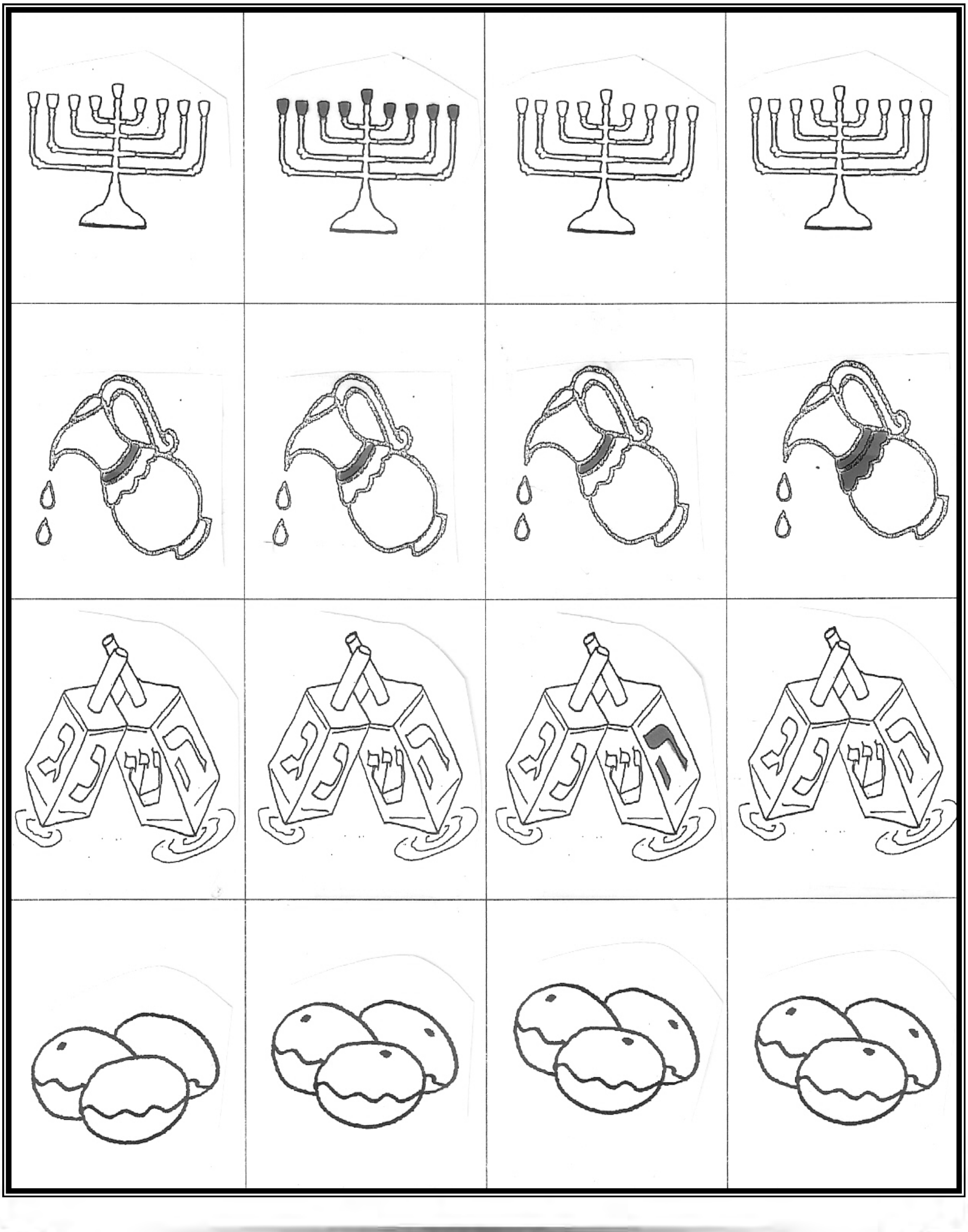

בס"ד

שאלות לחנוכה

א. פארוואָס שפילן מיר דריידל אין חנוכה ?

ווייל ווען די קינדער האבן זיך באהאלטן פון די רשעים וואס האבן נישט געלאזט לערנען תורה האבן זיי זיך געמאכט ווי זיי שפילן זיך דריידל.

ב. וועלכע אותיות פירן מיר זיך צו שרייבן אויף אַ דריידל ? און וואס מיינט דאָס ?

נ. ג. ה. ש. **נ**'ס **ג**'דול **ה**'יה **ש**'ם.

ג. פארוואָס אין ארץ ישראל פירן מיר זיך אויך צו שרייבן שָם וואָס דאָס באדייט דאָרט ?

ווייל די הייליגע ספרים זאגן אז דאס באדייט אויף אסאך הייליגע ענינים. (עס באטרעפט 358 אזוי ווי **משיח**) אויך ראשי תיבות **נ**'ר **ש**'מן **ה**'לל **ג**'דול.

ד. פארוואָס איז אַ מנהג צו עסן מילעכיגס ?

צו דערמאנען די נס וואס איז געשעהן דורך יהודית.

ה. פארוואָס איז די נס געווען פונקט מיט שמן זית ?

ווייל שמן זית איז אַ סגולה צו געדענקען די הייליגע תורה, און די יוונים האבן געוואלט מען זאָל פארגעסן די תורה.

ו. מעג מען ניצן סתם די שמן וואס בלייבט פון חנוכה ליכט און די קנויטן ?

מען טאָר נישט ניצן, מען פירט זיך צו פארברענען נאָך חנוכה (ס'איז דאָ וואָס פירן זיך צו באהאלטן ביז ערב פסח אויף אַ שמירה).

ז. ווי אזוי הייסט די אכטע טאָג חנוכה ? פארוואָס ?

זאת חנוכה. ווייל מען לייגט די פסוקים וואָס הייבט זיך אָן "זאת חנוכת המזבח" (אין פרשת נשא).

ח. וויפיל ספרי תורה'ס נעמט מען ארויס שבת ? וועלכע ?

צוויי ! פרשת מקץ - נאכדעם מפטיר פון חנוכה אין פרשת נשא.

__דברי תורה:__

☒ **כסלו איז כס ל"ו** - אדם הראשון האט זעקס און דרייסיג שעה געהאַט די ליכטיגקייט וואס דער אייבישטער האט באשאפן, און נאכדעם באהאלטן נאר פאר צדיקים, חנוכה קען מען זוכה זיין פון דעם לעכטיגקייט, וועגן דעם צינדן מיר חנוכה זעקס און דרייסיג ליכט אָן דעם שַמָש (מיר האבן געמאכט דעם חשבון) דאָס איז כס ל"ו, די באהאלטענע זעקס און דרייסיג. (ספר הרוקח)

אַ גוט שבת און אַ פרייליכן חנוכה

המלמד

בס״ד

הֶעלְף אִים צוּ נֶעמֶען אַ לַאטְקֶע
הֶעלְף אִים צוּ צִינְדְן דִי מְנוֹרָה

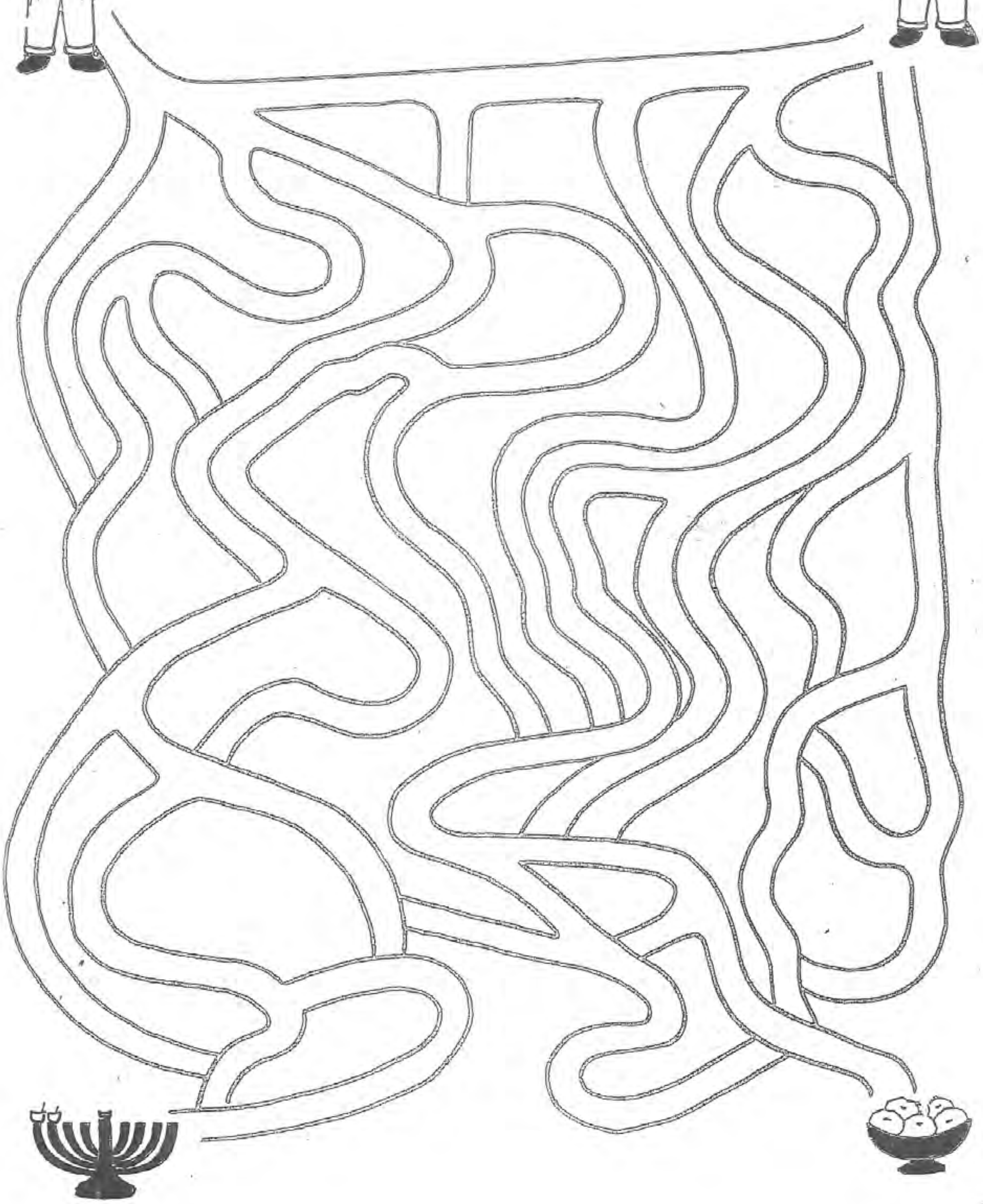

ב"ה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

שַׁאֲלוֹת אוּן יְדִיעוֹת

אויף

פַּרְשַׁת מִקֵּץ

נאמען ______________________ נ"י

בס״ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ״ק מרן רבינו הקוה״ט זיעועכי״א - בנשיאות כ״ק מרן רבינו הגה״ק שליט״א

קרית יואל - בני ברק

כיתה ג׳ (א) הר״ר הערשל גראס הי״ו

מקץ חנוכה

א. וואָס האבן די חרטומי מצרים וחכמיה באשיידט (פותר געווען) ?

פרעה וועט האבן זיבן טעכטער ... זיבן שטעט ...

ב. פארוואָס איז פאר פרעה נישט געפעהלן די באשיידונג ?

ווייל ער האט געהאלטן אז אַ מלך חלומ׳ט אַ באשיידונג וואס איז שייך פאר דעם גאנצן פאָלק.

ג. וואָס איז די באשיידונג אויף דעם וואס ער האט געזען אין חלום אז די דאַרע קוען זענען געבליבן די זעלבע דאַר נאכן עסן די פעטע קוען ?

אז עס וועט זיין אזעלכע שווערע זיבן הונגער יאהרן אז מען וועט איינגאנצן פארגעסן פון די פעטע יאהרן.

ד. פארוואָס שפילן מיר דריידל אין חנוכה ?

ווייל ווען די קינדער האבן זיך באהאלטן פון די רשעים וואס האבן נישט געלאזט לערנען תורה האבן זיי זיך געמאכט ווי זיי שפילן זיך דריידל.

ה. וועלכע אותיות פירן מיר זיך צו שרייבן אויף אַ דריידל ? און וואס מיינט דאָס ?

נ. ג. ה. ש. ניס גידול הייה שים.

ו. אויב אזוי פארוואָס אין ארץ ישראל פירן מיר זיך אויך צו שרייבן שָם וואָס דאָס באדייט דאָרט ?

ווייל די הייליגע ספרים זאגן אז דאס באדייט אויף אסאך הייליגע ענינים. (עס באטרעפט 358 אזוי ווי משיח אויך ראשי תיבות ניר שימן הילל גידול.

ז. פארוואָס איז אַ מנהג צו עסן מילעכיגס ?

צו דערמאנען די נס וואס איז געשעהן דורך יהודית.

ח. פארוואָס איז די נס געווען פונקט מיט שמן זית ?

ווייל שמן זית איז אַ סגולה צו געדענקען די הייליגע תורה, און די יוונים האבן געוואלט מען זאָל פארגעסן די תורה.

ט. מעג מען ניצן סתם די שמן וואס בלייבט פון חנוכה ליכט און די קנויטן ?

מען טאָר נישט ניצן, מען פירט זיך צו פארברענען נאָך חנוכה (ס׳איז דאָ וואָס פירן זיך צו באהאלטן ביז ערב פסח אויף אַ שמירה).

י. ווי אזוי הייסט די אכטע טאָג חנוכה ? פארוואָס ?

זאת חנוכה. ווייל מען לייענט די פסוקים וואָס הייבט זיך אָן ״זאת חנוכת המזבח״ (אין פרשת נשא).

יא. וויפיל ספרי תורה׳ס נעמט מען ארויס דעם שבת ? וועלכע ?

צוויי ! פרשת מקץ - נאכדעם מפטיר פון חנוכה אין פרשת נשא.

אַ גוט שבת און אַ פרייליכן חנוכה

המלמד

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה ג' (ב) הר"ר מנשה ברוך קליין הי"ו

שאלות אויף פרשת מקץ

א. לאיזה זמן הכוונה "מקץ שנתים ימים" ?

סוף שנתיים מאז ששכח אותו שר המשקים והוסיפו לו שנתיים נוספות מאחר שתלה בטחונו בבשר ודם ולא בה'.

ב. איך נתגלגל שהוציאו את יוסף מבית האסורים, הרי שר המשקים שכח ממנו ?

שפרעה חלם חלום ולא פתרו אותו נכונה ועל ידי זה נזכר שר המשקים שיוסף פתר נכונה חלומו בבית האסורים, והציע לפרעה לקרוא לו מבית האסורים.

ג. מה חלם פרעה בראשונה ? ומה חלם בשניה ?

בראשונה חלם שהוא עומד על היאור ומן היאור עולות שבע פרות יפות מראה ואחריהן עולות שבע פרות רעות מראה והן אוכלות את שבע פרות הראשונות. ובשניה חלם שהוא רואה שבע שיבלים מלאות ושבע שיבלים דקות ושדופות והן בולעות את שבע שיבלים המלאות והטובות.

ד. מה היה פתרון החרטומים ?

שבע הטובות הן רמז לשבע בנות שיוולדו לו ושבע הרעות הן סימן שאותן הבנות שיהיי' לו ימותו ויקברם.

ה. איזה שם נקרא בפרשה לתפיסה ?

בור.

ו. איך אנו למדים מפרשה זו שצריך ללבוש בגדים נאים ונקיים כשעומדים בתפילה לפני ה' ?

מיוסף הצדיק שלא רצה להופיע בפני פרעה בלי להתגלח ולהחליף את בגדיו מקודם, על אחת כמה וכמה כשעומדים לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה.

ז. מה ענה יוסף לפרעה כשאמר לו שהוא מבין לפתור החלום ?

שהקב"ה הוא הנותן לו חכמה מיוחדת להבין לפתור חלומות.

ח. מה היה פתרון החלום ?

שבע פרות הטובות ושבע השבלים הטובות הן שבע שנים של שובע שתבואנה על ארץ מצרים ואחרי שנים אלו תבואנה שבע שנות רעב ועל כך מרמזת שבע הפרות הרעות ושבע השבלים הדקות.

ט. מהו ההבדל בין נהר ליאור (רש"י) ?

נהר נקרא הנברא בידי שמים, ויאור הנעשה בידי אדם.

י. למה נקרא הנילוס יאור הרי הוא נברא בידי שמים ?

שמי הנילוס משקה את היאורים שנעשו על ידי המצרים.

בברכת א גוט שבת

המלמד

בס״ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ״ק מרן רבינו הקוה״ט זיעועכי״א - בנשיאות כ״ק מרן רבינו הגה״ק שליט״א

קרית יואל - בני ברק

פַּרְשַׁת מִקֵּץ

שְׁרַייבּ אַרַיין דִי אוֹת פוּן דִי וָוארְט בַּיי זַיין טַייטְשׁ

מִקֵּץ	א		אוּן אוֹיסְגֶעקְלַאפְּטֶע
עַל הַיְאֹר	ב		אוּן דִי פוּלֶע
מִן הַיְאֹר	ג		אוּן דִי פֶּעטֶע
יְפוֹת מַרְאֶה	ד		אוּן זֵיי הָאבְּן אֵיינְגֶעשְׁלוּנְגֶען
וּבְרִיאֹת בָּשָׂר	ה		אוּן זֵיי הָאבְּן זִיךְ גֶעשְׁטֶעלְט
בָּאָחוּ	ו		אוּן פֶּעטֶע פְלֵייש
אֲחֵרוֹת	ז		אִינֶעם זוּמְפּ
אַחֲרֵיהֶן	ח		אַנְדֶערֶע
רָעוֹת מַרְאֶה	ט		דִי אַלֶע כִּישׁוּף מַאכֶערְ'ס פוּן מִצְרַיִם
וַתַּעֲמֹדְנָה	י		זִיבְּן זַאנְגֶען
וַתֹּאכַלְנָה	יא		מִיט אַ שֵׁיין אוֹיסְזֶעהְן
וְהַבְּרִיאֹת	יב		מִיט אַ שְׁלֶעכְטֶע אוֹיסְזֶעהְן
שֶׁבַע שִׁבֳּלִים	יג		נָאךְ זֵיי
וּשְׁדוּפֹת	יד		נֶעבְּן דֶעם טַייךְ
צְמֻחוֹת	טו		פוּן דִי סוֹף
וַתִּבְלַעְנָה	טז		פוּנֶעם טַייךְ
וְהַמְּלֵאוֹת	יז		שְׁפְּרָאצְן אַרוֹיס
אֶת כָּל חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם	יז		אוּן אוֹיסְגֶעקְלַאפְּטֶע

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

פַּרְשַׁת וַיֵּשֶׁב

שְׁרַייבּ אַרַיין דִי אוֹת פוּן דִי וָוארְט בַּיי זַיין טַייטְשׁ

מִקֵּץ	א		און אויסגֶעקְלַאפְּטֶע
עַל הַיְאֹר	ב		און דִי פוּלֶע
מִן הַיְאֹר	ג		און דִי פֶעטֶע
יְפוֹת מַרְאֶה	ד		און זֵיי הָאבְּן אַייְנגֶעשְׁלוּנגֶען
וּבְרִיאֹת בָּשָׂר	ה		און זֵיי הָאבְּן זִיךְ גֶעשְׁטֶעלְט
בָּאָחוּ	ו		און פֶעטֶע פְלֵייש
אֲחֵרוֹת	ז		אִינֶעם ווִיזֶען
אַחֲרֵיהֶן	ח		אַנְדֶערֶע
רָעוֹת מַרְאֶה	ט		דִי אַלֶע כִּישׁוּף מַאכֶערְ'ס פוּן מִצְרַיִם
וַתַּעֲמֹדְנָה	י		זִיבְּן זַאנְגֶען
וַתֹּאכַלְנָה	יא		מִיט אַ שֵׁיין אוֹיסְזֶעהְן
וְהַבְּרִיאֹת	יב		מִיט אַ שְׁלֶעכְטֶע אוֹיסְזֶעהְן
שֶׁבַע שִׁבֳּלִים	יג		נָאךְ זֵיי
וּשְׁדוּפֹת	יד		נֶעבְּן דֶעם טַייךְ
צְמֻחוֹת	טו		פוּן דִי סוֹף
וַתִּבְלַעְנָה	טז		פוּנֶעם טַייךְ
וְהַמְּלֵאוֹת	יז		שְׁפְּרָאצְן אַרוֹיס
אֶת כָּל חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם	יז		און אויסגֶעקְלַאפְּטֶע

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר
בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שַׁאֲלוֹת אוֹיף פַּרְשַׁת מִקֵץ

נָאךְ וִויפִיל יָאר וָואס דִי שַׂר הַמַשְׁקִים הָאט פַארְגֶעסְן יוֹסֵף הָאט פַּרְעֹה גֶע'חָלוֹמְ'ט?	7	2
וִויפִיל חֲלוֹמוֹת הָאט פַּרְעֹה גֶע'חָלוֹמְ'ט?	7	2
וִויפִיל קִיהֶען אוּן זַאנְגֶען הָאט פַּרְעֹה גֶעזֶעהְן אִין חָלוֹם?	7	2
וִויפִיל זֶעטֶע יָאר אִיז גֶעוֶוען אִין מִצְרַיִם?	7	2
וִויפִיל הוּנְגֶער יָאר אִיז גֶעוֶוען אִין מִצְרַיִם?	7	2
וִויפִיל בְּרוּדֶער'ס הָאט יוֹסֵף גֶעלֵייגְט אִין תְּפִיסָה?	7	2
וִויפִיל קִינְדֶער הָאט יוֹסֵף גֶעהַאט?	7	2

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

צוּ אַ פַּאס פוּן דִי וָוארְט בִּיז דִי טֵייטְשׁ

1)	וַיִּשְׁלַח	☐ גֶעקוּמֶען
2)	וַיִּקְרָא	☐ גֶעטוֹישְׁט
3)	וַיְרִיצֻהוּ	☐ גֶעשִׁיקְט
4)	וַיְגַלַּח	☐ גֶעזָאגְט
5)	וַיְחַלֵּף	☐ אָפְּגֶעשוֹירְן
6)	וַיָּבֹא	☐ אַרוֹיס לוֹיפְן
7)	וַיֹּאמֶר	☐ גֶעעֶנְטְפֶערְט
8)	וַיַּעַן	☐ גֶערוּפְן

---

1)	כְּפִתְרוֹן	O אוּן עֶר הָאט אוּנְז בַּאשֵׁיידְט
2)	וַיִּפְתָּר לָנוּ	O אַזוֹי וְוי עֶר הָאט בַּאשֵׁיידְט
3)	פָּתָר	O אוּן קֵיינֶער קֶען נִישְׁט בַּאשֵׁיידְן
4)	כַּאֲשֶׁר פָּתַר	O אִים צוּ בַּאשֵׁיידְן
5)	וּפֹתֵר אֵין אֹתוֹ	O הָאט עֶר בַּאשֵׁיידְט
6)	לִפְתֹּר אֹתוֹ	O אַזוֹי וְוי דִי בַּאשֵׁיידוּנְג

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

טְרֶעף ___ אוּנְטֶערשֵׁיידְס צְווִישְׁן דִי צְוֵוי בִּילְדֶער

מְ'טְרֶעפְט דִי בֶּעכֶער בַּיי בִּנְיָמִין'ס זַאק

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

דיני חנוכה

א. מה הטעם שאנו מדליקים נרות שמונה לילות מכ"ה כסלו ואילך ?

בבית שני כשמלכה מלכות יון גזרו גזירות על ישראל ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ומצוות ונכנסו להיכל וטמאו את הטהרות עד שריחם עליהם ה' והושיעם מידם והצילם וגברו בני חשמונאי עליהם וזה היה בכ"ה כסלו ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד ונעשה נס והדליקו ממנו שמונה ימים עד שכתשו זיתים והוציא שמן טהור, ומפני זה התקינו שיהיו שמונה ימים אלו ימי שמחה והלל ומדליקים בהם נרות כדי להודות ולהלל על הנס.

ב. איזה שמן כשר לנר חנוכה ?

כל השמנים כשרים לנר חנוכה ומ"מ מצוה מן המובחר להדליק בשמן זית כי הנס היה בשמן זית.

ג. כמה נרות צריכים להדליק ?

בלילה הראשונה נר אחד, ובליל שניה מדליקים שתי נרות וכו', וכן מוסיפים עד שבליל שמיני מדליקים שמונה נרות.

ד. באיזה פתח צריך להדליק ? ובאיזה צד של הפתח ? ומה הטעם ?

בפתח הסמוך לרשות הרבים משום פרסומי ניסא, ומצוה שיניחנה בטפח הסמוך לצד שמאל, כדי שיהא מזוזה בצד ימין ונרות חנוכה בצד שמאל ויהיה מסובב במצוות.

ה. מתי זמן הדלקת נר חנוכה ? ומה הדין אם יכול להקדים ?

זמן הדלקת נר חנוכה הוא מיד בצאת הכוכבים ולא יאחר, ואסור לעשות שום דבר קודם ההדלקה אפילו ללמוד, ואם לא יהיה לו פנאי להדליק בלילה כגון שצריך לנסוע או כדומה יכול להקדים מפלג המנחה ומעלה דהיינו שעה ורביעית קודם צאת הכוכבים, וכן בע"ש שאסור להדליק אחר צאת הכוכבים מדליקים מפלג המנחה ומעלה.

ו. כמה ברכות צריך המדליק לברך ?

בלילה הראשונה מברך שלש ברכות, להדליק, שעשה נסים, ושהחיינו. ובשאר הלילות אינו מברך שהחיינו.

ז. כמה שמן צריך ליתן במנורה ?

הנרות צריכים שיהיו דולקים לכל הפחות חצי שעה לפיכך צריך ליתן שמן שיספיק חצי שעה.

ח. איך סדר הדלקתן ?

בלילה הראשון מדליק את הנר החיצוני שבצד ימין, למחרת מוסיף עליו שני מצד שמאל ומדליק את השני תחילה ואח"כ פונה לימין ומדליק את הראשון שהדליק אתמול, וכן בכל לילה מוסיף כנגד שמאלו ואת זה שמוסיף מדליק בראשונה ופונה והולך לימינו.

ט. מפני מה מדליקין גם שמש ?

נר חנוכה כל זמן שהוא דולק אסור להשתמש לאורו, ולכן נוהגין להניח אצלו את השמש שהדליק בו, כדי שאם ישתמש אצלו ישתמש לאור השמש.

י. איזה נר מדליקין תחילה בער"ש של שבת או של חנוכה ? ואיזה נר מדליקין תחילה במוצ"ש של הבדלה או של חנוכה ?

בערב שבת מדליקין תחילה נר חנוכה ואח"כ נר שבת, כי אחר נר שבת אסור לעשות מלאכה. ובמוצאי שבת מבדילין תחילה ואח"כ מדליקין נר חנוכה.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

דיני חנוכה (המשך)

א. מה הדין אם שכח לומר על הנסים בשמו"ע ובברכת המזון ?

אם שכח לומר על הנסים בשמו"ע אם נזכר קודם שאמר את השם מן ברכת הטוב שמך וכדו' חוזר ומתחיל על הנסים, אבל אם לא נזכר עד לאחר שאמ ראת השם גומר את הברכה ואינו חוזר. ובברכת המזון אם נזכר לפני שאמר את השם מחתימת הברכה על הארץ ועל המזון חוזר לעל הנסים, ואם לא נזכר עד לאחר שאמר את השם מחתימת הברכה אינו חוזר אך בתוך הרחמן יאמר הרחמן הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה בימי מתתיהו וכו'.

ב. למה עושים חנוכה שמונה ימים והלא נס השמן לא היה אלא שבעת ימים שכן היה שמן ליום אחד ?

קושיא זו תירצו כמה וכמה תירוצים גדולי הדורות הראשונים והאחרונים, והרי מקצת התשובות:

א. יום הראשון קבעו ליום טוב על נס הנצחון במלחמה שביום כ"ה נחו מאויביהם, ושאר שבעת הימים על נס השמן.

ב. מה שמצאו פך שמן טהור בחותמו של כהן גדול, זה גופו היה נס.

ג. אחר שנתנו השמן במנורה, נשאר הפך מלא שמן כבתחלה וראו את הנס כבר ביום ראשון.

ג. מה עושים עם השמן והפתילות שנשארו במנורה ?

אסור ליהנות מהם משום דהקדשו למצותן אלא עושה להם מדורה ושורפן.

ד. למה בפורים עושים משתה ושמחה ואין אומרים הלל, ובחנוכה אומרים הלל ואין משתה ושמחה ?

כי בפורים רצה המן להשמיד ולהרוג, לכן היה הנס בשביל הצלת הגוף, על כן אנו עושים משתה ושמחה שהגוף יהנה. אבל בחנוכה לא היה הנס בשביל הצלת הגוף רק הצלת הנשמה, כי היוונים לא רצו להרוג אלא להעביר על הדת, על כן אנו אומרים הלל.

ה. למה אנו אומרים אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר חנוכה, הלא נר חנוכה הוא רק מצוה דרבנן ואין שייך לומר וצונו, וכן קשה בנר שבת, ובנטילת ידים ?

כי בתורה נאמר לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל, שכל דברי חכמינו ז"ל כאילו נאמרו בתורה.

ו. איפה מרומז בפרשת מקץ נס חנוכה ?

שנאמר "וחמש את ארץ מצרים" תיבת "חמש" ראשי תיבות חודש מילה שבת.

ז. כמה אנשים עולים לתורה בשבת, יו"ט, ר"ח, חנוכה, ובימי ב' וה' ?

בשבת שבעה, יו"ט חמש, יום כיפור ששה, ר"ח ארבעה, חנוכה ובימי ב' וה' עולים שלש.

ח. למה נקרא יום האחרון של חנוכה זאת חנוכה ?

על שם סיום פרשת הנשיאים שקוראים בו "זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו".

בברכת א גוט שבת און א פרייליכן חנוכה

המלמד

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

חידו"ת לפרשת מקץ

ויהי מקץ שנתיים ימים. וי"ל על פי מה דאיתא בספה"ק בשם ספר התמונה דלעתיד לבוא יתארכו הימים להיות ארוכים כמו השנים של עכשיו, וזה שרמז כאן מכתוב "ויהי מקץ" לעתיד לבוא כשיבא הקץ "שנתיים ימים" יהיה שני שנים של עכשיו רק שני ימים.

(מגלה עמוקות, הובא בדברי יואל ח"ט ס"ג)

והנה עומד על היאור. וקשה שכשסיפר פרעה ליוסף החלום אמר והנני עומד על שפת היאור למה שינה לומר על שפת.

וי"ל דאיתא בגמ' מעולם לא ראה אדם בחלומו שנכנס פיל בחור המחט דזה דבר שאי אפשר להיות, והנה שיעמוד אדם על היאור הוא אי אפשר לכך לא רצה לספר כך ליוסף כי חשש שלא יאמין לחלומו אבל האמת שנתקיים גם דבר זה שבירך יעקב את פרעה שיעלה הנילוס לרגלו.

(תורת משה חתם סופר)

אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך. אפשר לפרש הפסוק על פי משל פעם הי' בעיר אחת בעל חנות גדולה מלאה סחורה וראשי הקהילה שמו עליו מס הקהל הרבה, בא לראש הקהל בצעקה למה צריך לשלם כ"כ הרבה, אמת שחנותו מלאה סחורה אבל הכל לקח בהלוואה והקפה, השיב לו הראש הקהל מכאן ראיה אם נותנים לך כ"כ סחורה בהקפה ש"מ שאתה בעל נכסים הרבה, כי לעני אין נותנים כ"כ בהקפה.

והנה כי כן גם יוסף הצדיק טרם פתר החלום אמר "בלעדי" אין החכמה משלי רק אלוקים יענה את שלום פרעה, ועל זה השיב לו פרעה אחרי הודיע אלוקים אותך את כל זאת ולא הודיע אחר כל אלה, ש"מ שאין נבון וחכם כמוך.

(נאמר בשם הרה"ק מאפטא זי"ע הובא בספר לקוטי צבי)

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

חידושי תורה לחנוכה

ידוע קושיית הבית יוסף (בסי' עת"ר) למה קבעו חכמים להדליק ח' ימים והלא ליום אחד הי' שמן להדליק. וי"ל דהנה ידוע המחלוקת בין בית שמאי לבית הלל דבית שמאי סברי דכל יום פוחת והולך, פי' דביום א' דחנוכה מדליק שמונה נרות, וביום ב' שבעה נרות וכו' עד שביום השמיני הוא מדליק נר אחד, ובית הלל סברי דמוסיף והולך, פי' ביום א' דחנוכה מדליק נר אחד, ביום ב' שתי נרות וכו' עד שביום השמיני מדליק ח' נרות, ופסקינן כבית הלל דמוסיף והולך.

והנה בכל יום יש הבדל בין שיטת בית הלל לשיטת בית שמאי, ביום א' – לבית שמאי – ח – ולבית הלל – א – ביום ב' לב"ש – ז – ולב"ה – ב – ביום ג' לב"ש – ו – ולב"ה – ג – ביום ד' לב"ש – ה – ולב"ה – ד – ביום ה' לב"ש – ד – ולב"ה – ה – ביום ו' לב"ש – ג – ולב"ה – ו – ביום ז' לב"ש – ב – ולב"ה – ז – ביום ח' לב"ש - א - ולב"ה – ח –

אבל אם היו מדליקים רק שבעה נרות לא היה הבדל בין ב"ש לב"ה ביום הרביעי, כי ביום א' – לב"ש – ז – ולב"ה – א – ביום ב' לב"ש – ו – ולב"ה – ב – ביום ג' לב"ש – ה – ולב"ה – ג – ביום ד' לב"ש – ד – ולב"ה – ד – על כן כדי לפרסם שהלכה כב"ה וכדי שיכירו בכל יום ויום דאנו פוסקים כב"ה קבעו חכמים להדליק שמונה ימים.

ובזה אמרו דרשי הרשימות דהראשי תיבות של חנוכה הם ח' נ'רות ו'הלכה כ'בית ה'לל, דע"י שמדליקים ח' נרות ניכר שההלכה היא כבית הלל.

(פניני תמרים)

בס"ד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

שְׁאֵלוֹת אוֹיף פַּרְשַׁת מִקֵּץ

מַאךְ אַ סִימָן בַּיי דִי רִיכְטִיגֶע תְּשׁוּבָה

פַאר וֶועמֶען הָאט יוֹסֵף גֶעבֶּעטְן אַז עֶר זָאל אִים גֶעדֶענְקֶען פַאר פַּרְעֹה?

◇ פַאר דִי שַׂר הַמַשְׁקִים

◇ פַאר דִי שַׂר הָאוֹפִים

◇ פַאר פּוֹטִיפַר

וָואס אִיז טַייטְשׁ וְהִנֵּה עוֹמֵד עַל הַיְאוֹר?

◇ עֶר שְׁטֵייט אוֹיף דִי טַייךְ

◇ עֶר שְׁטֵייט נֶעבְּן דִי טַייךְ

◇ עֶר שְׁטֵייט נָאךְ דִי טַייךְ

וָואס אִיז טַייטְשׁ וַיִּקַץ פַּרְעֹה?

◇ פַּרְעֹה הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶערֶעגְט

◇ פַּרְעֹה הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעוֶועקְט

◇ פַּרְעֹה הָאט זִיךְ דֶערְשְׁרָאקְן

וָואס אִיז טַייטְשׁ פַּרְעֹה קָצַף?

◇ פַּרְעֹה הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶערֶעגְט

◇ פַּרְעֹה הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעוֶועקְט

◇ פַּרְעֹה הָאט זִיךְ דֶערְשְׁרָאקְן

וֶוען הָאט זִיךְ פַּרְעֹה אוֹיפְגֶעוֶועקְט?

◇ נָאךְ וָואס עֶר הָאט גֶעזֶעהְן דִי מָאגֶערֶע קִיעֶן

◇ נָאךְ וָואס עֶר הָאט גֶעזֶעהְן דִי פֶעטֶע קִיעֶן

◇ נָאךְ דִי חֲלוֹמוֹת וָואס עֶר הָאט גֶע'חָלוֹמְ'ט

ווי אַזוֹי הָאט דֶער שַׂר הַמַשְׁקִים גֶערוּפְן יוֹסֵף?

◇ נַעַר עִבְרִי שַׂר

◇ נַעַר קָטָן עֶבֶד

◇ נַעַר עִבְרִי עֶבֶד

אַ נָהָר וֶוערְט גֶעמַאכְט דוּרְךְ...?

◇ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער

◇ אַ מֶענְטְשׁ

◇ חַיוֹת

אַ יְאוֹר וֶוערְט גֶעמַאכְט דוּרְךְ...?

◇ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער

◇ אַ מֶענְטְשׁ

◇ חַיוֹת

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שְׁאֵלוֹת אוֹיף פַּרְשַׁת מִקֵּץ

מַאךְ אַ סִימָן בֵּיי דִי רִיכְטִיגֶע תְּשׁוּבָה

וָואס אִיז יוֹסֵף גֶעוָוארְן נָאךְ וָואס עֶר הָאט פּוֹתֵר חָלוֹם גֶעוֶועןְ דִי חֲלוֹם פוּן פַּרְעֹה?

◇ שַׂר הַמַּשְׁקִים

◇ שַׂר הָאוֹפִים

◇ מִשְׁנֶה לְמֶלֶךְ

וָואס הָאט מֶען גֶעמַאכְט פַאר יוֹסֵף וֶוען עֶר אִיז גֶעקוּמֶען צוּ פַּרְעֹה?

◇ מְ'הָאט אִים צוּגֶעבִּינְדְן דִי הֶענְט

◇ מְ'הָאט אִים אָנְגֶעטוּהְן שֵׁיינֶע קְלֵיידֶער

◇ מְ'הָאט אִים גֶעפֵּיינִיגְט

וֶועמֶען הָאט יוֹסֵף גֶעלֵייגְט אִין תְּפִיסָה?

◇ דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל רְאוּבֵן, דִי צְוֵוייטֶע מָאל שִׁמְעוֹן

◇ דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל שִׁמְעוֹן, דִי צְוֵוייטֶע מָאל בִּנְיָמִין

◇ דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל בִּנְיָמִין, דִי צְוֵוייטֶע מָאל שִׁמְעוֹן

בֵּיי וֶועמֶען'ס זַאק הָאט יוֹסֵף גֶעהֵייסְן אַרַיין לֵייגְן זַיין בֶּעכֶער?

◇ בֵּיי זְבוּלוּן'ס זַאק

◇ בֵּיי נַפְתָּלִי'ס זַאק

◇ בֵּיי בִּנְיָמִין'ס זַאק

פַארְוָואס הָאבְּן דִי בְּרוּדֶער'ס נִישְׁט דֶערְקֶענְט יוֹסֵף?

◇ וֵוייל עֶר אִיז גֶעוָואקְסְן

◇ וֵוייל עֶר הָאט זִיךְ אָפְּגֶעשׁוֹירְן דִי פֵּיאוֹת

◇ וֵוייל סְ'אִיז אִים גֶעוָואקְסְן אַ בָּארְד

פַאר וֶועמֶען הָאט יוֹסֵף גֶעהֵייסְן אַרַיין לֵייגְן זַיין בֶּעכֶער בֵּיי בִּנְיָמִין'ס זַאק?

◇ פַאר מְנַשֶּׁה

◇ פַאר אֶפְרַיִם

◇ פַאר אַ בַּאדִינֶער

בעזהשי"ת

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

מַיין
פַּרְשָׁה בִּיכְל

פַּרְשַׁת מִקֵּץ - חֲנוּכָּה

כיתה ב׳ (א-ב)

הר"ר מאיר חיים שישא הי"ו

הר"ר משה ברוך כץ הי"ו

מִיר הָאבְּן גֶעלֶערְנְט

דִי עֶרְשְׁטֶע דְרַיי פְּסוּקִים

אינהאלט פון די וואך

ויהי מקץ שנתיים ימים

ס'איז אנגעקומען די סוף פון די צוויי יאר וואס יוסף הצדיק איז באשטראפט געווארן צו בלייבן נאך אין תפיסה, ווייל ער האט זיך פארלאזט אויפן שר המשקים אז ער וועט אים דערמאנען פאר פרעה, און זיך נישט פארלאזט אויף דער אייבישטער אז ער וועט אים ראטעווען.

פרעה'ס חלומות

פרעה שלאפט און ער חלומ'ט זיך אז ער שטייט ביים טייך, און פון טייך קומען ארויס זיבן שיינע קיהען און זיי פאשענען ביי די גראז, און נאכדעם גייען ארויס זיבן מאגערע און שוואכע קיהען, און די שוואכע קיהען האבן אויפגעגעסן די זיבן פעטע קיהען, און ס'האט זיך בכלל נישט אנגעזעהן אויף זיי, און פרעה האט זיך אויפגעוועקט. און ער איז צוריק איינגעשלאפן און גע'חלומ'ט א אנדערע חלום ווי ער זעהט זיבן זאנגען ווייץ אויף איין שטעקעלע גוטע און פולע, און נעבן דעם וואקסן ארויס זיבן זאנגען דינע און אויסגעקלאפטע, און די דינע זאנגען האבן איינגעשלונגען די זיבן גוטע זאנגען, און פרעה האט זיך אויפגעוועקט, און די חלום איז שוין געווען פארטיג.

די באשיידונג

אינדערפרי האט פרעה גערופן אלע שטערן זעהער'ס און כישוף מאכער'ס, זיי זאלן אים באשיידן די מאדנע חלומות, אבער יעדער האט אים באשיידט מיט א אנדערן באשיידונג, איינער האט אים געזאגט אז פרעה

גייט האבן זיבן טעכטער און נאכדעם וועלן זיי שטארבן, און איינער האט געזאגט אז מ'וועט בויען פאר פרעה זיבן שיינע גרויסע פאלאצן, און נאכדעם וועלן זיי איינפאלן, אבער פאר פרעה איז נישט געפעלן די אלע באשיידונגען, און דעמאלטס האט זיך דער שר המשקים דערמאנט פון יוסף'ן וואס זיצט אין תפיסה, און ער האט דערציילט פאר פרעה זיינע זינד ווען ער איז געזיצן אין תפיסה צוזאמען מיטן שר האופים, און אונז האבן מיר זיךביידע גע'חלומ'ט א חלום, און דארט איז געווען א "יונגער" "אידישער" "קנעכט" וואס זיין נאמען איז יוסף, און יוסף האט אונז באשיידט די חלומות, און אזוי ווי ער האט באשיידט אזוי איז געווען, מיך האט מען צוריק געשטעלט אלץ שר המשקים, און דעם שר האופים האט מען אויפגעהאנגען.

יוסף ווערט באפרייט

פרעה האט געשיקט רופן יוסף'ן פון תפיסה, און כדי ער זאל אויסזעהן שיין, האט מען אים אפגעשוירן זיינע האר, און אים אנגעטוהן מיט שיינע קליידער, און פרעה האט אים געבעטן ער זאל אים באשיידן די חלומות, און יוסף הצדיק ענטפערט אים אז נאר דער אייבישטער דער באשעפער פון די וועלט קען באשיידן, און דורך אים וועל איך דיר קענען באשיידן די חלומות, און פרעה דערציילט פאר יוסף די חלומות, און יוסף האט אנגעהויבן זייער שיין צו באשיידן, אז די זיבן פעטע קיהען מיינען די קומענדיגע זיבן יאר וואס וועלן זיין זעטע יארן, און ס'וועט זיין אסאך עסן בשפע, און נאכדעם וועלן קומען זיבן הונגער יארן.

יוסף הצדיק דער משנה למלך

יוסף האט געגעבן א עצה פאר פרעה, אז אין די גוטע זעטע יארן זאל מען צוזאם נעמען אלע עסן פון מצרים און זיי אוועק לייגן אין גרויסע פלעצער

און מ׳זאל שטעלן א קלוגער און פארשטענדליכער מענטש וואס זאל זיין געשטעלט צו האלטן סדר אויף דעם, און אזוי וועט זיין וואס צו עסן ביי די הונגער יארן, די קלוגע עצה איז זייער געפעלן פאר פרעה, און פרעה האט געשטעלט יוסף׳ן מיט אסאך כבוד און הערליכקייט אלץ משנה למלך פון מצרים, און ער האט אים געגעבן זיין רינגל, און ער האט אים אנגעטוהן שיינע קליידער, און א מלאך האט אויסגעלערנט פאר יוסף׳ן אלע זיבעציג שפראכן.

די זעטע יארן און די הונגער יארן

מיר האבן פארציילט אז אין די זעטע יארן האט יוסף צוזאם געזאמלט אלע תבואה אין מצרים אין גרויסע פלעצער, און ס׳איז אויך געווען מצריים וואס האבן אוועק געלייגט אין זייער שטוב עסן, אבער ס׳איז גלייך פארפוילט געווארן, ס׳האט זיך געענדיגט די זעטע יארן, און ס׳זענען געקומען די הונגער יארן, און יוסף האט געגעבן עסן פאר גאנץ מצרים, און יעדער האט געמוזט קומען קויפן עסן נאר ביי יוסף הצדיק, און יוסף איז זייער רייך געווארן פון דעם.

די ברוער׳ס אין מצרים

מיר האבן פארציילט די מעשה לויט די סדר פון די ענינים, ווי אזוי יעדער איז אריין אין מצרים דורך א אנדערער טויער ווען מ׳איז געקומען קויפן עסן, כדי צו קענען טרעפן יוסף׳ן, און אים צוריק ברענגען צום טאטן יעקב אבינו, יוסף רופט זיי און ער מאכט זיך פרעמד פאר זיי, און ער איז זיי חושד פאר שפיאנען, און זיי האבן נישט דערקענט יוסף׳ן ווייל ער האט שוין געהאט יעצט א בארד.

שאלות מיט תשובות

א. וועלכע פרשה איז די וואך?

מקץ.

ב. וואס איז טייטש מקץ?

פון סוף.

ג. וויפיל חלומות האט זיך פרעה גע'חלומ'ט?

צוויי חלומות.

ד. וויפיל פעטע קיהען האט פרעה געזעהן אין זיין ערשטע חלום?

זיבן פעטע קיהען.

ה. און וויפיל מאגערע קיהען?

זיבן מאגערע קיהען.

ו. וואס האבן די מאגערע קיהען געטוהן פאר די פעטע קיהען?

זיי האבן זיי אויפגעגעסן.

ז. וויפיל גוטע און פולע זאנגען האט פרעה געזעהן ביי זיין צווייטע חלום?

זיבן גוטע זאנגען.

ח. און וויפיל דינע זאנגען?

זיבן דינע זאנגען.

ט. וואס האבן די דינע זאנגען געטוהן פאר די פולע זאנגען?

זיי האבן זיי איינגעשלונגען.

י. ווער האט באשיידט פאר פרעה זיינע חלומות?

יוסף הצדיק.

יא. וואס האט יוסף געזאגט אז די זיבן קיהען מיינען?

אז ס'וועט זיין זיבן זעטע יארן.

יב. און וואס מיינען די זיבן מאגערע קיהען?

אז ס'וועט זיין זיבן הונגער יארן.

יג. פארוואס האט יעקב אבינו געשיקט די ברודער'ס קיין מצרים?

צו קויפן עסן.

יד. די ברודער'ס האבן דערקענט יוסף'ן?

ניין! ווייל ער האט שוין געהאט יעצט א בארד.

כולל ענינים
האבן מיר נישט געלערנט די וואך
צוליב יו"ט חנוכה

שאלות אויף חנוכה

א. וואו דארף מען צינדן די ליכט?

ביי די טיהר אדער ביי די פענסטער.

ב. מיט וואס צינדט מען חנוכה ליכט?

מיט שמן זית.

ג. וועלכע ברכות מאכט מען ווען מ'צינדט אן די חנוכה ליכט?

להדליק נר חנוכה, שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, און די ערשטע נאכט לייגט מען אויך צו די ברכה פון שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

ד. וויפיל ליכט צינדט מען חנוכה?

אכט ליכט.

ה. וויפיל ליכט צינדט מען אן יעדן טאג חנוכה?

די ערשטע טאג איין ליכט, די צווייטע טאג צוויי ליכט א.א.וו, ביז די אכטע טאג צינדט מען אן אכט ליכט.

ו. ווי לאנג דארף ברענען די חנוכה ליכט?

א האלבע שעה.

ז. ביי וועלכע זייט פון די טיהר צינדט מען אן די חנוכה ליכט?

מ'צינדט ביי די לינקע זייט, ווייל די מזוזה איז אויף די רעכטע זייט, וועגן דעם צינדט מען די חנוכה ליכט ביי לינקע זייט כדי מ'זאל זיין ארום גענומען מיט מצוות.

ח. פארוואס צינדט מען אן נאך א ליכט וואס ווערט אנגערופן די "שמש"?

ווייל מ'טאר זיך נישט באנוצן מיט די חנוכה ליכט, וועגן דעם צינדט מען אן די "שמש" אז אויב מ'וועט זיך עפעס דארפן באנוצן מיט די ליכט זאל מען זיך באנוצן מיטן "שמש" און נישט מיט די חנוכה ליכט.

ט. די "שמש" לייגט מען די זעלבע ווי די אנדערע ליכט?

ניין, מ'לייגט עס אנדערש פון די חנוכה ליכט, כדי מ'זאל באמערקן אז דאס איז נישט פון די חנוכה ליכט.

י. וועלכע ליכט צינדט מען קודם?

יעדן טאג צינדט מען אן קודם די ליכט וואס מ'האט צוגעלייגט.

יא. ווען זאגט מען הנרות הללו?

גלייך נאך וואס מ'האט אנגעצינדן די ערשטע ליכט הייבט מען אן הנרות הללו.

יב. די פרויען זענען מחוייב מיט חנוכה ליכט?

פרויען זענען אויך מחוייב מיט חנוכה ליכט.

יג. פרייטיג ערב שבת וואס צינדט מען פריער, די חנוכה ליכט אדער די ליכט פון שבת?

די חנוכה ליכט.

יד. וואס האבן חז"ל מתקן געווען אויף די נס אז די חשמונאים האבן געוווינען די יוונים?

זיי האבן באשטימט די טעג צו דאנקען און לויבן דעם באשעפער (על הנסים).

טו. וואס האבן חז"ל מתקן געווען אויף די נס אז מ'האט געטראפן א קריגל מיט טהור'ע שמן?

מ'צינדט חנוכה ליכט.

טז. פארוואס עסט מען חנוכה לאטקעס וואס איז געפרעגלט אין שמן?

א זכר צו די לאטעס וואס מ'האט מיט דעם פארשטאפט די לעכער וואס די יוונים האבן געמאכט אין די חומה, און אויך א זכר צו די נס אז מ'האט געטראפן א קריגל מיט שמן עסט מען לאטקעס.

יז. וואס מאכט מען מיט די איבער געבליבענע קנויטן און שמן פון חנוכה?

מ'מאכט א פייער זאת חנוכה און מ'פארברענט עס.

נא לגזור דף זה ולשלוח בחזרה לת"ת ביום ראשון

הורים יקרים !

נא לאשר את הפרטים דלהלן אודות בנכם שיחיו ולציין על כל דבר הציון המתאים

בני ____________________ ני"ן

השיב על שאלות פרשת השבוע: ____________________________

שאלות על עניני חנוכה: __________________________________

חומש: ____

ברכת המזון: ____

התנהגות כללית: ______________________________________

קר"ש שעל המיטה: ____________________________________

התפלל: ____

הערות: ____

חתימת ההורים _______________________

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א | בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל | בני ברק

שם ______________________

וּמִנּוֹתַר קַנְקַנִּים נַעֲשָׂה נֵס לַשּׁוֹשַׁנִּים

חֲנוּכָּה

בְּנֵי בִינָה יְמֵי שְׁמוֹנָה קָבְעוּ שִׁיר וּרְנָנִים.

בעזהשי"ת

שַׁאֲלוֹת אוֹיף פַּרְשַׁת

חֲנוּכָּה

(טֵייעֶרֶע יוּנְגֶל, נֶעם אַרוּם דִי רִיכְטִיגֶע עֶנְטְפֶער)

וִויפִיל טֶעג אִיז חֲנוּכָּה ?

פִּינֶעף　　זִיבְּן　　אַכְט

וָואס הָאט יְהוּדָה אוֹיסְגֶעשְׁרִיגְן ?

מִי לַה' אֵלַי　　גֶעוַואלְד　　אָנָא ה' הוֹשִׁיעָה נָא

מִיט וָואס אִיז גֶעשֶׁעהְן דִי נֵס אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ ?

מִיט אוֹיל　　מִיט וֵויין　　מִיט מִילֶעכִיגְס

מִיט וָואס אִיז גֶעוֶוען דִי נֵס מִיט יְהוּדִית ?

מִיט אוֹיל　　מִיט וֵויין　　מִיט מִילֶעכִיגְס

וֶוער אִיז גֶעקוּמֶען מִלְחָמָה הַאלְטְן מִיט דִי אִידְן ?

אַנְטִיוֹכוּס　　אֶלִיפוֹרְנִי　　פַּרְעֹה

וֶועמֶען הָאט יְהוּדִית גֶע'הַרְגֶ'עט ?

אַנְטִיוֹכוּס　　אֶלִיפוֹרְנִי　　פַּרְעֹה

וֶוער אִיז מְחוּיָב מִיט דִי חֲנוּכָּה לִיכְט ?

אַלֶע   נָאר דִי טַאטֶע'ס   נָאר דִי מַאמֶע'ס

מִיט וֶועלְכֶע שֶׁמֶן צִינְדְט מֶען דִי מְנוֹרָה ?

מִיט אַלֶע סָארְטְן   מִיט שֶׁמֶן זַיִת זָךְ   מִיט שֶׁמֶן קַנוֹלָה

וִויפִיל צַייט דַארְף בְּרֶענֶען צוּם וֶוייניגְסְטְן דִי מְנוֹרָה ?

אֵיינְס אַ הַאלְבּ שָׁעָה   אַ הַאלְבֶּע שָׁעָה   זֶעקְס שָׁעָה

עֶרֶב שַׁבָּת וֶוער צִינְדְט קוֹדֶם דִי לִיכְט ?

דִי אִינְגְעלֶעךְ   דִי טַאטֶע   דִי מַאמֶע

מוֹצָאֵי שַׁבָּת וָואס מַאכְט מֶען קוֹדֶם, הַבְדָלָה אָדֶער מְ'צִינְדְט דִי מְנוֹרָה?

קִידוּשׁ   מְ'צִינְדְט דִי מְנוֹרָה   הַבְדָלָה

וִויאַזוֹי הֵייסְט דִי לֶעצְטֶע טָאג פוּן חֲנוּכָּה ?

אַחֲרוֹן חֲנוּכָּה   אִסְרוּ חַג חֲנוּכָּה   זֹאת חֲנוּכָּה

וֶוען פַארְבְּרֶענְט מֶען דִי גֶענִיצְטֶע קְנוֹיטְן ?

עֲשָׂרָה בְּטֵבֵת   זֹאת חֲנוּכָּה   שׁוּשַׁן פּוּרִים

לײַנען און פֿאַרשטײן

חֲנוּכָּה

חֲנוּכָּה דאַנקען מיר אונז דעם אויבערשטן, אויף די ניסים וואָס ער האָט אונז געמאַכט, אַז די שוואַכע אידן האָבן געוואונען די שטאַרקע גוים, און ווייניג אידן האָבן געוואונען אַסאַך, און מען האָט געטראָפן אַ קריגל מיט אויל און עס האָט געברענט אַכט טעג, ווען דעם צינדט מען אָן ליכט און מ'זאָגט הַלֵּל און וְעַל הַנִּסִּים, און מ'דאַנקט דעם באַשעפער אויף אַלע ניסים

מַאךְ אַ סִימָן בַּיי יֶעדֶע זַאךְ:

אוֹיבּ ס'אִיז רִיכְטִיג אָדֶער נִישְׁט רִיכְטִיג

אִין דִי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה לֵיינְט מֶען דִי מְגִילָה	❑ רִיכְטִיג ❑ נִישְׁט רִיכְטִיג
אִין דִי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה עֶסְט מֶען לַאטְקֶעס	❑ רִיכְטִיג ❑ נִישְׁט רִיכְטִיג
עֶרֶב שַׁבָּת צִינְדְט מֶען קוֹדֶם דִי מְנוֹרָה אוּן נָאכְדֶעם דִי שַׁבָּת לִיכְט	❑ רִיכְטִיג ❑ נִישְׁט רִיכְטִיג
מוֹצָאֵי שַׁבָּת צִינְדְט מֶען קוֹדֶם דִי מְנוֹרָה אוּן נָאכְדֶעם מַאכְט מֶען הַבְדָּלָה	❑ רִיכְטִיג ❑ נִישְׁט רִיכְטִיג
אִין דִי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה זָאגְט מֶען הַלֵל	❑ רִיכְטִיג ❑ נִישְׁט רִיכְטִיג
אִין אֵיינֶע פוּן דִי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה פַּאלְט אוֹיס רֹאשׁ חוֹדֶשׁ טֵבֵת	❑ רִיכְטִיג ❑ נִישְׁט רִיכְטִיג
בַּיי דִי חֲנוּכָּה דְרֵיידְל שְׁטֵייט נֵ'ס גָ'דוֹל הָ'יָה שָׁ'ם	❑ רִיכְטִיג ❑ נִישְׁט רִיכְטִיג

עֶס אִיז דָא צוּשְׁפְּרֵייט אוֹתִיוֹת

טְרֶעף אוֹיס דִי וֶוערְטֶער:

- ☐ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ
- ☐ חֲנוּכָּה
- ☐ הַלֵּל
- ☐ טְמֵאִים
- ☐ טְהוֹרִים
- ☐ רַבִּים
- ☐ מְעַטִּים
- ☐ דְרֵיידְל
- ☐ נֵס גָדוֹל
- ☐ הָיָה שָׁם
- ☐ מְנוֹרָה
- ☐ עַל הַנִּסִים

שֶׁ	קָ	רַ	בּ	י	ם	א	ם
מֶ	מְ	מִ	נֵ	הָ	מְ	דְ	י
ן	עַ	ם	ס	יָ	נ	רֵ	סִ
זַ	טִ	י	גָ	ה	וֹ	י	י
יִ	י	אִ	ד	שָׁ	רָ	י	נִ
ת	ם	מֵ	וֹ	ם	ה	דְ	הַ
זָ	י	טְ	ל	טֶ	ע	ל	ל
דְּ	טְ	ה	וֹ	רִ	י	ם	עַ
חֲ	נ	וּ	כָּ	ה	הַ	לֵ	ל

פַּאְרבּ מִיט דִי זֶעלְבֶּע פַּאְרבּ

מְ'שְׁפִּילְט זִיךְ
מִיט מִיר

שַׁמֶש

מְ'פְרֶעגֶלְט מִיר
אִין שֶׁמֶן

גֶעלְט

אִיךְ בִּין הֶעכֶער
פוּן אַלֶע לִיכְט

דְרֵיידְל

פוּן מִיר מַאכְט
מֶען שֶׁמֶן

לַאטְקֶע

מִיר גֶעבְּט מֶען
צְדָקָה

זֵיתִים

וָואס בַּאהַאלְט זִיךְ דָא?

פַּאְרבּ דִי קֶעסְטְלֶעךְ יֶעדֶע אוֹת מִיט אַ אַנְדֶערֶע פַּאְרבּ

דִי א' כַּתּוֹם דִי בּ' רוֹיט דִי ב' גֶעְהל דִי ג' גְרִין

ת	ת	ת	א	א	א	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	ת	א	א	[illegible]	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	ת	א	א	[illegible]	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	ת	א	א	[illegible]	א	תּ	[illegible]	תּ
ת	ת	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	א	תּ	[illegible]	תּ
ת	ת	ת	א	א	[illegible]	א	תּ	[illegible]	תּ
ת	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	תּ
ת	ת	ת	א	א	[illegible]	א	תּ	[illegible]	תּ
ת	ת	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	א	תּ	[illegible]	תּ
ת	ת	ת	א	א	[illegible]	א	תּ	[illegible]	תּ
ת	ת	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	ת	א	א	[illegible]	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	ת	א	א	[illegible]	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	א	תּ	תּ	תּ
ת	ת	ת	א	א	א	א	תּ	תּ	תּ

צוּ אַ פַּאס

דִי עֶרְשְׁטֶע טָאג

דִי צְוֵוייטֶע טָאג

דִי דְרִיטֶע טָאג

דִי פֶערְטֶע טָאג

דִי פִינֶעפְטֶע טָאג

דִי זֶעקְסְטֶע טָאג

דִי זִיבֶּעטֶע טָאג

דִי אַכְטֶע טָאג

לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל

וְעַל הַנִּסִּים וְעַל הַפֻּרְקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנִּפְלָאוֹת וְעַל הַנֶּחָמוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בִּזְּמַן הַזֶּה:

בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו. כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ: וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם. דַּנְתָּ אֶת דִּינָם. נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם. מָסַרְתָּ גִּבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים. וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים. וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים. וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים. וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ. וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְאַחַר כַּךְ בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ. וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ. וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

הַשִּׁיר וְהַשֶּׁבַח

יְוָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי אֲזַי בִּימֵי חַשְׁמַנִּים. וּפָרְצוּ חוֹמוֹת מִגְדָּלַי וְטִמְּאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים. וּמִנּוֹתַר קַנְקַנִּים נַעֲשָׂה נֵס לַשּׁוֹשַׁנִּים. בְּנֵי בִינָה יְמֵי שְׁמוֹנָה קָבְעוּ שִׁיר וּרְנָנִים:

וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה:

הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ דִי דָאזִיגֶע לִיכְט
אָנוּ מַדְלִיקִים וָואס מִיר צִינְדְן
אָן
עַל הַנִּסִּים וְעַל הַנִּפְלָאוֹת אוֹיף
דִי וואוּנְדֶער
אָן אַ צָאל, וָואס מִיר הָאבְּן
גֶענָאסְן אַמָאל

פִּזְמוֹן:

בְּרֶענְט לִיכְטַאלַאךְ בְּרֶענְט
בְּרֶענְט וִוי וֵוייט אִיר קֶענְט
וֵוייל אֵייעֶר פֵּייעֶר אִיז הֵיילִיג
אוּן טֵייעֶר
עֶס בַּאשֵׁיינְט דִי גַאנְצֶע וֶועלְט
וֵוייל אֵייעֶר פֵּייעֶר אִיז הֵיילִיג
אוּן טֵייעֶר
עֶס בַּאשֵׁיינְט דִי גַאנְצֶע וֶועלְט

קוּמְט אַהֶער קִינְדֶערְלַאךְ
שֵׁיינִינְקֶע אִינְגַאלַאךְ
בֶּעט בֵּיי דִי מַאמֶע דִי חֲנוּכָּה
דְרֵיידַאלַאךְ
בֶּעט בֵּיי דֶעם טַאטְן דִי חֲנוּכָּה
גֶעלְט
וֵוייל דֶער נֵס פוּן חֲנוּכָּה שֵׁיינְט
אוֹיף דֶער וֶועלְט

פִּזְמוֹן:

אוֹי חֲנוּכָּה אוֹי חֲנוּכָּה
אַ יוֹם טוֹב אַ שֵׁיינֶע
אַ לִיסְטִיגֶע אַ פְרֵיילִיכֶע
נִישְׁט דָא נָאךְ אַ זֵיינֶע
אַלֶע נַאכְט מִיט דְרֵיידֶעלֶעךְ
שְׁפִּילְן מִיר
הֵייסֶע זִיסֶע לַאטְקֶעס עֶסְן מִיר
אָן אַ שִׁיעוּר

דֶערִיבֶּער
צִינְדְט קִינְדֶער
דִי חֲנוּכָּה לִיכְטֶעלֶעךְ אָן
זָאגְט עַל הַנִּסִּים
מִיר דַאנְקֶען פַאר דִי נִסִּים
אוּן לָאמִיר אַלֶע טַאנְצְן אוּן אַ
רָאנְד

יְהוּדָה הָאט פַארְטְרִיבְּן דֶעם
רָשָׁע דֶעם רוֹצֵחַ
אוּן מֶען הָאט אִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
גֶעזִינְגֶען לַמְנַצֵּחַ
דִי שְׁטָאט יְרוּשָׁלַיִם הָאט
יְהוּדָה אוֹיפְגֶעלֶעבְּט
אוּן צוּ אַ נֵייעֶם לֶעבְּן הָאט אַ
יֶעדֶער אִיד גֶעשְׁטְרֶעבְּט

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א | בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל | בני ברק

שם ______________________

עס איז בעסער צו לערנען די הייליגע תורה

פַּרְשַׁת מִקֵּץ

מער פון אלע געלד און זילבער

בעזהשי"ת

שַׁאֲלוֹת אוֹיף פַּרְשַׁת

מִקֵּץ

(טֵייעֶרֶע יוּנְגֶל, נֶעם אַרוּם דִי רִיכְטִיגֶע עֶנְטְפֶער)

וִויפִיל חֲלוֹמוֹת הָאט פַּרְעֹה גֶע'חָלוֹמְ'ט ?

אֵיינְס צְוֵויי דְרֵיי

וִויפִיל קִיהֶען אוּן זַאנְגֶען הָאט פַּרְעֹה גֶעזֶעהְן אִין חָלוֹם ?

פִינֶעף זֶעקְס זִיבְּן

וֶוער הָאט גֶעזָאגְט פַאר פַּרְעֹה אַז יוֹסֵף קֶען בַּאשֵׁיידְן דִי חָלוֹם?

דֶער שַׂר הַמַשְׁקִים דֶער שַׂר הָאוֹפִים פּוֹטִיפַר

בַּיי וֶועמֶען'ס זַאק הָאט מֶען גֶעטְרָאפְן דִי בֶעכֶער פוּן דִי מִשְׁנֶה לְמֶלֶךְ ?

רְאוּבֵן יְהוּדָה בִּנְיָמִין

וָואס הָאט גֶעפֶעלְט פַאר דֶער מִשְׁנֶה לְמֶלֶךְ ?

אַ בֶּעכֶער אַ לֵייכְטֶער אַ בֶּערְזֶל

לֵיינֶען און פַארְשְטֵיין

פַּרְשַׁת מִקֵּץ

פַּרְעֹה הָאט זִיךְ גֶע'חָלוֹמְ'ט צְוֵויי חֲלוֹמוֹת, מְ'הָאט גֶעבְּרֶענְגְט יוֹסֵף פוּן תְּפִיסָה צוּ בַּאשֵׁיידְן דִי חֲלוֹמוֹת פוּן פַּרְעֹה, און עֶר זָאגְט אִים אַז סְ'וֶועט זֵיין זִיבְּן זֶעטֶע יָארְן און זִיבְּן הוּנְגֶער יָארְן, יוֹסֵף גֶעבְּט אַ עֵצָה צוּ בַּאהַאלְטְן עֶסְן אִין גְרוֹיסֶע פְּלֶעצֶער, און עֶר אִיז גֶעוָוארְן דֶער מִשְׁנֶה לְמֶלֶךְ אִין לַאנְד מִצְרַיִם, דִי מִצְרִיִים הָאבְּן בַּאהַאלְטְן עֶסְן, אָבֶּער אַלֶעס אִיז גֶעוָוארְן פַארְפוֹילְט, און יֶעדֶער אִיז גֶעקוּמֶען קוֹיפְן עֶסְן פוּן יוֹסֵף וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען דֶער מִשְׁנֶה לְמֶלֶךְ און עֶר אִיז זֵייעֶר רֵייךְ גֶעוָוארְן.

עֶס אִיז דָא צוּשְׁפְּרֵייט אוֹתִיוֹת

טְרֶעף אוֹיס דִי וֶוערְטֶער:

- ☐ מִקֵץ
- ☐ פַּרְעֹה
- ☐ חֲלוֹמוֹת
- ☐ יוֹסֵף
- ☐ שַׂר הַמַשְׁקִים
- ☐ חֲנוּכָּה

פַּ	שַׂ	חֲ	מִ	י
רְ	ר	ל	קֵ	וֹ
עֹ	הַ	וֹ	ץ	סֵ
ה	מַ	מ	חֲ	ף
י	שְׁ	וֹ	נ	דִ
א	קִ	ת	וּ	קָ
טֶ	י	י	כָּ	מִ
חַ	ם	חַ	ה	ע

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל סאטמאר

קרית יואל - בני ברק

נתייסד ע"י כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

ח נ ו כ ה

כיתה א׳ (א-ב)

הר"ר משה ראטה הי"ו

הר"ר אהרן ווייסהויז הי"ו

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

ענינים וואס מיר האבן פארציילט פון חנוכה

חנוכה

חנוכה מיינט חנו כ"ה, חנו איז טייטש גערוהט, (די אידן האבן גערוהט פון די יונים) כ"ה 25 טאג אין חודש כסלו, אין די טעג פרייט מען זיך און מען דאנקט פאר די אייבישטער און מען צינט אן חנוכה ליכט, ווייל דער אייבישטער האט געמאכט גרויסע נסים מיט די אידישע קינדער.

די גזירות פון אנטיוכוס

ווען די אידן האבן נאך געהאט אַ בית המקדש אין די הייליגע שטאט ירושלים, איז געווען אין בית המקדש הייליגע כלים, און דארטן זענען געווען כהנים וואס האבן געטאן די הייליגע ארבעט, דארט איז געווען אַ גרויסע שיינע גאלדענע מנורה, און יעדן טאג האט די כהן גדול אנגעצינדען די מנורה זיבן ליכט מיט ריינע שמן זית, דאס איז געווען הייליגע שמן וואס איז געווען נאר פאר די מנורה פון בית המקדש.

אין לאנד יון האבן געוואוינט גוים וואס זיי רופט מען די יונים, זיי האבן געהאט אַ שטארקע קעניג, ער האט געהייסן אנטיוכוס, אלע האבן מורא געהאט פון איהם ווייל ער איז געווען זייער שטארק, דער אנטיוכוס האט נישט געוואלט אז די אידן זאלן זיין אנדערש ווי אלע גוים האט ער קודם נישט געלאזט מאכן דריי מצוות, ער לאזט נישט האלטן די הייליגע שבת קודש מ'זאל נישט גיין אין שוהל שבת מ'זאל נישט מאכן קידוש די טאטע האט געמאכט קידוש שטילערהייט אז די יונים גוים זאלן נישט הערן און די מאמע זאל נישט צינדן שבת ליכטלעך ווען די מאמעס האבן געמינדן ליכט האט מען פארדעקט די פענסטער אז די יונים גוים זאלן נישט זהען וויאזוי סברענט די שבת ליכט , און אויך זאל מען נישט מאכן פאר א באבעלע אינגעלע א ברית ווען מ'גיט פאר די באבעלע א נאמען און ביינאכט פאר די ברית האט מען נישט געקענט מאכן א קר"ש ליינען, און מ'זאל נישט מאכן ראש חודש מיט די אלע יו"ט.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

להשכיחם תורתיך

אויך לאזט ער נישט לערנען די הייליגע תורה, ער האט געשיקט די פאליציי זאלן צומאכן די חדר אז מ'זאל נישט קענען דארט אריין גיין, די רבי מיט די קינדער קומען אן צופרי אין חדר, די פאליציי שטייען ביי די טיהרן און לאזן נישט פאר קיינעם נישט אריין גיין אין חדר.

די אידישע אינגעלך האבן געוואלט גיין אין חדר, אין די חדר איז געווען פארשפארט, זענען זיי געגאנגען צו זייער רבי אין שטוב, און געבעטן פון זייער רבי, אונז וויל מיר לערנען די הייליגע תורה, איז דער רבי מיט זיי געגאנגען און אַ וואלד, א וואלד איז א פלאץ וואס קיינער וואוינט נישט דארט ס'איז גארנישט דא דארט נאר ביימער, אלע אינגלעך האבן זיך אראפ געזעצט אונטער א בוים און דארט האט דער רבי געלערנט מיט די קינדער די הייליגע תורה, צוויי קינדער האבן א גאנצע צייט געקוקט אויב ס'קומען די יוונים גוים, אויב האבן זיי געזעהן אז די יונים גוים קומען האבן אלע קינדער שנעל באהאלטן די סידורים מיט די חומשים אונטער די מאנטלעך און מ'האט זיך געשפילט דריידלעך, די יוונים פרעגן פאר די רבי מיט די קינדער וואס מאכן ענק דא אין וואלד, זאגן זיי אז זיי שפילן דריידל און די יוונים האבן זיי גארנישט געמאכט, און ווען די יוונים זענען אוועק געגאנגען האט מען צוריק ארויס גענומען די סידורים מיט די חומשים און ווייטער געלערנט, אין וואלד האט מען אויך געמאכט די ברית פאר אלע באבעלעך וואס זענען געבוירן אז די יוונים זאלן זיי נישט כאפן מאכן א ברית.

די יוונים גוים האבן אויך נישט געלאזט פאר די טאטעס גיין יעדן טאג צופרי אין מקוה, און דער אייבישטער האט געמאכט א נס אז ס'איז געווארן ביי יעדע שטוב א מקוה אז די טאטעס זאלן זיך קענען טובל'ן אין א מקוה פאר'ן דאווענען צופרי און ערב שבת לכבוד שבת קודש, און נאך אסאך צרות האבן זיי געמאכט פאר די אידן, ביז ווען אנטיוכוס האט געשיקט אסאך סאלדאטן צו קומען מלחמה האלטן אין ירושלים, די גוים זענען אריין אין די הייליגע בית המקדש און אויסגעלאשן די מנורה און אלעס טמא געמאכט און אלעס צובראכן זיי האבן חרוב געמאכט די גאנצע בית המקדש און זיי האבן דארט אריין געלייגט אין בית המקדש א געטשקע (א קלאץ) אז מ'זאל דאווענען פאר די געטשקע און נישט חלילה פאר די אייבישטער.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

די מעשה פון חנה מיט די זיבן קינדער

אנטיוכוס האט געהייסן מען זאל רופן חנה מיט איהרע 7 קינדער, אנטיוכוס האט געזאגט פאר'ן גרויסן ברודער ער זאל זיך בוקן צו די געטשקעס (ע"ז), אבער ער האט נישט מסכים געווען און ער האט געשריגן ניין! איך ביק זיך נישט צו די געטשקעס, אנטיוכוס האט זיך זייער אויפגערעגט און ער האט געהייסן מ'זאל איהם הרג'ענען.

נאכדעם האט אנטיוכוס געזאגט פאר'ן צווייטן ברודער ער זאל זיך ביקן צו די געטשקעס, און אויך ער האט געשריגן ניין ! איך וועל זיך נישט ביקן צו די געטשקעס, און מ'האט איהם גע'הרג'עט, אזוי האט ער גע'הרג'עט אלע ברודער'ס.

ווען ער איז אנגעקומען צו דער קליינער ברודער האט ער געזאגט: איך וועל אראפ ווארפן מיין רינגל און די וועסט דאס אויפהייבן אזוי וועסטו זיך ביקן, האט ער אויך געשריגן ניין ! ניין ! און מ'האט איהם אויך גע'הרג'עט, און נאכדעם איז חנה אויך נפטר געווארן, און ס'איז ארויסגעקומען א בת קול און געזאגט "וואויל איז פאר חנה מיט איהערע 7 קינדער.

נס חנוכה

ביז עס זענען געקומען די חשמונאים די 5 קינדער פון מתתיהו כהן גדול זיי זענען געווען גרויסע צדיקים און זיי האבן געזאגט פאר די אידן קומטס לאמיר גיין מלחמה האלטן מיט די יונים און דער אייבישטער וועט אונז העלפן, און זיי האבן געשריגן "מי לה' אלי" ווער ס'וויל מלחמה האלטן זאל קומען.

און אזוי איז טאקע געווען די אייבישטער האט זיי געהאלפן, אפילו זיי זענען געווען נאר 5, און שוואכע, אבער זיי זענען געווען גרויסע צדיקים האט דער אייבישטער געמאכט אַ נס, אז זיי האבן ארויס געטריבן אלע יונים פון די בית המקדש און פון ירושלים און פון ארץ ישראל.

נאכדעם זענען די כהנים אריין אין בית המקדש, אין די בית המקדש איז געווען איבערגעדרייט אלעס איז געווען שמוציג און צובראכן.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

מען האט אלעס ריין געמאכט, און פאררארכטן די מנורה מיט אלע כלים, און די כהן גדול האט געוואלט גיין אנצינדן די מנורה און ער האט נישט געהאט הייליגע ריינע שמן, ווייל אלעס האבן די יונים טמא געמאכט, מען האט געזוכט און געזוכט.

און דער אייבישטער האט געמאכט אַ נס מען האט געטראפן אַ קליין קריגל מיט שמן זית, וואס דאס האבן די יונים נישט אנגערירט, ווייל עס איז געווען אויף דעם אַ זיגל פון די כהן גדול אבער פון די שמן איז נישט געווען גענוג נאר אויף איין טאג, האט דער אייבישטער געמאכט אַ נס, אז עס האט געברענט אכט טעג, וועגן די נס, צינד מען אן אכט טעג חנוכה ליכט.

די נס מיט יהודית די טאכטער פון כהן גדול

די מעשה איז געווען אזוי, די כהן גדול האט געהאט אַ טאכטער וואס האט געהייסן יהודית, זי איז געווען אַ צדיקת זי איז געגאנגען צו דעם רשע אליפורני, וואס איז געווען אַ שטארקע גענראל פון די יונים, און געזאגט אז זי וויל צו איהם חתונה האבן, זי האט נישט געוואלט מיט איהם חתונה האבן (אַ אידישע טאכטער טאר נישט חתונה האבן מיט אַ גוי) זי האט איהם געוואלט נאר אויספאפן, אליפורני האט געזאגט גוט.

ביינאכט האט זי איהם געגעבן צו עסן קעז, ער זאל ווערען שטארק דארשטעריג, ער זאל דארפן טרינקען, און זי וועט נישט געבן וואסער, נאר וויין, ער זאל ווערן שיכור און איינשלאפן, דער אליפורני ווען ער האט געגעסן די קעז, איז ער געווארן דארשטריג, און געבעטן צו טרינקען, און יהודית האט איהם געגעבן וויין, און ער איז געווארן שיכור, און ער איז אריין אין בעט, און איינגעשלאפן, איז יהודית געגאנגען און גענומען אַ מעסער, און אפגעשניטן זיין קאפ, און עס געברענגט קיין ירושלים, און געוויזן פאר אלעמען, אז אליפורני איז געשטארבן, האבן זיי מורא געהאט פון די אידן, און זענען אוועק געלאפן.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

הלכות פון חנוכה

אכט טעג צינד מען אן חנוכה ליכט, מען שטעלט אוועק די מנורה, אדער ביי די טיהר, אדער ביי די פענסטער, אז אלע וואס גייען אריבער, זאלן זעהן און געדענקען די ניסים וואס דער אייבישטער האט געמאכט מיט די אידן.

די מנורה וואס מען לייגט ביי די טיר, לייגט מען ביי די לינקע זייט, אז עס זאל זיין די מזוזה ביי די רעכטע זייט, און די חנוכה ליכט ביי די לינקע זייט.

די טאטע צינד אן די חנוכה ליכט מיט שמן זית, און די אינגעלעך צינדן מיט ליכט, נישט חלילה אליינס, וויל אַ אינגל טאר נישט צורירן צו קיין פייער.

שבת טאר מען נישט אנצינדן די מנורה, צינדט מען פרייטיג פאר עס ווערט שבת פאר די מאמע צינדט די שבת לעכט, און מוצאי שבת מאכט מען קודם הבדלה און דערנאך צינדט מען אן די מנורה.

וויפל ליכט צינדט מען אן ? די ערשטע טאג איינס אין די צווייטע טאג צוויי אין א.א.וו. נעבן די חנוכה ליכט צינד מען אן איין ליכט, די ליכט הייסט די שמש.

הדלקת נרות חנוכה

נאך ווען די טאטע דאווענט מעריב, צינדט מען אן די חנוכה ליכט, די ערשטע טאג דארף מען מאכן דריי ברכות, אקב"ו להדליק נר חנוכה, שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, און שהחינו וכו' און פון די צווייטע טאג מאכט מען צווי ברכות. די ערשטע האלבע שעה נאכן צינדן זיצט מען לעבן די מנורה און מען זינגט זמירות פון חנוכה און מ'קוקט אויף די ליכט די אויגן ווערט הייליג.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

מנהגים פון חנוכה

חנוכה שפילט מען זוך מיט אַ דריידערל, אויף די דריידערל שטייט אויפגעשריבן: נ.ג.ה.ש. דאס מאכט נ'ס ג'דול, אַ גרויסע נס, ה'יה איז געווען, ש'ם דארטן אין ירושלים. מען פירט זיך צו עסן חנוכה, לאטקעס, און אויך אנדערע זאכן וואס איז געמאכט פון שמן, וויל די נס איז געווען מיט שמן, אויך פירט מען זיך צו עסן מילעכיגס, ווייל אויך מיט מילכיג איז געווען אַ נס, די אכטע טאג הייסט "זאת חנוכה" דעמאלטס נעמט מען די אלע פארברענטע קנויטן און מ'מאכט א פייער און מ'פארברענט עס.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כ"ה שאלות אויף חנוכ"ה

א. וועלעכע יו"ט איז יעצט ? חנוכה.

ב. וואס איז דאס חנוכה ? חנו די אידן האבן גערוהט כ"ה 25 טאג און חודש כסלו.

ג. פון וועמען האבן זיי גערוהט ? פון די יונים.

ד. וואו זענען אריין די יוונים ? אין בית המקדש.

ה. וואס האבן זיי דארט געמאכט ? זיי האבן אלעס טמא געמאכט.

ו. וואס האבן זיי אריין געלייגט אין ביהמ"ק ? א געטשקע – א קלאץ. (דערמאנט תרח מיט זיינע געטשקעס)

ז. ווער האט זיי ארויס געטריבן פון דארט ? די חשמונאים.

ח. ווער האט געמאכט פאר זיי אַ נס ? דער אייבישטער.

ט. ווער האט געוואלט גיין אנצינדן די מנורה אין בית המקדש ? די כהן גדול.

י. ער האט געקענט אנצינדען ? ניין.

יא. וואס דארף מען האבן מען זאל קענען אנצינדן די מנורה ? שמן זית.

יב. עס איז נישט געווען שמן זית ? עס איז יא געווען, נאר עס איז געווען טמא.

יג. און וואס האט מען געטראפן ? אַ קליין קריגל וואס האט געהאט אַ זיגל פון די כהן גדול וואס דאס האבן די יוונים נישט אנגערירט.

יד. וויפל טעג האט מען געקענט צינדן מיט די שמן ? נאר איין נאכט.

טו. און וויפל טעג האט עס געברענט ? אכט טעג.

טז. ווער האט געמאכט די גרויסע נס ? דער אייבישטער.

יז. ווי אזוי האט געהייסן די טאטער פון דעם כהן גדול ? יהודית.

יח. צו וועמען איז זי געגאנגען ? צו דעם רשע אליפורני

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

המשך כ"ה שאלות אויף חנוכ"ה

יט. וואס האט זי צו איהם גאזאגט ? אז זי וויל צו איהם חתונה האבן.

כ. וואס האט זי איהם געגעבן צו עסן ? קעז – מילעכיגס

כא. און וואס האט זי איהם געגעבן צו טרינקן ? וויין. ער זאל ווערן שיכור און איינשלאפן.

כב. וואס האט יהודית געמאכט ? זי האט איהם אפגעשניטן זיין קאפ.

כג. וואס האט זי געמאכט מיט דעם ? זי האט עס געברענגט קיין ירושלים.

כד. וואס האבן די יונים געמאכט ווען זיי האבן דאס געזען ? זיי זענען אועק געלאפן.

כה. ווער האט געמאכט די גרויסע נס ? דער אייבישטער.

בברכת אַ גוט שבת און אַ פריילעכן חנוכה
און אסאך אידיש נחת פון די קינדער שיחי'

ווינטשט:

המלמד

און די טעג פון חנוכה הבעל"ט

הייבט מען אן די חדר 8:45

ערש"ק פרשת מקץ ענדיגט מען 11:30

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ״ק מרן רבינו הקוה״ט זיעועכי״א - בנשיאות כ״ק מרן רבינו הגה״ק שליט״א

קרית יואל - בני ברק

נגונים אויף חנוכה

- יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים (ב׳ אופנים)

- ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן כהיום הזה

- אוי חנוכה אוי חנוכה אַ יום טוב אַ שיינע
אַ ליסטיגע אַ פרייליכע נישטא נאך אַ זיינע
אלע נאכט מיט דריידעלעך שפילן מיר
הייליגע מנורה צינדן מיר
קומט׳ס קינדער
קומט׳ס קינדער
די חנוכה ליכטעלעך אנצינדן

זאגט על הניסים
און דאנקן פאר די ניסים
און לאמיר אלע טאנצן צוזאמען
יהודה האט פארטריבן דעם רשע דעם רוצח
און מען האט אין בית המקדש געזינגען למנצח
די שטאט ירושלים האט יהודה אויפגעלעבט
צו אַ נייעם לעבן האט אַ יעדער איד געשטרעבט

- מיר ווילן האלטן שבת דעם הייליגן שבת קודש
אנטיוכוס לאזט נישט, ניין ! ניין ! ניין !
מיר ווילן האלטן ראש חודש ווען עס קומט אַ נייע חודש
אנטיוכוס לאזט נישט, ניין ! ניין ! ניין !
מיר ווילן מאכן אַ ברית פאר אונזערע אינגעלע בעבי
אנטיוכוס לאזט נישט, ניין ! ניין ! ניין !
מיר ווילן גיין דאווענען אין די הייליגע בית המקדש
מיר קענען נישט גיין, ניין ! ניין ! ניין !
די בית המקדש איז טמא אלעס איז צובראכן

רבונו של עולם העלף אונז טאקע די אליין
די חשמונאים די אידן האבן אנטיוכוס ארויס געטריבן
מיר פרייען זיך אלע, יא ! יא ! יא !
געטראפן אביסעלע אויל
גענוג פאר איין טאג געווען
געברענט אכט טעג אַ נס איז געשעהן
דערפאר בין איך צופרידן
און איך זינג מיט אלע אידן
מעוז צור ישועתי ווען חנוכה קומט צוגיין

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה א׳ (א)
הר"ר משה ראטה הי"ו

שאלות לפרשת מקץ

א. מהו פרשת השבוע ? מקץ.

ב. מה היה חלום הראשון של פרעה ? שפרעה עומד ליד היאור נילוס ומן היאור עולות שבע פרות יפות מראה ואחריהן עולות שבע פרות אחרות רעות מרעה והם אכלו הפרות הראשונות.

ג. ומה היה החלום השני של פרעה ? שראה שבע שבלים עולות בקנה אחד בריאות וטובות ואחריהן צומחות שבע שיבלים דקות ושדופות והם בלעו השיבלים המלאות.

ד. למי סיפר פרעה בתחילה את חלומותיו ? לחכמי מצרים.

ה. והם מצא חן בעיניו את פתרונם ? לא.

ו. מה אמר שר המשקים לפרעה ? שבבית הסוהר יושב יוסף איש חכם שיודע לפתור חלום.

ז. ומה עשה פרעה ? שלח אנשים והוציאו את יוסף מבית הסוהר.

ח. מה ענה יוסף לפרעה כשאמר לו פרעה ששמע שיכול לפתור חלומות ? שהקב"ה יתן מענה בפיו שיוכל לפתור חלומותיו.

ט. מה פתר יוסף לפרעה את חלומותיו ? שמה שחלם פרעה מהשבע פרות הטובות סימן הוא שיבואו שבע שנים שבעות ומה שפרעה חלם מהשבע פרות רעות המראה סימן הוא שיבואו שבע שנות רעב.

י. מה זה שני שובע ? שגדלים הרבה פירות.

יא. מה זה שני רעב ? שאין מה לאכול שלא גדלו פירות.

יב. מה שילם פרעה ליוסף כעל פתרון חלומותיו ? שעשה אותו משנה למלך במצרים.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה א׳ (א)
הר"ר משה ראטה הי"ו

המשך שאלות לפר׳ מקץ

יג. כמה בנים נולדו ליוסף במצרים ? ומהו שמותם ? שני בנים. שם הבכור מנשה ושם השני אפרים.

יד. מי היו בתוך הבאים מצרימה לשבור אוכל ? ולמה ? אחי יוסף. כי הרעב היה גם בארץ כנען.

טו. למה לא הכירו האחים את יוסף ? כי היה לו כבר חתימת זקן.

טז. איך דיבר יוסף עם אחיו ? דיבר אתם קשות.

יז. את מי מהאחים נתן יוסף בבית הסוהר ? את שמעון.

יח. ומה אמר יוסף לאחיו ? שילכו ויביאו את אחיהם הקטן בנימין.

יט. מה עשה יוסף כשראה שהביאו את בנימין ? עשה סעודה.

כ. מה שמו בשקו של בנימין ? את גביע הכסף של יוסף.

כא. ומה אמר יוסף לאנשיו ? שירדפו אחרי האחים.

כב. והיכן מצאו את הגביע של יוסף ? בשקו של בנימין.

כג. ומה אמר יוסף על זה ? שבנימין יהיה עבד ואתם עלו בשלום אל אביכם.

בברכת א גוט שבת

און א פריי"ליכן חנוכה

המלמד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ״ק מרן רבינו הקוה״ט זיעועכי״א - בנשיאות כ״ק מרן רבינו הגה״ק שליט״א

קרית יואל - בני ברק

כיתה א׳ (כ)
הר״ר אהרן ווייסהויז הי״ו

שאלות אויף פרשת מקץ

א. וועלכע סדרה גייט די וואך ? מקץ.

ב. וואס איז טייטש מקץ ? צום סוף.

ג. וואס איז געווען צום סוף ? פרעה האט גע׳חלומ׳ט אַ חלום.

ד. ווער איז געווען פרעה ? דער מלך פון מצרים.

ה. האבן די קלוגע מענטשן פון פרעה געקענט זאגן וואס די חלום מיינט ? ניין.

ו. וואס האט דער שר המשקים געזאגט פאר פרעה ? אז אין תפיסה זיצט איינער אַ איד וואס ער הייסט יוסף, און ער וועט קענען זאגן וואס די חלום איז.

ז. וואס האט פרעה געזאגט ? מ׳זאל אים ארויסנעמען פון תפיסה.

ח. וואס האט מען געמאכט מיט יוסף פאר מ׳האט איהם געברענגט צו פרעה ? מ׳האט אים אפגעוואשן אפגעשוירן און אנגעטוהן שיינע קליידער.

ט. און יוסף האט געקענט זאגן וואס די חלום איז ? יא.

י. וואס האט ער געזאגט ? אז ס׳קומט צו גיין זיבן פעטע יארן, און ס׳וועט זיין אסאך צו עסן, און נאכדעם וועט זיין זיבן הונגער יארן, און ס׳וועט נישט זיין וואס צו עסן.

יא. וועלכע מתנה האט פרעה געגעבן פאר יוסף ? ער האט אים געמאכט פאר אַ משנה למלך אין גאנץ לאנד מצרים.

יב. וויפיל קינדער האט יוסף געהאט ? צוויי.

יג. ווי אזוי האבן זיי געהייסן ? מנשה מיט אפרים.

בברכת אַ גוט שבת און אַ פרייליכן חנוכה

המלמד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מכינה א׳ הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק הי"ו

שאלות אויף פרשת מקץ

א. וועלכע סדרה גייט די וואך ? מקץ.

ב. וואס איז טייטש מקץ ? צום סוף.

ג. וואס איז געווען צום סוף ? פרעה האט גע׳חלומ׳ט אַ חלום.

ד. ווער איז געווען פרעה ? דער מלך פון מצרים.

*** מיר האבן דערציילט פאר די קינדער שיחיו די צוויי חלומות פון פרעה**

ה. האבן די קלוגע מענטשן פון פרעה געקענט זאגן וואס די חלום מיינט ? ניין.

ו. וואס האט דער שר המשקים געזאגט פאר פרעה ? אז אין תפיסה זיצט איינער אַ איד וואס ער הייסט יוסף, און ער וועט קענען זאגן וואס די חלום איז.

ז. וואס האט פרעה געזאגט ? מ׳זאל אים ארויסנעמען פון תפיסה.

ח. וואס האט מען געמאכט מיט יוסף פאר מ׳האט איהם געברעגט צו פרעה ? מ׳האט אים אפגעוואשן אפגעשוירן און אנגעטוהן שיינע קליידער.

ט. און יוסף האט געקענט זאגן וואס די חלום איז ? יא.

י. וואס האט ער געזאגט ? אז ס׳קומט צו גיין זיבן פעטע יארן, און ס׳וועט זיין אסאך צו עסן, און נאכדעם וועט זיין זיבן הונגער יארן, און ס׳וועט נישט זיין וואס צו עסן.

יא. וועלכע מתנה האט פרעה געגעבן פאר יוסף ? ער האט אים געמאכט פאר אַ משנה למלך אין גאנץ לאנד מצרים.

יב. וויפיל קינדער האט יוסף געהאט ? צוויי.

יג. ווי אזוי האבן זיי געהייסן ? מנשה מיט אפרים.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מכינה א' הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק הי"ו

שאלות אויף שבת חנוכה

יד. ווי אזוי הייסט די וואך שבת ? שבת חנוכה.

טו. וויפיל ס"ת נעמט מען ארויס די וואך ? צוויי.

טז. וואס דארף מען אנגרייטן לכבוד דעם שבת ? צוויי קוגלעך.

<u>מהנעשה ונשמע בחדר:</u>

- **השבוע היינו עסוקים עם יו"ט חנוכה, כל יום שרנו ורקדנו לכבוד ימים המאירים האלו העבר עלינו לטובה, והדליקו נרות בכל יום לפרסומי ניסא, ומפרשת השבוע לא סיפרנו הרבה, וכן נתנו להם אחר פת שחרית לכבוד חנוכה ממתקים אחרי שגמרו כל הלחם שהביאו.**
- **ביום שלישי נהנו התלמידים מאוד מהדריידל שחילקו בתלמוד תורה.**

בברכת אַ גוט שבת
און אַ פריילינכן חנוכה
און אסאך אידיש נחת פון די קינדער שיחי'

וואונטשט:

המלמד

<u>שבת טאטע</u>

די וואך איז געווען דער שבת טאטע

יחזקאל מנחם ראטה נ"י

<u>ברכת מזל טוב</u>

פאר **זאב מרדכי האלצער** נ"י

פאר די געבורט פון זיין ברודער

ניגון *: יוונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים*
ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מכינה ב'

הר"ר יואל כף הי"ו והר"ר יואל אברהם שווארץ הי"ו

ענינים וואס מיר האבן פארציילט פון חנוכה

חנוכה

חנוכה מיינט חנו כ"ה, חנו איז טייטש גערוהט, (די אידן האבן גערוהט פון די יונים) כ"ה (25 טאג אין חודש כסלו), אין די טעג פרייט מען זיך און מען דאנקט פאר די אייבישטער און מען צינט אן חנוכה ליכט, ווייל דער אייבישטער האט געמאכט גרויסע נסים מיט די אידישע קינדער.

די גזירות פון אנטיוכוס

ווען די אידן האבן נאך געהאט אַ בית המקדש אין די הייליגע שטאט ירושלים, איז געווען אין בית המקדש הייליגע כלים, און דארטן זענען געווען כהנים וואס האבן געטאן די הייליגע ארבעט, דארט איז געווען אַ גרויסע שיינע גאלדענע מנורה, און יעדן טאג האט די כהן גדול אנגעצינדען די מנורה זיבן ליכט מיט ריינע שמן זית, דאס איז געווען הייליגע שמן וואס איז געווען נאר פאר די מנורה פון בית המקדש.

אין לאנד יון האבן געוואוינט גוים וואס זיי רופט מען די יונים, זיי האבן געהאט אַ שטארקע קעניג, ער האט געהייסן אנטיוכוס, אלע האבן מורא געהאט פון איהם ווייל ער איז געווען זייער שטארק, דער אנטיוכוס האט נישט געוואלט אז די אידן זאלן זיין אנדערש ווי אלע גוים האט ער קודם נישט געלאזט מאכן דריי מצוות, ער לאזט נישט האלטן די הייליגע שבת קודש מ'זאל נישט גיין אין שוהל שבת מ'זאל נישט מאכן קידוש די טאטע האט געמאכט קידוש שטילערהייט אז די יונים גוים זאלן נישט הערן און די מאמע זאל נישט צינדן שבת ליכטלעך ווען די מאמעס האבן געמינדן ליכט האט מען פארדעקט די פענסטער אז די יונים גוים זאלן נישט זהען וויאזוי סברענט די שבת ליכט , און אויך זאל מען נישט מאכן פאר א באבעלע אינגעלע א ברית ווען מ'גיט פאר די באבעלע א נאמען און בייגאכט פאר די ברית האט מען נישט געקענט מאכן א קר"ש ליינען, און מ'זאל נישט האלטן ראש חודש מיט די אלע יו"ט.

להשכיחם תורתיך

אויך לאזט ער נישט לערנען די הייליגע תורה, ער האט געשיקט די פאליצייי זאלן צומאכן די חדר אז מ'זאל נישט קענען דארט אריין גיין, די רבי מיט די קינדער קומען אן צופרי אין חדר, די פאליצייי שטייען ביי די טיהרן און לאזן נישט פאר קיינעם נישט אריין גיין אין חדר.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מכינה ב'

הר"ר יואל כף הי"ו והר"ר יואל אברהם שווארץ הי"ו

די אידישע אינגעלך האבן געוואלט גיין אין חדר, אין די חדר איז געווען פארשפארט, זענען זיי געגאנגען צו זייער רבי אין שטוב, און געבעטן פון זייער רבי, אונז וויל מיר לערנען די הייליגע תורה, איז דער רבי מיט זיי געגאנגען און אַ וואלד, א וואלד איז א פלאץ וואס קיינער וואוינט נישט דארט ס'איז גארנישט דא דארט נאר ביימער, אלע אינגלעך האבן זיך אראפ געזעצט אונטער א בוים און דארט האט דער רבי געלערנט מיט די קינדער די הייליגע תורה, צוויי קינדער האבן א גאנצע צייט געקוקט אויב ס'קומען די יוונים גוים, אויב האבן זיי געזעהן אז די יונים גוים קומען האבן אלע קינדער שנעל באהאלטן די סידורים מיט די חומשים אונטער די מאנטלעך און מ'האט זיך געשפילט דריידלעך, די יוונים פרעגן פאר די רבי מיט די קינדער וואס מאכן ענק דא אין וואלד, זאגן זיי אז זיי שפילן דריידל און די יוונים האבן זיי גארנישט געמאכט, און ווען די יוונים זענען אוועק געגאנגען האט מען צוריק ארויס גענומען די סידורים מיט די חומשים און ווייטער געלערנט, אין וואלד האט מען אויך געמאכט די ברית פאר אלע באבעלעך וואס זענען געבוירן אז די יוונים זאלן זיי נישט כאפן מאכן א ברית.

די יוונים גוים האבן אויך נישט געלאזט פאר די טאטעס גיין יעדן טאג צופרי אין מקוה, און דער אייבישטער האט געמאכט א נס אז ס'איז געווארן ביי יעדע שטוב א מקוה אז די טאטעס זאלן זיך קענען טובל'ן אין א מקוה פאר'ן דאווענען צופרי און ערב שבת לכבוד שבת קודש, און נאך אסאך צרות האבן זיי געמאכט פאר די אידן, ביז ווען אנטיוכוס האט געשיקט אסאך סאלדאטן צו קומען מלחמה האלטן אין ירושלים, די גוים זענען אריין אין די הייליגע בית המקדש און אויסגעלאשן די מנורה און אלעס טמא געמאכט און אלעס צובראכן זיי האבן חרוב געמאכט די גאנצע בית המקדש און זיי האבן דארט אריין געלייגט אין בית המקדש א געטשקע (א קלאץ) אז מ'זאל דאווענען פאר די געטשקע און נישט חלילה פאר די אייבישטער.

די מעשה פון חנה מיט די זיבן קינדער

אנטיוכוס האט געהייסן מען זאל רופן חנה מיט איהרע 7 קינדער, אנטיוכוס האט געזאגט פאר'ן גרויסן ברודער ער זאל זיך בוקן צו די געטשקעס (ע"ז), אבער ער האט נישט מסכים געווען און ער האט געשריגן ניין! איך ביק זיך נישט צו די געטשקעס, אנטיוכוס האט זיך זייער אויפגערעגט און ער האט געהייסן מ'זאל איהם הרג'ענען.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מכינה ב'

הר"ר יואל כף הי"ו והר"ר יואל אברהם שווארץ הי"ו

נאכדעם האט אנטיוכוס געזאגט פאר'ן צווייטן ברודער ער זאל זיך ביקן צו די געטשקעס, און אויך ער האט געשריגן ניין ! איך וועל זיך נישט ביקן צו די געטשקעס, און מ'האט איהם גע'הרג'עט, אזוי האט ער גע'הרג'עט אלע ברודער'ס.

ווען ער איז אנגעקומען צו דער קליינער ברודער האט ער געזאגט: איך וועל אראפווארפן מיין רינגל און די וועסט דאס אויפהייבן אזוי וועסטו זיך ביקן, האט ער אויך געשריגן ניין ! ניין ! און מ'האט איהם אויך גע'הרג'עט, און נאכדעם איז חנה אויך נפטר געווארן, און ס'איז ארויסגעקומען א בת קול און געזאגט "וואויל איז פאר חנה מיט איהערע 7 קינדער.

נס חנוכה

ביז עס זענען געקומען די חשמונאים די 5 קינדער פון מתתיהו כהן גדול זיי זענען געווען גרויסע צדיקים און זיי האבן געזאגט פאר די אידן קומטס לאמיר גיין מלחמה האלטן מיט די יונים און דער אייבישטער וועט אונז העלפן, און זיי האבן געשריגן "מי לה' אלי" ווער ס'וויל מלחמה האלטן זאל קומען.

און אזוי איז טאקע געווען די אייבישטער האט זיי געהאלפן, אפילו זיי זענען געווען נאר 5, און שוואכע, אבער זיי זענען געווען גרויסע צדיקים האט דער אייבישטער געמאכט אַ נס, אז זיי האבן ארויס געטריבן אלע יונים פון די בית המקדש און פון ירושלים און פון ארץ ישראל.

נאכדעם זענען די כהנים אריין אין בית המקדש, אין די בית המקדש איז געווען איבערגעדרייט אלעס איז געווען שמוציג און צובראכן.

מען האט אלעס ריין געמאכט, און פארראכטן די מנורה מיט אלע כלים, און די כהן גדול האט געוואלט גיין אנצינדן די מנורה און ער האט נישט געהאט הייליגע ריינע שמן, ווייל אלעס האבן די יונים טמא געמאכט, מען האט געזוכט און געזוכט.

און דער אייבישטער האט געמאכט אַ נס מען האט געטראפן אַ קליין קריגל מיט שמן זית, וואס דאס האבן די יונים נישט אנגערירט, ווייל עס איז געווען אויף דעם אַ זיגל פון די כהן גדול אבער פון די שמן איז נישט געווען גענוג נאר אויף איין טאג, האט דער אייבישטער געמאכט אַ נס, אז עס האט געברענט אכט טעג, וועגן די נס, צינד מען אן אכט טעג חנוכה ליכט.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ״ק מרן רבינו הקוה״ט זיעועכי״א - בנשיאות כ״ק מרן רבינו הגה״ק שליט״א

קרית יואל - בני ברק

בס״ד

מכינה ב׳

הר״ר יואל כף הי״ו והר״ר יואל אברהם שווארץ הי״ו

די נס מיט יהודית די טאכטער פון כהן גדול

די מעשה איז געווען אזוי, די כהן גדול האט געהאט אַ טאכטער וואס האט געהייסן יהודית, זי איז געווען אַ צדיקת זי איז געגאנגען צו דעם רשע אליפורני, וואס איז געווען אַ שטארקע גענראל פון די יונים, און געזאגט אז זי וויל צו איהם חתונה האבן, זי האט נישט געוואלט מיט איהם חתונה האבן (אַ אידישע טאכטער טאר נישט חתונה האבן מיט אַ גוי) זי האט איהם געוואלט נאר אויספאפן, אליפורני האט געזאגט גוט.

ביינאכט האט זי איהם געגעבן צו עסן קעז, ער זאל ווערן שטארק דארשטעריג, ער זאל דארפן טרינקען, אין זי וועט נישט געבן וואסער, נאר וויין, ער זאל ווערן שיכור אין איינשלאפן, דער אליפורני ווען ער האט געגעסן די קעז, איז ער געווארן דארשטעריג, און געבעטן צו טרינקען, און יהודית האט איהם געגעבן וויין, אין ער איז געווארן שיכור, אין ער איז אריין אין בעט, אין איינגעשלאפן, איז יהודית געגאנגען און גענומען אַ מעסער, און אפגעשניטן זיין קאפ, אין עס געברענגט קיין ירושלים, און געוויזן פאר אלעמען, אז אליפורני איז געשטארבן, האבן זיי מורא געהאט פון די אידן, און זענען אוועק געלאפן.

הלכות פון חנוכה

אכט טעג צינד מען אן חנוכה ליכט, מען שטעלט אוועק די מנורה, אדער ביי די טיהר, אדער ביי די פענסטער, אז אלע וואס גייען אריבער, זאלן זעהן און געדענקען די ניסים וואס דער אייבישטער האט געמאכט מיט די אידן.

די מנורה וואס מען לייגט ביי די טיר, לייגט מען ביי די לינקע זייט, אז עס זאל זיין די מזוזה ביי די רעכטע זייט, און די חנוכה ליכט ביי די לינקע זייט.

די טאטע צינד אן די חנוכה ליכט מיט שמן זית, און די אינגעלעך צינדן מיט ליכט, נישט חלילה אליינס, וויל אַ אינגל טאר נישט צורירן צו קיין פייער.

שבת טאר מען נישט אנצינדן די מנורה, צינדט מען פרייטיג פאר עס ווערט שבת פאר די מאמע צינדט די שבת לעכט, און מוצאי שבת מאכט מען קודם הבדלה און דערנאך צינדט מען אן די מנורה.

וויפל ליכט צינדט מען אן ? די ערשטע טאג איינס אין די צוויטע טאג צוויי אין א.א.וו. נעבן די חנוכה ליכט צינד מען אן איין ליכט, די ליכט הייסט די שמש.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מכינה ב'

הר"ר יואל כף הי"ו והר"ר יואל אברהם שווארץ הי"ו

הדלקת נרות חנוכה

נאך ווען די טאטע דאווענט מעריב, צינדט מען אן די חנוכה ליכט, די ערשטע טאג דארף מען מאכן דריי ברכות, אקב"ו להדליק נר חנוכה, שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, און שהחינו וכו' און פון די צוויטע טאג מאכט מען צווי ברכות. די ערשטע האלבע שעה נאכן צינדן זיצט מען לעבן די מנורה און מען זינגט זמירות פון חנוכה און מ'קוקט אויף די ליכט די אויגן ווערט הייליג.

מנהגים פון חנוכה

חנוכה שפילט מען זיך מיט אַ דריידערל, אויף די דריידערל שטייט אויפגעשריבן: נ.ג.ה.ש. דאס מאכט נ'ס ג'דול, אַ גרויסע נס, ה'יה איז געווען, ש'ם דארטן אין ירושלים.

מען פירט זיך צו עסן חנוכה, לאטקעס, און אויך אנדערע זאכן וואס איז געמאכט פון שמן, ווייל די נס איז געווען מיט שמן, אויך פירט מען זיך צו עסן מילעכיגס, ווייל אויך מיט מילכיג איז געווען אַ נס.

די אכטע טאג הייסט "זאת חנוכה" דעמאלטס נעמט מען די אלע פארברענטע קנויטן און מ'מאכט א פייער און מ'פארברענט עס.

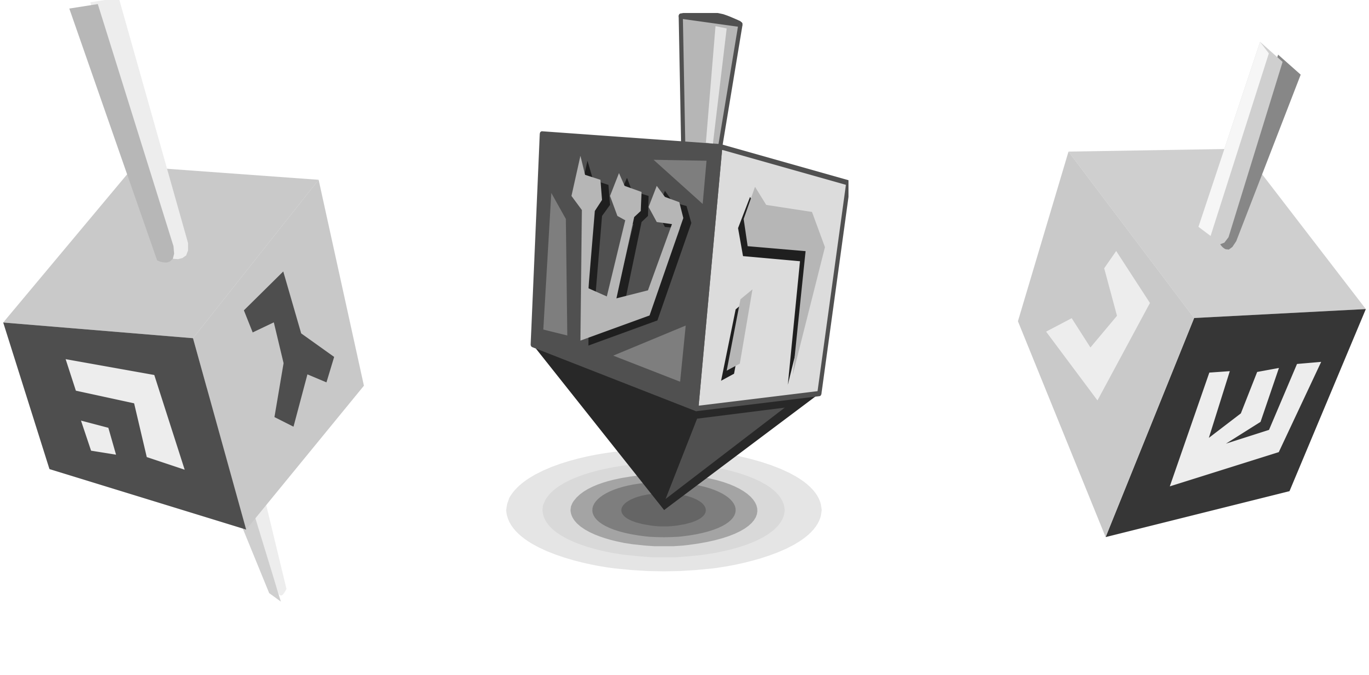

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מכינה ב׳

הר"ר יואל כף הי"ו והר"ר יואל אברהם שווארץ הי"ו

שאלות אויף חנוכה

א. וועלעכע יו"ט איז יעצט ? חנוכה.

ב. וואס איז דאס חנוכה ? חנו די אידן האבן גערוהט כ"ה (25 טאג און חודש כסלו).

ג. פון וועמען האבן זיי גערוהט ? פון די יונים.

ד. ווער איז געווען דער קעניג פון די יונים ? אנטיוכוס.

ה. וואס איז געווען די גזירות פון אנטיוכוס ? נישט האלטן **שבת**, נישט האלטן **ראש חודש**, נישט מאכן א **ברית** פאר א יונגעלע באבעלע, נישט **לערנען** די הייליגע תורה.

ד. וואו זענען אריין די יוונים ? אין בית המקדש.

ה. וואס האבן זיי דארט געמאכט ? זיי האבן אלעס טמא געמאכט.

ו. וואס האבן זיי אריין געלייגט אין ביהמ"ק ? א געטשקע – א קלאץ.

ז. ווער האט זיי ארויס געטריבן פון דארט ? די חשמונאים.

ח. ווער האט געמאכט פאר זיי אַ נס ? דער אייבישטער.

ט. ווער האט געוואלט גיין אנצינדן די מנורה אין בית המקדש ? די כהן גדול.

י. ער האט געקענט אנצינדען ? ניין.

יא. וואס דארף מען האבן מען זאל קענען אנצינדן די מנורה ? שמן זית.

יב. עס איז נישט געווען שמן זית ? עס איז יא געווען, נאר עס איז געווען טמא.

יג. און וואס האט מען געטראפן ? אַ קליין קריגל וואס האט געהאט אַ זיגל פון די כהן גדול וואס דאס האבן די יוונים נישט אנגערירט.

יד. וויפל טעג האט מען געקענט צינדן מיט די שמן ? נאר איין נאכט.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מכינה ב'

הר"ר יואל כף הי"ו והר"ר יואל אברהם שווארץ הי"ו

טו. און וויפל טעג האט עס געברענט ? אכט טעג.

טז. ווער האט געמאכט די גרויסע נס ? דער אייבישטער.

יז. ווי אזוי האט געהייסן די טאטער פון דעם כהן גדול ? יהודית.

יח. צו וועמען איז זי געגאנגען ? צו דעם רשע אליפורני

יט. וואס האט זי צו איהם גאזאגט ? אז זי וויל צו איהם חתונה האבן.

כ. וואס האט זי איהם געגעבן צו עסן ? קעז

כא. און וואס האט זי איהם געגעבן צו טרינקן ? וויין. ער זאל ווערן שיכור און איינשלאפן.

כב. וואס האט יהודית געמאכט ? זי האט איהם אפגעשניטן זיין קאפ.

כג. וואס האט זי געמאכט מיט דעם ? זי האט עס געברענגט קיין ירושלים.

כד. וואס האבן די יונים געמאכט ווען זיי האבן דאס געזען ? זיי זענען אועק געלאפן.

כה. ווער האט געמאכט די גרויסע נס ? דער אייבישטער.

א פרייליכן חנוכה און אסאך אידיש נחת פון די קינדער שיחי'

*וואונטשן: **המלמדים***

און די טעג פון חנוכה הבעל"ט הייבט מען אן די חדר 8:45

ערש"ק פרשת מקץ ענדיגט מען 11:30

פרטים וועגן די מסיבת חנוכה וועט נאכפאלגן אי"ה

התמונות נלקחו מהחוברת "עזר לילד" לחנוכה ותשוח"ח להם

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מכינה ב'

הר"ר יואל כף הי"ו והר"ר יואל אברהם שווארץ הי"ו

ניגונים אויף חנוכה

- **יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים ומנותר קנקנים נעשה נס לשוֹשנים בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים (ב' אופנים)**

- **ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן כהיום הזה**

- **אוי חנוכה אוי חנוכה אַ יום טוב אַ שיינע**

אַ ליסטיגע אַ פריילִיכע נישטא נאך אַ זיינע

אלע נאכט מיט דריידעלעך שפילן מיר

די הייליגע מנורה צינדן מיר

קומט'ס קינדער

קומט'ס קינדער

די חנוכה ליכטעלעך אנצינדן

זאגט על הניסים

און דאנקן פאר די ניסים

און לאמיר אלע טאנצן צוזאמען

יהודה האט פארטריבן דעם רשע דעם רוצח

און מען האט אין בית המקדש געזינגען למנצח

די שטאט ירושלים האט יהודה אויפגעלעבט

צו אַ נייעם לעבן האט אַ יעדער איד געשטרעבט

- **מיר ווילן האלטן שבת דעם הייליגן שבת קודש**

אנטיוכוס לאזט נישט, ניין ! ניין ! ניין !

מיר ווילן האלטן ראש חודש ווען עס קומט אַ נייע חודש

אנטיוכוס לאזט נישט, ניין ! ניין ! ניין !

מיר ווילן מאכן אַ ברית פאר אונזערע אינגעלע בעבי

אנטיוכוס לאזט נישט, ניין ! ניין ! ניין !

מיר ווילן גיין דאווענען אין די הייליגע בית המקדש

מיר קענען נישט גיין, ניין ! ניין ! ניין !

די בית המקדש איז טמא אלעס איז צובראכן

רבונו של עולם העלף אונז טאקע די אליין

די חשמונאים די אידן האבן אנטיוכוס ארויס געטריבן

מיר פרייען זיך אלע, יא ! יא ! יא !

געטראפן אביסעלע אויל

גענוג פאר איין טאג געווען

געברענט אכט טעג אַ נס איז געשעהן

דערפאר בין איך צופרידן

און איך זינג מיט אלע אידן

מעוז צור ישועתי ווען חנוכה קומט צוגיין

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ״ק מרן רבינו הקדה״ט זיעועכי״א - בנשאות כ״ק מרן רבינו הגה״ק שליט״א

קרית יואל - בני ברק

בס״ד

מכינה ב׳

הר״ר יואל כף הי״ו והר״ר יואל אברהם שווארץ הי״ו

די וואך פרשת מקץ האבן מיר פארציילט:

ופרעה חולם

פרעה די קעניג פון מצרים חלומ׳ט זיך צוויי חלומות, איינס ווי אזוי ער שטייט אויף די וואסער פון די טייך נילוס און ס׳קומט ארויס פון די טייך זיבן פיינע פעטע קיהען, און נאכדעם קומען ארויס פון די טייך זיבן מאגערע קוהען, און די מאגערע קיהען עסן אויף די פעטע קיהען, די צווייטע חלום איז אז ס׳איז דא זיבן אנגעפילטע זאנגען און זיבן נישט אנגעפילטע זאנגע, און די זיבן נישט אנגעפילטע זאנגען שלינגען אראפ די זיבן אנגעפילטע זאנגען, און פרעה האט זיך אויפגעוועקט.

ויהי בבוקר

פרעה שטיט אויף צופרי, און פרעה ווייסט נישט וואס מיינט די צוויי חלומות וואס ער חלומ׳ט זיך ביינאכט, מ׳האט גערופן צו פרעה אלע זיינע באדינער׳ס מיט די דאקטורים פון מצרים אז יעדע זאל זאגן וואס די חלום פון פרעה מיינט, דער שר המשקים וואס איז געווען אין תפיסה איז אויך געקומען צו פרעה׳ס שטוב און ער זאגט פאר פרעה אז ווען ער איז געווען אין תפיסה האט ער איינמאל גע׳חלומ׳ט א חלום און דארט איז געווען א בחור וואס הייסט יוסף און ער האט זייער גוט געוואוסט וואס די חלום מיינט.

וישלח פרעה ויקרא את יוסף

מ׳האט שנעל גערופן יוסף צו פרעה, מ׳שעהרט איהם אפ די גרויסע האר, מ׳טוישט איהם קליידער, און מ׳ברענגט איהם צו פרעה, פרעה זאגט פאר יוסף אז ער האט גע׳חלומ׳ט צוויי חלומות און ער ווייסט נישט וואס די חלום מיינט, פרעה פארציילט פאר יוסף די גאנצע חלום.

ויאמר יוסף אל פרעה

יוסף זאגט פאר פרעה פונקטליך וואס די צוויי חלומות מיינט, אז קודם וועט זיין זיבן יאהר וואס דעמאלטס וועט זיין אסאך עסן אין מצרים, און נאכדעם וועט זיין זיבן יאר וואס ס׳וועט נישט זיין גארנישט וואס צו עסן, מ׳וועט זיין הונגעריג און יוסף זאגט אויך פאר פרעה אז מ׳זאל שוין יעצט אנהייבן צו זאמלען עסן אויף די זיבן אר און אריינלייגן די אלע עסן אן א גרויסע מקלט.

ויאמר פרעה אל יוסף

פרעה זאגט פאר יוסף אז ער זעהט אז יוסף איז זייער א קלוגער מענטש ער ווייסט אסאך זאכן, וועט ער ווערן א משנה למלך אין מצרים, א משנה למלך הייסט א צווייטע קעניג, מ׳האט אנגעטוהן פאר יוסף א קרוין מיט שיינע קליידער פון א קעניג, פרעה געבט זיין רינגל פאר יוסף, מ׳האט ארום געפירט יוסף אין גאנץ מצרים מיט שיינע פערד און אלע שרייען פאר יוסף משנה למלך.

וליוסף יולד שני בנים

יוסף האט חתונה געהאט און ער האט געבוירן צוויי קינדער מנשה מיט אפרים, און ס׳איז געווען קודם די זיבן יארן וואס ס׳איז דא וואס צ עסן און דעמאלטס האט יוסף געזאמלט אסאך עסן אין א גרויסע מקלט אז ווען ס׳ווע זיין די הונגער יאר זאל זיין וואס צו עסן.

וירא יעקב כי יש שבר במצרים

ס׳איז געווארן די הונגער יארן ס׳איז נישט דא וואס צו עסן ס׳איז נישט געווען וואס צו קויפן אין אלע געשעפטן (אזוי ווי יוסף האט געזאגט פאר פרעה וואס די חלום מיינט) יעקב אבינו שיקט אראפ זיינע קינדער קיין מצרים ווייל אין מצרים איז געווען די משנה למלך (יוסף) וואס ער האט געהאט א אנגעפילטע מקלט מיט פיל עסן און ווער ס׳האט געוואלט עסן האט

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעועכי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

מכינה ב'

הר"ר יואל כף הי"ו והר"ר יואל אברהם שווארץ הי"ו

געקויפט ביי די משנה למלך, יעקב אבינו ווייסט נישט אז זיין זוהן יוסף איז דער משנה למלך, די אלע קינדער פון יעקב גייען אראפ קיין מצרים, ראובן, שמעון, לוי, יהודה, יששכר, זבולון, דן, נפתלי, גד, אשר און בנימין, האט יעקב אבינו נישט געלאזט גיין קיין מצרים ווייל יעקב אבינו האט מורא געהאט אז ס'זאל איהם גארנישט פאסירן אזוי ווי ס'האט פאסירט מיט זיין ברודער יוסף, די קינדער קומען אן קיין מצרים יעדער איז געגאנגען פון א אנדערע זייט, יעדער האט געזוכט יוסף די ברודער וואס מ'האט פארקויפט קיין מצרים צו די אראבערס, זיי קומען אן צו די משנה למלך (יוסף) און זיי ווילן קויפן עסן, אבער דער משנה למלך (יוסף) וויל זיי נישט פארקויפן עסן, ער פרעגט זיי קודם פארוואס זענט עטץ נישט געקומען צוזאמען נאר יעדער איינער עקסטער? יוסף ווייסט ווער זיי זענען אבער זיי ווייסן נישט ווער איז די משנה למלך (יוסף) זיי זאגן פאר די משנה למלך אז זיי זענען צוועלעוו ברודער איינער איז געבליבן אין שטוב (בנימין) מיט די טאטע יעקב אבינו, און איינער יוסף האט זיך פארלוירן און אונז זוכן איהם אויף, וועגן דעם זענען מיר געקומען יעדער איינער עקסטער אז אפשר וועט איהם איינער טרעפן.

יוסף דער משנה למלך זאגט זיי אז אויב זיי וועלן ברענגען די ברודער בנימין קיין מצרים וועט ער זיי פארקויפן עסן, אבער ביז וואן זיי גייען ברענגען זייער ברודער בנימין זאל איינער פון די ברודער שמעון בלייבן דא אין מצרים אין תפיסה.

ויבואו אל יעקב אביהם

די ברודער'ס גייען אהיים צו יעקב אבינו און זיי זאגן פאר יעקב אבינו אז דער משנה למלך האט געזאגט אז נאר אויב מ'וועט ברענגען די ברודער בנימין וועט ער אונז פארקויפן עסן, און ער האט אויך געלאזט אין מצרים שמעון ביז מ'וועט ברענגען בנימין, יעקב האט קודם נישט געוואלט שיקן בנימין ווייל ער זעהט אז יוסף איז שוין נישטא און שמעון איז שוין אויך נישטא האט ער מורא אז בנימין וועט שוין אויך נישט זיין.

יהודה זאגט פאר יעקב אבינו אז ער וועט אכטונג געבן אויף בנימין אז ס'זאל איהם גארנישט פאסירן, יעקב אבינו האט געשיקט בנימין קיין מצרים.

וירא יוסף את בנימין

די ברודער'ס קומען אן קיין מצרים צו די משנה למלך (יוסף) און וואן יוסף האט געזעהן בנימין האט ער זיי צוריק געגעבן זייער ברודער שמעון און ער האט זיי געגעבן צו עסן און ער האט געהייסן מ'זאל זיי אנפילן די זעק מיט עסן, אויך האט דער משנה למלך (יוסף) געהייסן שטילערהייט פאר זיין זוהן מנשה אז מ'זאל אריין לייגן זיין בעכער ביי בנימין'ס זאק.

הבוקר אור והאנשים שולחו

צופרי גייען אלע ברודער'ס אהיים צוריק צו זייער שטוב, און די משנה למלך (יוסף) שיקט שנעל מ'זאל זיי צוריק ברענגען ווייל מ'האט איהם צוגענומען זיין בעכער, די פאליציי איז זיי שנעל נאכגעלאפן און מ'האט געזוכט ביי אלע ברודער'ס זעק די בעכער און מ'טרעפט עס ביי די זאק פון בנימין, מ'האט צוריק גענומען בנימין צו די משנה למלך קיין מצרים און מ'גייט איהם לייגן אין תפיסה.

שבת חנוכה

די וואך שבת נעמט מען ארויס צוויי ספרי תורה'ס, אין איינס לייענט מען פון די פרשה פון מקץ, און אין די אנדערע לייענט מען פון חנוכה, און מ'פירט זיך אויך צו מאכן צוויי קיגלעך, איינס לכבוד שבת און איינס לכבוד חנוכה.

פרייטיג נאכמיטאג פאר וואן די מאמע צינדט די שבת ליכט וועט מען קודם אנצינדן די מנורה, מוצאי שבת מאכט מען קודם הבדלה און נאכדעם צינדט מען די מנורה.

בברכת אַ גוט שבת און אַ פרייליכן חנוכה און אסאך אידיש נחת פון די קינדער שיחי' **המלמדים**